Интервю

Андрей Пантев за чудото на езика и загубата на стойности

Стр. 10

Братска дружба

МС жертва гори и милиони за американска база

Стр. 6

Комбинации

Сърбия навлиза в период на политически пазарлъци

Стр. 9

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ДУМА®

www.duma.bg

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 24 МАЙ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 120 (6224)

Честит 24 май!

ПЕГАС

Суета

Аромат на душата, или как да изберем любим парфюм

Стр. 30

Пари

Проблемните кредити надхвърлиха 9,7 млрд. лв.

Стр. 6

Оттегляне

Гриша Ганчев спира парите за Литекс

Стр. 39

Кирилица или латиница - анкета с български писатели

Стр. 25

Празнично

На учителя

Ти ни отвори очите,
ти ни отвори сърцата,
ти ни научи да бъдем
верни другари и братя.

Даде ни ти обичта си,
радостна, светла, честита,
ний ще я вземем и сложим
вътре, в сърцата ни скрита.

Като останем без тебе,
в пътя без твойта закрила,
тя ще ни бъде водача,
твоята обич най-мила.

Своегом, учителю скъпи!
И лудините прости ни.
Твоите думи, съвети,
ние ще помним с години!

Дора ГАБЕ

Следващият брой ще излезе на 28 май

21
4

И болницата в Дряново обявена във фалит

Лекари и сестри от Стара Загора ще блокират пътища срещу министерско безразличие

Габровският окръжен съд обяви в неплатежоспособност Многопрофилната болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация в Дряново. С решение на магистратите е назначен временен синдик със заплата 600 лв. Съдът допуска обезпечителна мярка, като постановява общ запор и възбрана върху имуществото на лечебното заведение. Съдебният състав се произнесе след заседание по искова молба от "ХИГИЯ" ЕАД.

Задълженията на болницата са над 1,22 млн. лв. Всички дългове са по фактури от доставчици и са изискуеми. Останалите задължения са текущи за 2011 и 2012 г. Първото събрание на кредиторите е насрочено за 3 юли.

В последните две години и половина над 10 малки болници в страната бяха принудени да затворят врати след фалит в резултат на реформите в здравеопазването.

Екипът на Многопрофилната болница за активно лечение "Проф. д-р Стоян Киркович" в Стара Загора ще започне митинги и шествия срещу обединението на здравното заведение с Университетската болница в града. Персоналът дава срок до 28 май на министъра на здравеопазването Десислава Атанасова да организира среща, на която двете страни да обсъдят започналата вече процедура по сливане на УМБАЛ и болница "Киркович" и необходимостта от прекратяването ѝ. Лекари и сестри ще обявят гражданско неподчинение и дори плашат да блокират магистрали, ако Атанасова не откликне и на третото им писмо.

Стр. 5

Снимка Мариета ТОМОВА

Първи протест на будилниците мина вчера по улиците на София. Университетските синдикати (ФУНИС), Сдружението на младите учени "Когито", Националната мрежа на родителите, Гражданското движение за либерализация на образованието и Сдружението за европейско качество във висшето образование поведоха протестно шествие с искане да се спрат проектозаконите за детето и за училищното образование, както и атаките на властта срещу държавните вузове и БАН

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

СЕЛОТО НА МИЛИОНЕРИТЕ

В руското селище Пестово на 16 000 души население има регистрирани 938 предприемачи. Доларовите милионери в градчето са около 50. Как е възможно това?

Стр. 13

ISSN 0861-1343

България

Учените празнуват 24 май в бедност

Нито един политик не уважи тържественото събрание в БАН и не поздрави изследователите за празника на духовността

Велиана ХРИСТОВА

Нито един действащ политик не дойде на традиционното тържествено събрание в БАН по случай 24 май вчера, макар че бяха поканени всички държавни институции. Присъства единствено съветничка на президента Плевнелиев. Министърът на образованието и науката Сергей Игнатов не само не уважи учените, които наред с творците на изкуството са единствената гилдия у нас с траен и дългогодишен международен авторитет, но не изпрати нито един представител на МОМН. На тържеството присъстваха учени от академичните институти, преподаватели от столични вузове, представители на Съюза на учените.

Заради ниско финансиране и лоши условия нашите научни школи гаснат, а нима България щеше да даде своя принос в цивилизацията, ако Борис I и Симеон Велики не бяха сложили цялата си мощна държава в подкрепа на научните школи на Кирило-Методиевите ученици, заяви във встъпителните си думи председателят на ОС на БАН проф. Никола Малиновски (краткото му слово публикуваме на стр. 12).

Академията направи в последните години тежка реформа, напомни председателят на БАН акад. Никола Съботинов. Две години по-късно подобни реформи направиха сродни научни институции в Европа, но там реформата не доведе до съкращаване на държавните субсидии и на броя на учените, каза той. За 2012 г. бюджетът на Унгарската академия на науките например е бил увеличен с 30% и не защото Унгария се е замогнала, а защото там държавната политика се води от разбирането, че науката е първи инструмент за преодоляване на кризата, заяви Съботинов. У нас главата "Наука" бе затворена първа в преговорите с ЕС, но останахме единствената държава без оперативна програма за развитие на науката, което е на път да се случи и за програмния период до 2020 г. Това говори или за пълно неразбиране на ролята на науката, или за съзнателно злонамерено отношение към нея, каза Съботинов.

Не може да посрещаме 24 май само с празнично настроение, защото в последните години е налице трайна и очевидна липса на отношение към науката у нас, заяви председателят на СУБ чл.-кор. Дамян Дамянов. През 2012 г. бюджетът на БАН падна до 0,079% от БВП и дори само тази цифра говори за пълното неразбиране на иновативното развитие, в дъното на което стоят учените, каза проф. Дамянов. На тържеството учени от БАН и ХТМУ бяха наградени с почетните знаци "За заслуги към БАН" и "Марин Дринов"- на лента.

Снимка Мариета ТОМОВА

Световноизвестният Детски радиохор с главен диригент акад. Христо Недялков създаде празничното настроение в залата

РЕЧТА НА ПОЛИТИЦИ И ЖУРНАЛИСТИ СЕ РАЗМИНАВА С КНИЖОВНИЯ ЕЗИК

Речта на голяма част от политиците и журналистите се разминава с книжовния език и следва динамиката на разговорния. Това показва експертно изследване, публикувано в книгата "Езикови портрети на български политици" и представено от преподавателя по езикова култура в Софийския университет Владислав Миланов. В изданието са направени езикови портрети на 14 български политици.

Изследването показва, че 72,5 на сто от политиците например изговарят неправилно съществителни като "властть", "отговорностть", "необходимостть". Наблюдава се съкращаване на групи гласни и съгласни като "ващо", "зат'ва", както и редукция на буквата "е" в "и" - "ифект", "становищи", "плинарно време", "министерствуту". За 65 на сто от политиците е проблем бройната форма - 12 министъра и 13 заместник-министъра, 14 кмета.

Тези особености на разговорния език се проявяват от политиците, за да бъдат по-близо до своята аудитория, а словото им да е живо, динамично и разнообразно, смята Миланов. След като политиците спазват определен дрескод на обличане в парламента, би трябвало да правят същото и в изказа си, като спазват правилата на книжовния език, убеден е експертът.

Примери даде и другият съставител на книгата Надежда Михайлова-Сталянова, която е преподавател по български език в СУ. Според нея политиците се опитват да говорят метафорично и често политиката се възприема като театър. Използват се думите "политическа сцена", "сценарий", "постановка".

Изследването показва често срещана езикова агресия, изразена чрез директна словесна нападка, фамилиарност, вулгарност, неуважение към събеседника, избягване на неудобни въпроси. Според изследователите формата на парламентарния контрол е изчерпана и той все по-често се превръща в нервно изчитане на предварително подготвени текстове, като нерядко в бързината политиците дори не могат да произнесат коректно звуковете.

Орден „Свети Кирил и Методий" за шестима творци

В навечерието на 24 май правителството предложи на президента да удостои шестима изтъкнати творци с орден "Свети Кирил и Методий" за особено значимите им заслуги към българската култура. С най-високата степен на ордена - огърлие, ще бъдат наградени проф. д-р Елка Константинова и народната певица Янка Рупкина. Първа степен на ордена ще получат режисьорът Адела Пеева, операторите проф. Венец Димитров и Иван Варимезов и скулпторът Александър Дяков.

ПУБЛИКУВАЙТЕ

вашите малки обяви, поздравления и възпоминания на страниците на вестник ДУМА

ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО СЪБОТА. ЦЕНИТЕ СА С ДДС.

1 КОЛ / 50 ММ ИЛИ 2 КОЛ / 25 ММ = 10 ЛВ.	1 КОЛ / 75 ММ = 15 ЛВ.
2 КОЛ / 40 ММ = 20 ЛВ.	2 КОЛ / 50 ММ = 25 ЛВ.
2 КОЛ / 75 ММ = 30 ЛВ.	2 КОЛ / 90 ММ = 32 ЛВ.

АДРЕСИ ЗА РЕКЛАМА И МАЛКИ ОБЯВИ В ГР. СОФИЯ

РЕДАКЦИЯ НА В-К ДУМА:
1784 бул. "Цариградско шосе" №113А, тел.: 02/9705 205; 9705 221, факс: 9752 604, e-mail: reklama@duma.bg
РАБОТНО ВРЕМЕ:
От понеделник до петък: 10:00 - 17:30
За обяви за следващия ден: 10:00 - 13:00

ИНФОЦЕНТЪР ДУМА:
София, 1000, ул. "Позитано" №20, тел.: 02/810 73 78, 0886 707 551, e-mail: duma_infcenter@abv.bg
РАБОТНО ВРЕМЕ:
9,00 - 16,00 ч.

Празникът бе почетен и от българските социалисти в ЕП

Европейският парламент отбеляза 24 май в Страсбург с изложба на старинни ръкописи по инициатива на Групата на българските евродепутати-социалисти. Ръкописите на тема "Посланието на свети Кирил и Методий към съвременна Европа" са предоставени от Центъра за славяно-византийски проучвания "Проф. Иван Дуйчев". Изложбата предизвика интереса на депутати от всички национални делегации и политически групи.

Много чужди дипломати уважиха честването на 24 май

Поводът за тази изложба е нашата гордост - единствени в Европейския съюз да използваме кирилицата, третата официална писменост, която беше присъединена към нашата общност с приемането на България в ЕС през 2007 г., каза при откриването председателят на българските социалисти в ЕП Ивайло Калфин.

Вицепрезидентът на ЕП Джани Питела, специален гост на събитието, изтъкна, че България се възприема като люлка на славянската цивилизация и азбука, която в днешни дни се използва от много славянски народи. Новата азбука не само полага началото на българската литература, култура и духовна идентичност, но потвърждава демократичното право на всеки народ да създаде свой собствен език, да има собствена писменост като израз на идеята за духовно равенство на всички, допълни той.

Проф. Аксиния Джурова разказа за духовното израстване на България благодарение на делото на светите братя Кирил и Методий и подчерта, че заглавието на изложбата не е случайно. По думите ѝ чрез мисията на Кирил и Методий още през 19 век е поставена идеята за равнопоставеност на всички народи, която е двигател и на съвременна Европа.

Цитат на деня

„Не бих искал да давам оценка на интелигентността на Галев и Христов. Мога да кажа само, че ще ги намерим. Както това се случи с Брендо, Таки - всеки си намира майстора

Гл. секретар на МВР Калин Георгиев демонстрира самочувствие

60% от жилищата в Перник са пострадали сериозно

Коалиция за България ще дари 15 000 лв. на трите ударени от трусовете общини в Пернишко

60 на сто от жилищния фонд на Перник е пострадал след земетресението, съобщи кметицата Росица Янакиева. 14 екипа оценяват действителното състояние на сградния фонд след земетресението, допълни тя. Общинските сгради се нуждаят от неотложни възстановителни дейности, така е и при детските градини и училищата. В понеделник децата на града ще започнат нормален учебен процес. Три от детските градини обаче не могат да приемат деца. Две от тях ще бъдат съборени.

Гражданите да започнат възстановяване на покривите и комините на жилищата си, призова Янакиева. В общината са постъпили 5 молби за спешно настаняване на хора, които са в невъзможност да живеят в домовете си. МРРБ ще осигури 20 фургона за временно настаняване, каза кметицата на Перник.

Общинската данъчна служба и деловодството на общината ще работят и през почивните дни, за да може всички жители на Перник да бъдат обслужвани без закъснение.

Оценката на щетите по мнение на кметовете се измерва с милиони, ако не и с десетки милиони, каза по-рано вчера в НС Ангел Найденов, зам.-председател на ПГКБ.

Левицата е убедена, че ще бъде грешка усилията по възстановяването от земетресението да бъдат оставени само на общинските администрации. Необходима е намесата на държавата, и то не само с посещения на министри, заяви Ангел Найденов. Според него ситуацията е особено тревожна заради предстоящите четири почивни дни, в които държавните структури и общинските администрации освен дежурства не могат кой знае какво друго да предложат.

Парламентарната група на Коалиция за България ще дари 15 000 лв. от средствата на народните представители по сметка на засегнатите общини. Ангел Найденов се обърна и към останалите парламентарни групи да направят същото.

Снимка Мариета ТОМОВА

Националното външно оценяване след седми клас в Перник ще се проведе следващия понеделник, 28 май, а матурата на 29 май. Решението беше взето късно във вторник и вчера сутринта е имало ученици, които отишли да положат изпит. По 1000 ученици ще се явят на двата изпита. Неудобството за абитуриентите е, че на 28 май много от тях ще са на баловете си, а на следващата сутрин трябва да се явят на изпит.

Малко над 300 лв. за всяко пострадало от земетресенията домакинство обеща Симеон Дянков, регионалната министърка се закани, че пари ще има само за законните постройки

Доброволци да помагат при бедствия

България да ускори създаването на доброволчески отряди за помощ при бедствия, препоръча еврокомисарят по международно сътрудничество и реакция при кризи Кристалина Георгиева. "У нас се разчита изключително на професионалистите - пожарникари, спасители. В другите държави се разчита на ядро от професионалисти и армия от доброволци", каза Георгиева. Тя отбеляза, че има решение за създаването на доброволчески структури, но България изостава с подготвителната работа за реакция при бедствия. Еврокомисарят прогнозира, че щетите от земетресението в Пернишко ще са по-малко от 0,6% от БВП, каквото е условието за отпускане на средства от Европейската комисия.

Няма да намаляват ДДС, щели да вдигат пенсии и заплати

Намаляването на данък добавена стойност е правилна стъпка, но засега кабинетът се отказва от нея, защото голяма част от хората са против. Това каза вчера Симеон Дянков. Правителството се фокусира повече върху увеличаването на доходите на хората, отколкото върху намаляването на ДДС, заяви финансовият министър. Минималната заплата пък можело да се вдига и с повече от планираните до 2015 г. по 20 лв. на година.

"Засега приходите вървят по-добре от прогнозите, ще увеличаваме повече. И не само минималната заплата, ще увеличаваме пенсии, не само минималните, още с бюджета на 2013 г.", заобещава вчера Дянков.

През март финансовият министър обяви, че до края на мандата на правителството ДДС може да бъде намален с 2% - на две стъпки с по един процент, ако бюджетът за 2012 г. го позволи. Той обоснова очакванията си с рекордните приходи в бюджета през април. Това се дължало на свързването на касовите апарати с НАП, което дало по-бърз резултат от очакванията. Според Дянков само за два месеца след въвеждането на нивомерите в бензиностанциите оборотите са се покачили с 30%, а при малките обекти увеличението било с близо 45%.

Дават по 325 лв. за засегнатите домакинства

Щетите от земетресението засега са малки от финансова гледна точка. Нещата са под контрол, ще бъдат покрити всички щети. Има заделени 86 млн. лв. в бюджета за 2012 г. за бедствия и аварии, в момента са останали 76-77 млн. Това заяви Симеон Дянков, който заедно с Лиляна Павлова дойде в парламента вчера, за да информира депутатите за мащаба на земетресението и предприемането от кабинета мерки. Все още нямаме пълна информация какъв е обемът на щетите, призна Дянков. Със сигурност пострадалите ще получат по 325 лв. на домакинство. Планът за даване на безвъзмездна помощ се съгласува със социалния министър. Социалните работници започват да приемат документи и помощите ще се отпускат включително и през почивните дни. Ще се ремонтират само къщи със собственици и които са законно построени, каза регионалната министърка Лиляна Павлова. Според нея спешно трябва да започне паспортизация на жилищните сгради, за да е ясно каква е конструктивната устойчивост на жилищния фонд. Ще бъде направена дарителска кампания по подобие на тази за с. Бисер. 58 души са настанени в болницата в Перник, предоставен е и физкултурен салон, където има разквартирувани. Инспекция е била направена на магистралите "Струма" и "Люлин". Нито на мостовите съоръжения, нито на тунелите по магистралите има щети, потвърди министърката.

Кольо Милев:

Нещата ще се случват според закона и реда

Нещата в Сливен ще се случват според закона, заяви кметът на града Кольо Милев. Вчера той коментира оставката на общинския председател на БСП Мартин Славов и информацията за предизборни договорки, изнесена в скандалния запис, довел до свалянето на Славов от лидерското място. "С мен никога не са водени задкулисни разговори. Не съм политик, нов съм и моето идване тук беше гаранция, че нещата ще се случват съгласно закона и реда", категоричен бе кметът. По думите му хората в Сливен са гласували за мажоритарен кандидат, което е показано и от резултатите от изборите. Милев подчерта, че най-важното според него е всеки градоначалник да се простира в рамките на своя мандат, а да не поема ангажименти извън него.

ДО
УЧИТЕЛИТЕ И ТВОРЦИТЕ
ДО
ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ И ХОРАТА НА НАУКАТА
ОТ СОФИЯ

Скъпи приятели,

В навечерието на най-българския празник - 24 май, се обръщам към вас с уважение и благодарност към труда ви в името на знанието и духа.
Денят на Светите равноапостоли, на духовните съпокровители на Европа - Кирил и Методий, е сред дните, които ни правят изключително горди.
Беше време, когато химнът на Стоян Михайловски за "Солунските двама братя" отекваше радостно по софийските улици и в душите ни. Днес не е точно така.
Дали ще допуснем това да продължава, или духовността ще дочака нов ренесанс и нов тласък, нов разцвет и нова почит и преклонение.
Ако сме разочаровани от сегашното, да сме силни да вярваме в утрешното.
Нека устоим, да съхраним и пренесем, да удържим на ужасяващите напъни за сриване и заличаване на просветеността и пренебрежението към всяко просветление чрез знание.
Искам да ви поздравя от сърце с най-обичания български празник - 24 май.
Благодаря за творчество ви. Без духовност няма как да преодолеем нито кризата, нито трудностите на прехода и промените. Няма как да оцелеят славянството, българщината и нравствените ценности в европейското семейство.
Желая ви от сърце здраве и жизнени сили, за да носите и пренесете светлината на днешния ден утре.

Честит празник!

АННА ЯНЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СОФИЙСКИЯ ГС НА БСП

България

Не знаят колко ще струва местенето на администрацията

До 1 септември агенциите, отговарящи за туризма в МИЕТ, ще се изнесат в Пловдив

Веселка ВЕНКОВА

Симеон Дянков продължава да няма никаква яснота колко ще струва на държавната хазна изнасянето на държавните институции от София в провинцията. Вчера правителството окончателно реши да даде ход на местенето, но разчети за това все още липсват, стана ясно след заседанието на Министерския съвет. Дянков заяви пред журналисти след заседанието, че местенето ще струва "няколко десетки хиляди лева". На коментар, че това може да означава както 20 хиляди, така и 100 хиляди лева, той призна "точно така". Финансовият министър не можа да уточни сумата за преместването с оправданието, че след два месеца ситуацията можело да е различна. Затова щял да дава информация за харчовете "поетапно".

Министрите са одобрили доклад на министъра по еврофондовете Томислав Дончев, в който се разпределят задачите на различните ведомства по плана за местене на агенции. В документа обаче липсват каквито и да било финансови разчети за цената на процедурата. Те тепърва щели да се изготвят.

Както ДУМА вече писа, вълната по преместването трябва да започне с Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури. Тя ще бъде преместена в Бургас. Структурите, отговарящи за туризма в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, вече ще се помещават в Пловдив и трябва да са се преместили окончателно до 1 септември. Срок за релокацията на Агенцията по рибарство все още не е определен.

С дейността туризъм в икономическото ведомство са ангажирани около 40 чиновници. В ИАРА работели около 100 души, но в Бургас щели да се изнесат само хората от ядрото на структурата - пак около 40 души. Местната власт в двата града била осигурила сгради за работата на агенциите и жилища за служителите им.

От думите на Дянков стана ясно, че местенето на агенции от столицата в провинцията няма да се ограничи само с двете структури на МИЕТ и земеделското министерство. Ведомствата, които предстои да се изнесат, щели да се обявяват "седмица след седмица".

ГРАДУШКА ЗАПЛАШИ РЕКОЛТАТА В СЛИВЕНСКО

Над 100 литра на квадратен метър са се изсипали в община Сливен през последните 3-4 дни, всичко е подгизнало. Падналият в понеделник обилен дъжд, придружен с градушка, е нанесъл сериозни щети на селскостопанската продукция в района на селата Бозаджий и Старо село, по лозята извън населените места и по разсада на местните в домашните им градини. Пострадали са и овощните насаждения.

Почти във всички населени места на общината има улици с отнесени от водата настилки. Сотирска река е излязла от коритото си, нанесени са щети на прилежащи къщи и селскостопански сгради в село Сотиря. Очаква се нивото на водата да падне, за да може екипи на пожарната да започнат отводняването на къщите. В село Стара река водата е отнесла земно-насипната дига и хората нямат достъп до имотите си.

Ромският квартал "Надежда" ще бъде отводняван веднага щом падне нивото на реката. Протекъл е таванът на Драматичния театър в Сливен, на читалище "Зора" и на галерия "Димитър Добрович".

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Колекция от 112 противопожарни автомобили бе показана в Районната служба "Пожарна безопасност и защита на населението" в Горна Оряховица. Сбирката е част от изложбата "С очите си видях бедата", реализирана със съдействието на общината и клуба на художниците "Гоарт". В нея са включени десетки детски рисунки за действията на огнеборци и полицаи, видени през погледа на децата

Срути се мост над Струма

Придошлите води на река Струма срутиха мост, намиращ се край петричкото село Рибник. Съоръжението е сериозно разцепено, а пътят беше затворен заради инцидента и щетите. В момента на срутването по моста се е движел лек автомобил, за щастие извиканите екипи на пожарната са успели да извадят шофьора. Други пострадали няма. Водачът е пътувал сам в колата и се е отървал без сериозни наранявания - само с охлузвания и уплаха.

На мястото на инцидента полицейски екипи отбиваха движението по обходен маршрут. Повреденият участък е около 50 метра.

От МВР обясниха, че мостът е имал 12 колони, а срутването е предизвикано от авария в две от колоните. Според директора на Басейнова дирекция "Западнобеломорски регион" инж. Радослав Георгиев, въпреки че мостът е имал пет отвора, дълго време са работели само два от тях, тъй като останалите три са били задръстени от наноси и растителност.

Затлачването е установявано и при двете проверки на междуведомствена комисия, назначена от областния управител на Благоевград. Задължение на "Областно пътно управление"-Благоевград е било да почисти моста и да осигури проводимостта му, обясни Георгиев.

Снимка БГНЕС

Мостът над Струма е напълно неизползваем, за щастие пострадали при инцидента няма

Бурята нанесе щети и по жп трасетата

Гръмотевичните бури, дъждът и силните ветрове причиниха щети по железопътната инфраструктура, съобщиха вчера от пресцентъра на Национална компания "Железопътна инфраструктура".

По железопътното трасе има множество паднали дървета след пороите. До закъснения на влакови композиции е довело паднало голямо дърво в междугарието Ястребово-Ветово. След отстраняването му движението бе възстановено и по план. Имаше паднали дървета и увиснали клони в междугарията Долно Камарци-Макоцево, Белозем-Оризово, както и в района на Велинград. В междугарието Иганово-Сопот по време на разразила се гръмотевична буря са изгорели релета и няма осветление, обясниха от НКЖИ.

Променят движението из София

Във връзка с празничните дни и абитуриентските балове в отделни части на София ще бъде променено движението или забранено паркирането. Забранява се престоят и паркирането на югозападната част на пл. "Св. Ал. Невски" от 14 до 19 ч. на 26 май заради баловете. При необходимост в същия ден промяна в организацията на движението и по преценка на "Пътна полиция" от 18 до 19 ч. ще забрани влизането на пътни превозни средства в двете посоки, с изключение на автомобилите на абитуриентите, по ул. "Оборище" между ул. "Раковски" и ул. "11 август". Заради тържествената смяна на почетния гвардейски караул през сградата на Администрацията на президента днес се забранява влизането на пътни превозни средства по ул. "Леге". Друг интересен повод за промяна на движението е провеждането на събор на Народно читалище "Георги Бенковски" на бул. "Лазар Михайлов" на 26 май. Частично ще бъде променен маршрутът на автобусна линия №100 в посока кв."Бенковски", в обратната посока няма да има промени.

www.duma.bg

кратки

Пощите няма да работят с клиенти на 24 и 25 май

Офисите на "Български пощи" ЕАД няма да работят с клиенти днес и утре, съобщиха от дружеството. На 26 май пощенските станции ще работят с нормалния съботен график. В централните пощенски офиси на областните градове, които по правило не работят в събота, ще бъде осигурено дежурство от 9 до 13 ч. в съботния ден.

Дежурни екипи на „Топлофикация" през почивните дни

Заради празничните и почивни дни в "Топлофикация"-София е създадена организация за дежурство на екипи за поддържане на нормално топлоподаване и отстраняване на аварии. По време на всички почивни и празнични дни ще има 24-часово дежурство на аварийни екипи, обещават от дружеството. Утре от 9 до 15 ч. в топлорайоните ще има дежурен информатор и екип, който ще може да реагира на постъпили сигнали от клиентите за възникнали проблеми в топлоснабдяването.

Без камиони по празниците

От 24 до 27 май между 16 и 22 ч. се забранява движението на тежкотоварни автомобили, селскостопанска, земеделска, специализирана строителна техника и трактори. Забраната е в сила за автомагистралите, първокласните пътища и част от второкласните. Тя не важи само за камионите, превозващи краткотрайни хранителни продукти на температурен режим, и тези, които транспортират живи животни. Очаква се през почивните дни да има засилено полицейско присъствие по магистралите.

България

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

XI международен етнофестивал "По поречието на Дунав" започна вчера във Видин. В празника участват 160 изпълнители от България, Румъния и Сърбия

ПУСКАТ БЕЗПЛАТНО УЧЕБНИЦИ В ИНТЕРНЕТ

Издателствата за учебници и учебна литература "Анубис" и "Булвест 2000" пускат безплатно изданията си в интернет. Електронните учебници са 39 за V, VI и VII клас. От миналата година достъп до безплатните книги имат и учителите.

Електронните учебници представляват пълно възпроизвеждане на печатното издание, като е осигурена възможност за интерактивна работа по уроците чрез допълнителни мултимедийни продукти, галерии от снимки, видеоматериали, презентации и др. Техният софтуер позволява дистанционно обновяване на съдържанието. Целта на издателствата е да направят учебния процес по-атрактивен и ефективен за учениците.

В момента се разработват електронни учебници за част от класовете в началния курс, които ще бъдат готови наесен.

Медици от Стара Загора блокират магистрали

Съдът обяви фалита на болницата в Дряново заради дългове от над 1,2 млн. лв.

Многопрофилната болница за активно лечение "Проф. д-р Стоян Киркович" в Стара Загора ще започне серия от митинги, шествия и блокиране на пътища и магистрали в знак на протест срещу обединението на здравното заведение с Университетската болница в града. Това обявиха от лечебното заведение на провелия се в двора му мълчалив протест.

Персоналът дава срок до 28 май на здравния министър Десислава Атанасова да организира среща, на която двете страни да обсъдят стартиралата вече процедура по вливане на УМБАЛ в болница "Киркович" и необходимостта от прекратяването й. Лекари и сестри ще обявят гражданско неподчинение, ако Атанасова не откликне и на третото им писмо. "Искаме от властимащите диалог, за да ни обяснят по какъв начин това ще се случи. До ден днешен, откакто Десислава Атанасова е станала министър, среща не се е провела. Тя отклонява въпроса, а сега се извини, че е в чужбина", заяви председателят на КНСБ в болницата д-р Атанас Бадов.

Действия за обединение бяха предприети при предишния министър Стефан Константинов. Предвидено е УМБАЛ да се влее в МБАЛ "Киркович", като новото здравно заведение ще има статут на университетска болница. От МЗ успокоиха, че медицински персонал няма да бъде съкращаван, а само административен щат. Процедурата е включена в дневния ред на насроченото за 20 юни общо събрание на акционерите в МБАЛ. Мажоритарен собственик на дружеството е държавата, а нейни съсобственици са 10 общини в Старозагорска област. Медиците ще изпълнят заканата си за протест, ако точката не бъде свалена и не получат отговор от министъра.

Междувременно в Габрово Окръжният съд обяви фалита на Многопрофилната болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация в Дряново и откри производство по несъстоятелност. Задълженията на здравното заведение, което не работи от март, са над 1 млн. лв.

До обявяването на фалита на общинската болница се стигна, след като най-големият от кредиторите - фирмата доставчик на медикаменти и консумативи, поиска от съда срещу лечебното заведение да бъде открито производство по несъстоятелност.

Просрочените задължения към дистрибутора са 206 хил. лв., като след него в списъка с кредиторите се нареждат Е.ОН. и държавата, към която има неизплатени осигуровки и данъци, Общинска банка и персоналът на лечебното заведение.

Задълженията са трупани от 2007 г. Стационарът, който премина през реформата в здравеопазването, беше преструктуриран в болница за долекуване и обемът работа по 5 клинични пътеки за физиотерапия и рехабилитация не можа да покрие нито текущите, нито предходните задължения.

СИНЪТ НА ГРИША ГАНЧЕВ ДАНАИЛ ОСТАВА ЗА ПОСТОЯННО В АРЕСТА

Синът на бизнесмена Гриша Ганчев Данаил остава за постоянно в ареста, реши Специализираният апелативен съд. Данаил Ганчев и още няколко души бяха задържани при мащабна акция на НАП и МВР. Заедно с него задържани окончателно остават Милко Талев, Ивайло Талев, Тодор Симеонов и Милко Димитров. Съдът сметна, че всички са съпричастни към престъпленията, за които са привлечени като обвиняеми. Талев е обвинен като организатор на престъпна група, създадена с цел извършване на данъчни престъпления. Другите четирима обвиняеми са заподозрени за участници.

С НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЩЕ БОРЯТ НАСИЛИЕТО НАД ДЕЦА

Национален план за превенция на насилието над деца до 2014 г. одобри кабинетът вчера. Документът включва мерки за ограничаване на насилието над деца и обща рамка на превенция на явлението чрез информиране, съдействие, подпомагане и предоставяне на услуги. В плана са заложени и мерки, "свързани с прилагането на ефективни техники за преодоляване на негативните последици и травмата от преживяното насилие при децата".

Планът има три оперативни цели - повишаване ефективността на мерките за закрила на децата от насилие, разширяване на достъпа и на видовете услуги за работа с деца в случаи на насилие и рехабилитация на децата и семействата, повишаване на професионалния капацитет на специалистите, работещи с пострадалите деца. Поради тежките последици за обществото от проявите на насилие в плана е посветена специална част на превенцията. Целта е да се повиши информираността на обществото чрез организиране и провеждане на конференции, семинари, кръгли маси и медийни кампании, както и въвличането на децата в извънкласни дейности с цел превенция на насилието.

1,2 МЛН. БЪЛГАРИ БЕЗ ЗДРАВНИ ОСИГУРОВКИ

1,2 млн. души не са осигурени, но голяма част от тях възстановяват правата си, когато имат нужда от медицинска помощ. Това каза д-р Пламен Цеков, управител на НЗОК. Според него административни мерки като финансови санкции за тези, които не се осигуряват, биха довели до очаквания резултат. Цеков подкрепя идеята определени административни услуги, които не нарушават правата на гражданите, да бъдат реализирани, само ако съответното лице е платило осигуровките си.

Приключила е процедурата по договаряне на онколекарствата. Според д-р Цеков има спад в цената им, но не в такава степен, каквато очаква обществото.

По отношение на инкретин-базираната терапия за диабетиците се е вдигнал повече шум от необходимото, коментира управителят на касата. Според него това е методът през последните години, с който касата е принуждавана да се движи в посока на определени желания. Той бе категоричен, че касата се стреми с ограничения финансов ресурс, който има, да заплаща лечението на българските граждани.

Снимка БГНЕС

Изключително затруднено е движението в прохода "Хаинбоаз" заради ТИР, препречил пътното платно. Тежкотоварният камион е с полска регистрация, пътувал от Велико Търново към Гурково. 50 метра след инцидента с тежкотоварния автомобил в коритото на реката се е забило "Рено Меган" с пловдивска регистрация

11-ГОДИШЕН ПАДНА ОТ ВТОРИЯ ЕТАЖ НА УЧИЛИЩЕ

По време на междучасие 11-годишно момче падна от втория етаж на училище в монтанското село Якимово. Детето е ученик в трети клас. По време на игра с група ученици от пети клас от същото училище то се покатерило на перваза на прозореца на класната стая, изгубило равновесие и паднало в тревната площ на двора. Случката станала в отсъствие на учители и възпитатели от учебното заведение. Всички ученици, присъствали по време на събитието, били разпитани в присъствието на психолог. Започнало е досъдебно производство за изясняване на причините и отговорността за инцидента. Малчуганът е без опасност за живота. Отървал се е само с фрактури на двете ръце в областта на китките и фрактура на левия крак.

МВР И БОЛНИЦИ СА НАЙ-ГОЛЕМИТЕ ДЛЪЖНИЦИ НА „ТОПЛОФИКАЦИЯ" - СОФИЯ

За първите три месеца на годината "Топлофикация" - София, е завела в съда общо 5811 дела срещу длъжници. От изпълнителните дела вече са събрани 3 843 615 лв. Сред десетте най-големи длъжници са ВМА, МВР, Софийският университет, "Академика 2011", "Столичен автотранспорт", "Пета МБАЛ" - София, СДВР и "Столичен електротранспорт". Към края на същия период дружеството дължи общо 585 млн. лв., от които най-големи са задълженията към БЕХ и "Булгаргаз", които са две трети от общата сума.

За първите три месеца е увеличено с 3,38 производството на топлинна енергия поради по-ниските външни температури, съобщиха още от дружеството.

Икономика

МИНИСТРИТЕ РЕШИХА:

Жертват над 86 дка гора заради полигона „Ново село”

С компенсациите, които МО ще плати на агенцията по горите и разходите за водопровода, държавата ще похарчи за американската база над 82 млн. лева

Снимка БГНЕС

Да се изключат безвъзмездно 86.6 дка от държавния горския фонд и да се промени статутът им от частна държавна в публична държавна собственост. Това реши Министерски съвет на заседанието си вчера, съобщи правителствената информационна служба. Десетките декари гора ще бъдат жертвани заради изграждането на Зона 1 - Предна оперативна база на полигон “Ново село”, се казва в съобщението, което е озаглавено “България и САЩ регламентират ангажиментите си за изграждането на водопровод до полигона “Ново село”.

Кабинетът е решил, че Министерство на отбраната ще плати средства за компенсационно залесяване в размер 77.775,90 млн. лв., които ще постъпят в бюджета на Изпълнителна агенция по горите към Министерството на земеделието и храните.

Правителството е одобрило и проекта на техническо споразумение за водоснабдяване на полигона “Ново село”. Изграждането на ВиК - инфраструктурата е ангажимент на страната ни по силата на междуправителственото споразумение на България и САЩ от 2006 г. за сътрудничество в областта на отбраната, припомнят от МС.

Учебният полигон “Ново село” се ползва съвместно от българските и американските въоръжени сили, като изграждането на водопровод до него трябва да “осигури питейна и непитейна вода за още шест населени места с над седем хиляди жители в областите Сливен и Бургас”, се казва още в съобщението.

За целта кабинетът предоставя 5 млн. лв. по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) за строителството на водопровода. Въоръжените сили на САЩ също ще участват финансово в проекта с над 3.3 млн. лв. без ДДС. Така, освен че ще бъде унищожена гора, държавата ще похарчи общо над 82 млн. лева, за да имат американците от полигона “Ново село” “питейна и непитейна” вода.

С одобреното техническо споразумение се уреждат условията за изграждането на инфраструктурата и конкретните ангажименти на българската и американската страна, пише в прессъобщението.

Проблемните кредити надхвърлиха 9.7 млрд. лв.

Лошите и преструктурирани кредити достигнаха 9.743 млрд. лв. в края на април, сочат данните от паричната статистика на Българската народна банка (БНБ). Тук са включени кредитите, необслужваните между 91 и 180 дни, отписаните кредити (необслужвани над 180 дни) и преструктурираните кредити. Като процент от общото кредитиране проблемните кредити достигнаха 23.43%, което е увеличение с с 0.08 процентни пункта спрямо март.

Положителната тенденция през април е, че нарастването на лошите кредити е най-ниското за последната година и че увеличението им е по-малко спрямо общия ръст на отпуснатите кредити. В номинална стойност новоотпуснатите кредити са достигнали 178.84 млн. лв., а лошите и преструктурирани растат със 74.25 млн. лв. През предходните три месеца се наблюдаваше обратната тенденция.

Като цяло годишният ръст на кредитирането през април, където влизат и овърдрафт кредитите, се е увеличило с 3.1% до 53.320 млрд. лв. Заемите за компаниите са се увеличили с 5.3% до 33.588 млрд. лв., а за домакинствата се отчита спад от 0.8% до 18.754 млрд. лв. Жилищното кредитиране расте с 0.5% за година до 8.771 млрд. лв.

При депозитите годишното нарастване продължава да е двуцифрено - 12.6%. При фирмите спестяванията растат с 9.4%, а при домакинствата с 13.6%.

60% от обществените поръчки са с нарушения

Агенцията за държавна финансова инспекция е установила 2458 нарушения при 821 процедури за обществени поръчки, на стойност 1.1 млрд. лв. през 2011 г. Това представлява 60 на сто от общо проверените през годината 1368 обществени поръчки, на стойност 1.5 млрд. лв., сочи отчетният доклад на агенцията за 2011 г.

Установено е още, че в 358 от проверените случаи, на обща стойност над 228 млн. лв., не са проведени процедури за обществени поръчки, а това се е налагало. Това са и най-тежките нарушения, като най-фрапантните от тях са дадени на прокуратурата. От агенцията припомнят, че необявяването на обществени поръчки е най-тежкото нарушение в областта на това законодателство.

Най-много непроведени процедури има в общините - 167, и в търговските дружества с държавно участие - 72.

За нарушения при обществените поръчки са съставени 2163 акта за административни нарушения срещу 765 лица. Виновно причинените вреди, които финансовите ревизори са доказали, са за 6,6 млн. лв. На близо 100 от виновните длъжностни лица са били съставени актове за надчет.

По време на инспекциите са предотвратени и възстановени вреди за близо половин милион лева - това са събрани вземания от недължимо изплатени суми по договори. Издадени са 1934 наказателни постановления по образувани административнонаказателни производства, с които са наложени глоби в размер на 2.4 млн. лв. На прокуратурата са изпратени 123 доклада.

От агенцията припомнят, че действащата до юли 2011 г. нормативна уредба не й даваше възможност по своя инициатива да определи кого да проверява. Това ставаше само по постъпили сигнали и искания.

С промените в законодателството през 2011 г. за първи път се въведе изискването за оповестяване по тримесечия на резултатите от всяка финансова инспекция на интернет страницата на агенцията.

БОРИСОВ СЕ ЧУЛ С ПУТИН ЗА „ЮЖЕН ПОТОК“

Президентът на Русия Владимир Путин е провел телефонен разговор с българския премиер Бойко Борисов, по време на който е било обсъдено строителството на българския участък на газопровода „Южен поток”. Това съобщи “РИА Новости”, като се позовава на информация от пресслужбата на Кремъл.

Путин и Борисов са обсъдили и въпроси, свързани с търговско-икономическото сътрудничество и задълбочаването на взаимодействието в енергийната сфера.

Гроздовата ракия - поне 40%, Виното - не само от грозде

Продукт с алкохолно съдържание под 37,5% не може да се нарича ракия. Това реши парламентът, като прие на второ четене текстове от закона за виното и спиртните напитки. Минималното съдържание на алкохол в гроздовата ракия пък се фиксира на 40%. Мастиката трябва да е поне 47 градуса, а ментата - 25%.

Вино ще може да се прави не само от грозде, а от ферментация и на други плодове, решиха още депутатите. При това положение името на плода трябва да е изписано под формата на съставно наименование. Според първоначалния вариант напитката трябваше да се прави само от грозде, но в крайна сметка депутатите се отказаха от него.

Данните, използвани при етикетирането, не трябва да въвеждат в заблуждение относно алкохолното съдържание на продукта, произхода, качеството и сорта на грозде, реколтата и действителния обем на съда. Освен това трябва да бъдат посочени физическите и юридическите лица, които са участвали при производството или при пускането на продукта в обращение.

Орязват шефовете в НАП

От четири заместник-директори отиваме на двама в Националната агенция по приходите (НАП). Това каза вицепремиерът и финансов министър Симеон Дянков.

Той обясни, че това се прави с промяна в Устройствения правилник, която влиза в действие от 1 юни. “Моето желание беше и това е част от административната реформа на централната администрация на НАП - да има по-малко шефове и повече хора, които реално работят, инспектират”, обясни Дянков. Той припомни и промените в централното ръководство и намаляването броя на заместник-министрите от пет в предния мандат на двама при него. “Просто смятам, че двама заместници в тези организации са напълно достатъчни”, каза Дянков и допълни, че иначе е доволен от работата на готвените за съкращение - Димана Пеева и Тошко Тодоров.

Практично земеделие

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Изнесли сме 15,7% повече пшеница

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

През изминалата седмица (към 16 май) ситуацията на зърнения пазар в страната е без промяна. Търговията със зърно за потребление в страната е от пасивна до умерена, което е типично за този период на годината.

По-голяма активност се наблюдава при търсенето на зърно за експорт, тъй като на пристанище Варна се очаква да влязат кораби за 45 хил. т пшеница, 15 хил. т царевица и 15 хил. т слънчоглед, а на пристанището в Балчик - за 6 хил. т царевица. Складира се зърно от тези видове култури на магазинаж на пристанищата. С това се обяснява и лекото повишение на средните изкупни цени при пшеницата с високи и ниски хлебопекарни качества, а също така и на слънчогледа.

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за изминалата седмица са значителни - 112 184 тона. По видове зърно са както следва: 53 490 т пшеница, 125 т ечемик, 356 т слънчоглед, 54 237 т царевица, 170 т шарен слънчоглед, 3 090 т рапица, 21 т резене, 536 т кориандър и 159 т брашна. От тези количества само 10 хил.тона представляват износ за трети страни.

Общо от началото на настоящата реколтна година са напуснали 4,98 млн. тона зърно, с 0,63 млн. т повече, или ръст от 14,5% спрямо същия период на предходната 2010 реколтна година, когато той е възлизал на 4,35 млн. т. Отчита се повишение на количеството зърно, напуснало страната при всички култури (ръст от: пшеница - 15,7%, царевица - 28,8%, черен маслодаен слънчоглед - 8,7%, и рапица - 20,2%) спрямо реколтната 2010 година с изключение на ечемика (спад с 17,9%).

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Към 16.05.2012 г. ситуацията на пристанищата е както следва:

На пристанища Варна, Балчик и дунавските пристанища не се товари в момента.

На пристанище Бургас се товари 3900 т пшеница за Италия и 1100 т царевичен зародиш за Турция.

СТАТИСТИКА НА ТЪРГОВИЯТА ИЗВЪН СТРАНАТА

Общият размер на напусналата пшеница за периода 1.07.2011 - 16.05.2012 г. е 2 262 530 тона (2 107 925 т за ЕС и 154 605 т за трети страни). Свободните количества, които могат да бъдат изтъргувани извън страната до края на реколтната година, са в размер на 80 хил.тона.

Общото количество ечемик, напуснало страната за периода, е 331 261 тона (233 848 т за ЕС и 97 413 т за трети страни).

Общото количество царевица реколта 2011 г., напуснало страната за периода, е 1 118 372 тона (723 401 т за ЕС и 394 971 т за трети страни). Свободните количества за търговия извън страната до нова реколта са в размер на 250 хил.тона.

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2011 г., напуснало страната за периода, е 780 452 тона (615 509 т за ЕС и 164 943 т за трети страни). Поради корекция на производството за реколта 2011 г. по данни на МЗХ, остатъчните количества слънчоглед към 31.08.2012 г. се оценяват на 180 хил.тона, които са свободни за търгуване извън страната.

ВЪТРЕШЕН ПАЗАР

Пшеницата с високи хлебопекарни качества в страната към 16 май е сравнително активна и най-често сделки се сключват в ценовия диапазон от 350 до 380 лв./тон без ДДС. В област Хасково е отчетено ценово равнище от 400 лв./тон. По данни на САПИ средната цена за седмицата за страната е 360 лв./тон без ДДС (+4 лв./т).

При пшеницата с ниски хлебопекарни качества търговията е сравнително слаба поради изчерпване на количествата. Сделки се сключват в ценовия диапазон от 330 до 360 лв./т. По данни на САПИ средната цена за седмицата е

350 лв./тон без ДДС (+ 2 лв./т), което се дължи на високите цени в областите Бургас и Сливен - сделки се сключват на ценови равнища от 380 лв./тон.

Отчетен е слаб спад в цената на царевицата през изтеклата седмица. По данни на САПИ средната цена за страната е 358 лв./тон без ДДС (-2 лв./т). Това се дължи на факта, че в областите Плевен и Ловеч се отчита спад на максималните ценови равнища. В тези области сделки се сключват в ценовия диапазон от 350-360 лв./тон. В областите Хасково и Пловдив, търговията се осъществя на равнища от 400 лв./тон.

Активна е търговията със слънчоглед и това се отрази и на ценовите равнища през изтеклата седмица. По данни на САПИ средната цена към 16 май за страната е 800 лв./тон без ДДС (+19 лв./т). В областите Бургас и Сливен се отчете ръст в цената с 10 на сто и сделки се сключваха на ценови равнища от 850 лв./тон. В Добрич и Варна е отчетен ръст в цената с 2 на сто и слънчогледа се търгува в ценовия диапазон от 900-920 лв./тон. Сравнително ниски остава цените на слънчогледа в областите В.Търново и Ловеч - до 740 лв./тон.

Все още никой не се наема да прогнозира стартовите цени на пшеницата от новата реколта. Причината за това е влиянието на разнопосочни фактори не само за вътрешния пазар, но и международните прогнози.

Факторите, които ще водят до очакванията за високи стартови цени, са:

1. Очакваното намаление на производството от пшеница с 20 на сто спрямо предходната реколта. Прогнозира се производство на пшеница в диапазона от 3.2 до 3.4 млн.тона за страната.

2. Очакванията за по-малко предлагане на пшеница в страните от ЕС.

3. Активната търговия извън страната, което може да доведе до стопяване на количествата в страната на не повече от 150 хил.тона, което ще представлява "крайна наличност" от реколта 2010/2011 г.

Факторите, които ще водят до намаляване на цената:

1. По правило голямото предлагане на пшеница още с прибирането на реколтата, което води до намаление на цената;

2. Значителната задлъжнялост особено на малките и средните стопанства, които ще бързат да продават, за да си изплатят задълженията.

Нашата прогноза при оценка на посочените по-горе фактори е, че стартовата цена на хлебната пшеница ще е в диапазона от 250 до 270 лв./тон за реколта 2011/2012 г.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ", издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ" ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90

Свят

Привърженици на крайнодясната партия "Златна зора" влязоха в сблъсъци с полицията по време на антиимигрантски протест в гръцкия град Патра

Евролидерите ще съживяват Европа

На среща в Брюксел се обсъдиха мерки за връщането към растеж

Връщането на растежа в Европа обсъдиха в Брюксел ръководителите на страните от Евросъюза. На нефициалната си среща те обмениха различни идеи по важния казус, но освен това говориха и за ситуацията в Гърция и Испания. Новият френски президент Франсоа Оланд пък се запозна с колегите си. Евролидерите се срещнаха, за да да очертаят пътищата за стимулиране на икономическия растеж и заетостта.

На срещата на върха не бе взето никакво решение, целта бе участниците да подготвят срещата на върха на 28 и 29 юни, като обмислят възможно най-внимателно оповестени вече инициативи за насърчаване на икономическия растеж. Преди официалната среща европейските лидери трябваше да обсъдят много теми. Например желанието на новия френски президент Франсоа Оланд да предоговори пакта за фискална дисциплина, който беше договорен трудно и беше подписан от всички държави от съюза без Великобритания и Чехия. Или събитията в Гърция, които предизвикват все повече безпокойство и лоши прогнози за това, което може да се случи в близките месеци. И пак нещо, свързващо едновременно Оланд, Гърция и еврозоната - еврооблигациите. Тези акции, които биха били гарантирани от цялата еврозона, се одобряват от Франция, а Германия е твърдо против тях. Надеждите са да бъде намерен компромис за пакта, а Гърция да започне да се стабилизира. Тогава спокойно ще може да се говори за растеж. Евролидерите обсъдиха почти целия спектър от възможни икономически стимули. В това число по-гъвкавата употреба на парите от еврофондовете, както и увеличаването на кредитния капацитет на Европейската инвестиционна банка. В най-добрия случай след сближаване на позициите се очаква да последват конкретни решения в края на юни, когато редовният Европейски съвет се предвижда да бъде посветен отново на работните места и ръста на икономиките в Европа.

Тази среща на върха се проведе на фона на продължаващи спекулации за предстоящо излизане на Гърция от еврозоната, които все по-често остават неопровергани. В очакване на резултите от новите избори там, европейските лидери обсъдиха възможните сценарии след тях и действията, които ще трябва да предприемат занапред.

Курсът на единната европейска валута падна в навечерието на лидерската среща в Брюксел с близо цент и половина спрямо нивото ден по-рано. Това показва, че инвеститорите не очакват много от брюкселската среща, коментира анализатор пред АФП. Силно влияние върху обменния курс оказаха и коментари на доскорошния гръцки премиер Лукас Пападимос, че рискът Гърция да излезе от еврозоната е реален. Инвеститорите са обезпокоени, че гръцката дългова криза ще зарази и други от еврогрупата и особено Испания, чиито банки са отслабени от лоши ипотечни кредити.

СИРИЗА няма да вади Гърция от еврозоната

Крайнолевият гръцки политик Алексис Ципрас успокои европейските политици, че ако воденатa от него СИРИЗА спечели най-много гласове на новите избори в Гърция на 17 юни, той няма да инициира напускане на еврозоната и завръщане към драхмата. В Европа все повече стават гласовете, които призовават Атина да бъде изключена от общия валутен съюз за назидание на всички негови членове, които трупат огромни задължения и дефицити в бюджетите си.

Ципрас добави, че е в интерес на общия валутен съюз Гърция да бъде спасена от финансова катастрофа. Ципрас, който прави дипломатическа обиколка в европейските столици, беше в Париж, а след това посети и Берлин. Лидерът на СИРИЗА изтъкна, че страната му може да се нуждае дори от трети спасителен пакет - възможност, която се коментира все по-често в Брюксел и Страсбург. Според проучванията на общественото мнение радикалната левица има най-големи шансове за успех на изборите в Гърция на 17 юни.

Сергей Станишев:

Има нови възможности за излизане от кризата

"Днес ние създаваме нова социална Европа. Доминираната от консерваторите Европа вече е минало. Днес социалистите и социалдемократите са натоварени с отговорността да променят посоката, в която се движим." С тези думи президентът на ПЕС и лидер на БСП Сергей Станишев откри срещата на водещите политически лидери от европейското социалистическо и социалдемократическо семейство в Брюксел.

Сергей Станишев отбеляза, че се откриват нови възможности за въвеждането и изпълнението на стратегията, която ПЕС предлага още от самото началото на кризата в Европа. Той смята, че това са решения, които ще възстановят европейската икономика и ще върнат надеждата на хората. Сред тях са въвеждането на Данък върху финансовите транзакции, еврооблигациите, както и цялостна стратегия за инвестиции, която да доведе до увеличаване на кредитния капацитет на Европейската инвестиционна банка и по-добро усвояване на европейските фондове. "Тези инвестиции ще бъдат използвани в борбата с безработицата и по-специално с младежката безработица. Ще бъдат укрепени националните икономики и ще намалеят неравенствата и бюджетните дисбаланси", обясни още Сергей Станишев. Той заяви подкрепата на всички европейски лидери от левицата за усилията на Франсоа Оланд в тази посока.

Президентът на ПЕС изтъкна и стъпките по разрешаване на проблема с младежката безработица - като въвеждането на Европейска младежка гаранция. "Това е система, която гарантира, че на всеки млад европеец ще бъде предложена работа, квалификация и специфично обучение до четири месеца след завършване на образованието му или след като остане без работа", обясни Станишев. Той допълни, че подобна система вече успешно работи в Австрия и Финландия, а много скоро ще бъде въведена и в Люксембург.

Коментирайки ситуацията в Гърция, Сергей Станишев заяви подкрепа за мястото на Гърция в еврозоната. "Страната трябва да спазва всички свои международни ангажименти, а лидерът на ПАСОК Евангелос Венизелос е единственият кандидат, който може да гарантира, че Гърция няма да пропусне възможностите, които предлага прогресивният вятър, обхванал Европа", коментира още Сергей Станишев.

www.duma.bg

кратки

Москва тества успешно стратегическа ракета

От космодрума "Плесецк" в руската Архангелска област бе осъществено успешно изпитателно изстрелване на прототип на нова междуконтинентална балистична ракета, съобщиха руски медии. Ракетата с твърдо гориво, разработена за нуждите на Ракетните войски със стратегическо предназначение на Русия, е била изстреляна от мобилна стартова установка. Междувременно и радарна станция от ново поколение "Воронеж-М" беше приведена в експериментално бойно дежурство в Усолие Сибирское, в Иркутска област на Русия, съобщи ИТАР-ТАСС. Тя играе ключова роля в Системата за предупреждение за ракетно нападение, заяви генерал-лейтенант Олег Остапенко, командващ Войските за въздушно-космическа отбрана на Русия.

Ахмадинеджад: Иран не иска атомна бомба

Иран не желае да се сдобива с атомна бомба, нито с друго оръжие за масово поразяване и смята, че притежаването и използването им противоречат на религията, заяви президентът на страната Махмуд Ахмадинеджад, цитиран от агенция ИСНА. "Производството и използването на оръжия за масово поразяване са в разрез с религията и нямат никакво място в отбранителната доктрина на Ислямската република Иран", подчерта той.

Събирайте данъци, съветва МВФ Гърция

Ръководителят на Международния валутен фонд Кристин Лагард заяви, че Атина трябва да предприеме повече мерки за събирането на данъците и структурните реформи. Усилията в тази насока, предизвикали сериозното недоволство на гърците, са сред условията за Втория спасителен план.

Има много структурни реформи, които трябва да осъществят, данъци, които трябва да бъдат събрани, това е цената, заяви Лагард.

Диамантена мина се срути в ЮАР

Десетки миньори бяха погребани под земята след няколко инцидента с две мини в Южна Африка, съобщи Би Би Си. Според властите и в двата случая става дума за незаконни изкопни работи. В северната провинция Кейп в резултат на рухване на тунел в диамантена мина загинаха трима миньори, а 15 бяха погребани под земята. Поради свличане на земни маси пък в изоставена златна мина в провинция "Фри стейт" са били блокирани под земята повече от 20 души.

Австралийците били най-щастливи

В Австралия живее най-щастливата нация в света, сочи докладът на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, изготвен въз основа на 11 критерия, между които доходи, работни места и здравеопазване. Австралия бе единствената голяма развита държава, която успя да избегне рецесията през 2009 година. Днес правителството в Канбера дори се опитва да върне бюджета към излишък до началото на фискалната година през юли.

Свят

В СЪРБИЯ НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Нов президент и старо правителство?

Периодът на политическите пазарлъци и комбинации в западната ни съседка тепърва предстои

Методи МЕТОДИЕВ,
кор. на ДУМА в Белград

След победата на лидера на Сръбската прогресивна партия (СПП) Томислав Николич на изборите в неделя ситуацията на политическата сцена в западната ни съседка се обърка сериозно. Конституирането на новия сръбски парламент ще се случи най-късно до 9 юни, а сръбските политически фактори имат срок най-късно до 5 септември т. г. да сформират новото правителство на страната.

Победата на Николич, колкото неочаквана, толкова и жадувана от него и неговите привърженици, широко отвори вратите за всякакви спекулации около бъдещото сръбско правителство. Чак се заговори и за обрат в процесите на сръбската политическа сцена. До затварянето на изборните секции миналата неделя почти сигурно беше формирането на правителство на коалицията Демократическа партия (ДП) - Социалистическа партия на Сърбия (СПС) с подкрепата на либералдемократите и представителите на малцинствата. Между другото в момента най-често споменаваният политически термин от анализаторите тук е "кохабитация" - т. е. президент и правителство с различни политически окраски.

Реално възможностите са следните: преговорите между демократи и социалисти да продължат и да доведат до сформирането на ново-старо правителство между вече добре познати политически партньори. Тази опция изглежда най-реалната с оглед много доброто сътрудничество между тези две политически сили за времето на мандата на предишното сръбско правителство. Втората е социалистите да се отметнат от своите стари партньори и да започнат преговори с президентската партия СПП, чиито представители в парламента са и най-многобройни - 73, заедно с тези от "Нова Сърбия", Движението "Силата на Сърбия - Боголюб Карич" и Движението на социалистите. Третата, почти невъзможна комбинация е СПП да влезе в коалиция с либералдемократите, Движението "Обединени региони на Сърбия" с лидер Младжан Динкич, Демократическата партия на Сърбия с председател Воислав Кощуница (която вече и официално подкрепи Николич във втория кръг на президентските избори) и представителите на малцинствата, като по този начин бъде игнориран тандемът ДП-СПС.

Съществуват, разбира се, и варианта с голям международен натиск и подкрепа вечните противници ДП и СПП да се прегърнат и сформират монолитна управляваща коалиция със сериозно парламентарно мнозинство от над 130 депутати в 250-местния сръбски парламент. И последната, също така почти нереална възможност, е преговорите за сръбски кабинет да се проточат до 5 септември и Сърбия да бъде изправена пред нови парламентарни избори през есента на тази година.

Всеки значителен политически играч в сръбския парламент вече има своите лостове за въздействие. Президентът Николич във всякакъв случай ще възложи на най-голямата парламентарна група - тази на СПП, да започне преговори за формирането на правителство. От друга страна, демократите вече и официално обявиха началото на преговорите си със социалистите и техния Политически съвет дори определи бившия президент и лидер на ДП Борис Тадич за кандидат за премиер на Сърбия, въпреки неговото изявление в изборната нощ, че такава възможност не съществува. От друга страна, апетити за премиерското кресло има и лидерът на СПС Ивица Дачич, който явно съобщи още на 6 май, че премиерът на Сърбия вече е известен, визирайки себе си.

Във всякакъв случай периодът на политическите пазарлъци и комбинации в Сърбия тепърва предстои. Едно е ясно - победата на Николич сериозно разтърси сръбската политическа сцена и създаде нови реалности в страната, с които, желаят или не, останалите политически фактори ще трябва да се съобразяват през следващите пет години.

Имайки предвид, че европейските институции вече два пъти (единият дори още преди приключването на изборния ден) честитиха победата на Томислав Николич, не би било лошо, ако това направи и нашият президент Росен Плевнелиев, освен ако за това не му пречи старото приятелство между Борис Тадич и премиера ни Бойко Борисов...

Какво показаха изборите в Сирия

Георги НИКОЛОВ

В резултат на допитване до населението за промяна на конституцията на Сирия на 26.02.2012 г. 89,4% от гражданите, имащи право на глас, приеха измененията на основния закон на страната.

В новата конституция отпадна досегашният чл. 8, с който се определяше, че Арабската партия за социалистическо развитие - БААС, е ръководеща сила в обществения и политическия живот. Същевременно се даде възможност да се образуват партии и движения от опозицията и свободно да се издигат кандидатурите им в местните и парламентарните избори, както и в управлението на страната. Единствената забрана беше да не се създават партии на религиозна или етническа основа. За първи път в последните 50 години в парламентарните избори на 7.05.2012 г. кандидатстваха освен БААС, в сдружение с Национален прогресивен фронт (НПФ) още седем от деветте нови партии, създадени в процеса на политическите реформи, както и отделни независими кандидати. С новата конституция и закон за изборите се създаде демократична основа за политически плурализъм.

Същевременно създаденият от опозицията Сирийски национален съвет (СНС) и "Мюсюлмански братя" предварително заявиха, че ще бойкотират новата конституция и изборите с цел да провалят вота и да заставят държавата да се откаже от тях.

На изборите се явиха 51,26% от общия брой граждани, имащи право на глас. За 250-те депутатски места в парламента кандидатстваха 7195 души, в т.ч. 710 жени. От опозиционния Народен фронт за промени и освобождение (НФПО) кандидатстваха 46 души.

Изборите бяха наблюдавани от над 200 чужди кореспонденти. Няма съобщения за сериозни нарушения с изключение на три избирателни района в предградията на Дамаск, където се проведоха повторни избори.

На парламентарните избори в Сирия убедителна победа постигна блокът Национален прогресивен фронт с поддръжката и участието на БААС. Заедно с кандидатите на проправителствения блок в парламента влязоха и група независими активисти. За депутати са избрани и тридесет жени.

Резултатите от изборите показват, че населението си в голямата си част поддържа съществуващия държавен строй и приетите демократични реформи и промени. Участието им при приемането на новата конституция и в парламентарните избори отразяват фактическото мнение и оценка на народа и действителното положение в страната. Същевременно т. нар. "лоялна опозиция", след като не се класира за парламента, показва, че липсва реална политическа опозиция. Това становище изразява и Хасан Абдел Азим - лидер на голямото опозиционно обединение Национален координационен комитет.

Независимо че в Сирия действа примирие, ежедневно се съобщава за нови стълкновения. Броят на жертвите както от населението, така и от опозицията, постоянно расте и към днешна дата са над 800 души. По думите на сирийския посланик в Москва, Рияд Хаддат, до 12.05.2012 г. има над 3000 случая на нарушения на примирието. За кървавия атентат в Дамаск на 10.05.2012 г., когато загинаха 55 души и бяха ранени 372 души, отговорността пое ислямската терористична групировка "Ал - Насара Фронт", а сирийските салафити заявяват, че ще продължат съпротивата до победен край. Те провокират избухването на мащабни военни действия, а командирът на Сирийската свободна армия (ССА) Рияд Ассад заявява, че е готов да възстанови бойните действия, след като специалният пратеник на ООН и Лигата на арабските държави Кофи Анан обяви провала на мисията. Известно е, че ССА се състои от наемници, които наподобяват състава и духа на "Ал Кайда". Те активно се снабдяват с оръжие от съседните държави на Сирия: Турция, Ливан, Йордания и монархическите режими в Персийския залив. Представители на Държавния департамент на САЩ заявяват, че трябва да продължи борбата за смяна на режима на Башар Ассат - президент на Сирия, и че това не е в противоречие с мисията на плана на ООН и ЛАД за омиротворяване в страната.

Действията на въоръжените сирийски радикални групировки противоречат на буквата и духа на плана на Кофи Анан. В тази връзка и генералният секретар на ООН Бан Ки Мун обвини съпротивата в Сирия, че е терористична и че е близка до дейността на "Ал Кайда".

Надеждата на сирийския народ е, че новият парламент и правителство ще продължат усилията за прилагането на приетите демократични промени и реформи за преодоляване на кризата. Не на последно място е ролята и присъствието на военните наблюдатели под егидата на ООН, както й на решителните мерки за пресичането на доставката на оръжие и изпращане на терористи от съседните на Сирия страни.

Интервю

Проф. Андрей Пантев:

Буквите и езикът ни са чудото в нашата история

24 май е сламката, в която сме се вкопчили срещу собствената ни загуба на стойности, казва видният историк

Интервю на Велиана ХРИСТОВА

АНДРЕЙ ПАНТЕВ е роден през 1939 г. в с. Раковица, Видинско. Завършва история в СУ, доктор на историческите науки. Работил е в Института по история при БАН, от 1975 г. преподава в СУ, където е професор. Специализирал и преподавал в Англия и САЩ. Чел е лекции във ВТУ, ЮЗУ, ПлУ, НХА, УНСС. Специалист е по нова история на България и по история на международните отношения XIX-XX в. Автор е на стотици публикации и на около 40 книги. Депутат в 39-ото, 40-ото и 41-ото НС от гражданската квота на Коалиция за България.

Професоре, пак е 24 май и пак си спомняме, че сме много духовна държава, а в останалите 364 дни повтаряме колко сме бездуховни, лумпенизирани и необразовани...

- Няма дефиниция за духовност. Често пъти бездуховни хора говорят за духовност, а в същото време личности като Валери Петров упорито мълчат и са нейни носители. Така че 24 май е ден за тревога, ден за опасения и съмнения. От друга страна, това е може би единствената дата, която ни създава все пак малко чувство за устойчивост. Знаеш, че преди две седмици обсъждахме Закона за българския език. Тогава си позволих да кажа, че българският език е може би единственият и вечен завет, послание и продукт на това, което е 24 май. Нашите прадеди интуитивно са усетили онова, което днес се нарича културен империализъм - една корозия на културен идентитет, с която започва корозията и на национален идентитет и при която вечното папагалско повтаряне на фразеологии и на стойности може да доведе всъщност ако не до рухването, то до ограничаването на себестойност. Тук въпросът е много деликатен. Много писатели, поети, художници, творци, които са свикнали да бъдат отглеждани от обществото, често пъти днес по инерция смятат, че някой трябва да се грижи за тях, а те да стоят на високия планински връх, в самотен манастир или в почивна станция в Хисаря и да се вдъхновяват от красотата на българската природа или да "бичат роман", както се казваше навремето. След като сме приели пазарната икономика, която аз не приемам, трябва да приемем също, че тя застрашава онова, което наричаме духовност, култура, книжнина, наука, изкуство. Така че сега 24 май като че ли е повече повод за тревога, отколкото опора с това, че сме дали нещо на света.

Но има нещо доста ново - невежеството влезе във властта и оттам диктува. Появиха се толкова калинки и случайни хора на разни постове, което не се дължи на пазарната икономика.

- Напротив, напротив, аз смятам, че неграмотността е част от пазарната икономика за онези страни, които са обречени да бъдат периферия. Има една немска поговорка: "Който се ражда беден, умира глупав." Без да си въобразяваме, че това е нещо преднамерено, програмирано, няма съмнение, че онези народи, държави и даже континенти, които са бедни, просто са обречени на глупост. Извинявай, ама университетите в Хартум или в Шри Ланка примерно не са престижни. Без да търсим корена на някакъв тайнствен заговор срещу нас, което би било другата глупава крайност, много явно е, че някому е изгодно хората да бъдат глупави. Особено тук. Как ще си обясниш, какъв е този свят, в който на някаква звезда Джесика Симпсън са й дали 800 хил. долара от американското списание "Пийпъл", за да покаже снимка на бебето си. И в същото време умират, ако не милиони, то стотици хиляди бебета. Ти сега какво искаш - този свят да бъде спокоен, в този свят да няма насилие, да няма жестокост? И понеже всички казват: винаги е било така, аз казвам - да, винаги е било така и затова винаги е имало кръвопролитни стълкновения и жестокости. Не съм съгласен, че това не е целенасочено. Необразованият човек не само се управлява по-лесно, но той още по-лесно може да стане плячка на идиотски внушения. Вярно е, че преди 1989-а учехме за комисарите и за партизаните, но учехме и за Шекспир, за Гьоте, нали? Сега добре, не учим за комисарите и за партизаните, но защо не учим за Шекспир, за Гьоте и Чехов?

Казват, че старата българска литература например не е разбираема за учениците. Не разбирали "Мамино детенце" и дори "Под игото". Това вярно ли е?

- Е, как да не е вярно, след като те от 5-годишни, а и порано, се друсат - пред телевизора и чалгата, където виждат бикини, сутиени, мускулести хубавляци. Как да се впечатли това дете от трагизма и тихия ужас на "Време разделно", да речем? На мен ми смешно, когато питат откъде идва насилието. Ежедневно се бълва насилие. Влез и в книжарницата - там пет шести от литературата внушава агресия, насилие и триумф на силния, не на моралния и на духовния.

А учителите достатъчно ли са ангажирани с мисълта за духовността и за това, което е сега България?

- Не са, но ги разбирам. Така, както се приема, че един бакалин или един крупен бизнесмен го интересуват само парите и печалбата, защо учителите трябва да са други, по силата на какъв обществен и психологически климат те да бъдат самотните рицари на духовността? При положение че те самите са заобиколени от бруталния марш на материалния интерес, изведен като висша добродетел. Извинявай, но ако един лекар или частен учител не взима пари, ще го вземат за некадърник. Даже нашите духовни дейци, когато си дадат стихотворението за публикуване, първата работа е да питат какъв хонорар ще вземат.

> **Държавата симулира загриженост към просветата и науката**

Все пак, защо стана възможно да се появят калинките и хора, които си приписват дори фалшиви професорски титли, но заемат високи постове?

- Не искам от колегиалност да споменавам имена, но дори в историческите кръгове някои хора се титулуват професори, без да са видели студент в живота си. Това сурогатно възприемане на звания, на титли, на назначения има първоизточник - то е част от една обща атмосфера и общ климат на ментета, на подмяна на стойностите, на имитация.

Това не се ли насажда всъщност от държавата и пак ли е целенасочено?

- Целенасочено е дотолкова, доколкото в стремежа си да имитираме всички модели, внесени отвън, и всичко, което е работило сравнително успешно отвътре, но без да запазим стойността му, се получава една смесица от малко на брой стойностни неща и от имитации. Ние живеем в света на имитациите. Често пъти хора се наричат учени, без да са такива. Ние вече нямаме ориентир за сравнение. Можеш да защитиш една дисертация пред няколко души, сред които няма ни един специалист по темата, и да тръбиш, че си направил теоретически и практически принос.

Допреди малко повече от година имаше ВАК и там в съветите и комисиите все пак имаше специалисти...

- Аз съм член на ВАК с малки прекъсвания от 1985 г. Аз не помня да сме спирали някого по политическа причина. Пускали сме некадърници, но политическа репресия аз не помня. Когато в парламента гласуваха новия закон за академичния състав, аз завърших скромната си реч с думите: "Имаше ли преди това некадърници, удостоени със звания и степени? Да имаше. Ще има ли отсега нататък? Много повече". Всички знаеха, че титли ще никнат като гъби след дъжд. И всичко това е имитация. Както има генерали, които не са помирисали барут, така има вече и професори, които не са видели един студент и не са помирисали наука. А при така създадената ситуация в нашия краен скептицизъм ние често вече не откриваме стойностните хора. Защото всичко е толкова масовизирано като дебилизация, че между 100 дебила ние не можем да различим онези 10 души, които са талантливи.

Ако се върнем към 24 май, това не е ли единственият ден, в който нацията ни се обединява, при това - около духовното, около знанието, около ума и просветата?

- Човек изпитва едно умиление, чисто житейско и емоционално. Спомняш си като дете как е миришело в коридорите на цветя, как сте пели "Върви, народе възродени", как сте треперели от вълнение с другите учители и ученици. Има една чисто ирационална тръпка в този ден, в която няма противопоставяне. От друга страна, тази дата свидетелства за една- единствена реална и непреодолима заслуга на българите - почитта към книгата, към образованието. Дори всяка мутра, след като си купи мерцедес, втората му идея е да прати сина си да учи. За жалост - да учи в чужбина. Има огромна разлика. Представителите на предишната интелигенция, тази между двете войни, колкото повече учеха в чужбина, толкова повече се връщаха патриоти. Той завършил в Лайпциг, връща се и става учител във Враца. Днес има обратното явление - като отиде и получи знания, маниери, среда, обноски, той се връща, преизпълнен с пренебрежение, стигащо до презрение към средата, от която е произлязъл. Това е заплахата за 24 май. Ние сме се вкопчили в този ден като в една спасителна сламка за собствената ни загуба на стойности.

Онзи ден чух един политик да казва: ето, иде 24 май и "всички ще пеем този марш, създаден от народа". Вече никак не са малко хората, които не знаят дори кой е създал "Върви, народе възродени". Това означава ли, че този празник постепенно се превръща в един фолклор? Който обаче съхранява нацията.

- Взе ми думата от устата. Всяка историческа дата, когато е значима, тя става част от фолклора. И е силно митологизирана, в което не виждам нищо лошо. Нали знаеш, че Кирил и Методий не са били българи? Но тази магия за солунските двама братя ни дава светоусещане, че сме част от нещо по-голямо. Затова смятам, че 24 май не трябва да бъде национален празник. Той е цивилизационна акция, в която ние играем главната роля.

На стр. 29

Общество

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Анатолий СТАНКУЛОВ

Свободата и мъката на знанието

Ни един политик вчера не се появи на традиционното честване на 24 май в БАН - първата институция в новата българска държава, родена преди нея самата. Академията, призвана да ражда държава. Академията, пред която от десетилетия са се покланяли цар и генерал. Във всяка друга страна днес би било немислимо водещите политици да не уважат националния храм на знанието в такъв ден. В този ден учените отдавна не си говорят красиви казионни и купешки слова. Напротив - говорят за постигнатото от науката в служба на нацията и за онова, което й пречи. Нямаше жив политик да приветства вчера наградените в БАН учени - да чуе поне няколко думи за техните наистина световни постижения.

А днес пред паметника на Светите братя в столицата, оградени с кордон от народа, ще се наредят политик до политика. Да ги видят всички и да ги чуят колко са пристрастени към първородната люлка на старобългарската цивилизация, към тръпката на знанието, към интелектуалното развитие на България! Но още утре ще се затворят из кабинети и парламент, за да орежат за пореден път последните стотинки на Просветителя - на този феодален старец, който чете книги, пише статии и трупа "импактфактор" вместо банкови сметки. Ще го презират от висотата на овластеното невежество и ще го назидават как да "реформира" знанието до дупка.

Днес е традиционното тържество за 24 май във втория храм на българската духовност - Софийския университет. И там преподаватели и учени няма да говорят казионни слова, а ще си кажат кое им пречи да образоват младото българско ято, да го научат на ценността на ума, а не на мускулите. Да го поведат след себе си към свободата и мъката на знанието.

А впрочем кое му пречи тук на Просветителя, който по силата на своята духовност е жител на планетарната цивилизация? Пречат му, мачкат го, поставят го на дъното на социалната стълба точно тези, които са обсебили тронната палата в Държавата на духа и са я превърнали в територия на невежеството.

Човек се ражда веднъж - и да му се падне да се роди в българската държава! Щастлива орис! В тази държава, която е дала на милиони славяни четмо, та книга да четат със свои букви. Която е влязла мощно в закостеняла триезична Европа преди 12 века. Която единствена в света се зове Държава на духа, защото преди два века е възродена като държава чрез духа, знанието и науката.

Човек се ражда веднъж - и да му се падне да се роди в българската държава! Лош късмет! В тази държава, която единствена в Европа не цени просветата и знанието и в XXI век ги е оставила на хляб и вода. В чийто нов политически речник духовност, образованост и наука са чужди думи.

От пусто в... пусто

АИДА ОВАНЕС

Още един правителствен документ ще защитава децата ни - Национален план за превенция на насилието над деца. Няма спор, че идеята е добра. Няма спор също, че са разписани конкретни мерки и срокове за изпълнението им. Само дето не се вижда нищо ново и различно от правеното досега.

Например задача номер едно на "Оперативна цел 1: Повишаване на ефективността на мерките за закрила на децата от насилие" е "Създаване на нова правна рамка за детето", като се има предвид твърде остро приетия от обществото проектозакон за детето. 15-страничната разработка на мерките в плана предвижда и провеждане на поредица обучения на социалните работници, насочени към повишаване на професионалните умения за работа с деца, жертви на насилие. А индикатор за изпълнението е... броят на включените в обучението социални работници. Индикаторът за изпълнение на мярката "разпространение на информация за инициативи, добри практики относно превенция на насилието чрез електронната страница на ДАЗД" е... брой публикации. Виждаме дори мярка "Провеждане на кръгла маса по проблемите на домашното насилие". Залегнала е такава за "Повишаване на родителските умения при възпитание на деца от 0 до 6 години". Или "провеждане на медийна кампания с цел повишаване на чувствителността на обществото към проблема за сексуалното насилие над деца и информиране за начините за ефективна помощ за децата, жертви на насилие".

Част от тези дейности вече дори са проведени. Но това не пречи насилието над деца - и от връстници, и от родители, и от възрастни извън семейството, да продължава. Едва ли нещо се е променило в начина на мислене у онези 68 на сто от българските семейства, които в анкета одобряваха "минималното насилие" - шамарче или дръпване на ухото.

Поредицата от мерки не дава отговори на важни въпроси, които вълнуват родителите. Достатъчно строги ли са наказанията за педофилия? Какви мерки да се вземат срещу деца насилници? Как да станат по-малко децата, които се дрогират? Какво да се направи, за да не се избиват тийнейджърите в дискотеките?

Отговори на тези и подобни на тях основни въпроси няма нито в националните планове, нито в дългогодишните стратегии. Така и този план на правителството за детето прилича много на онези мерки, белязали Европейската година за борба с бедността. Тогава бедните така и не разбраха, че някой е похарчил стотици хиляди левове за написване на проекти и програми, за разпространение на листовки и дипляни, в които се обяснява как обществото трябва да разбира борбата с бедността. Приказки, празни красиви приказки... Вместо конкретни действия и реални резултати... Преливане от пусто... в пусто.

Датата 24

ДЕН НА БЪЛГАРСКАТА ПРОСВЕТА И КУЛТУРА И НА СЛАВЯНСКАТА ПИСМЕНОСТ. След 1916 г., когато в България е установен Григорианският календар като държавен, граждански календар, денят на св. св. Кирил и Методий, отбелязван от БПЦ на 11 май по църковния литургичен календар, се пада на 24 май. Така датата добива по-голяма гражданственост. След 1968 г. църквата чества св. св. Кирил и Методий на 11 май, а 24 май става Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост. На тази дата през 1975 г. пред Народната библиотека в София е открит паметникът на светите братя. От 1990-а на 24 май празнуват народните читалища, а от 1995-а - Тракийският университет. 24 май е Ден на българската журналистика от 1990 г.

ЕВРОПЕЙСКИ ДЕН НА ПАРКОВЕТЕ. Отбелязва се от 1999 г. по инициатива на Европейската федерация на природните и националните паркове. Годишнина от създаването (1909) в Швеция на първите девет национални парка.

1337 - НАЧАЛО НА СТОГОДИШНАТА ВОЙНА В ЕВРОПА. Войната е предизвикана от съперничеството между Англия и Франция върху владенията във Фландрия, като поводът са претенциите на английския крал Едуард III към френския престол. Войната приключва на 19 октомври 1453 г. с капитулацията на англичаните в Бордо, Франция.

1900 - В РУСИЯ Е ПУСНАТ НА ВОДА КРАЙЦЕРЪТ „АВРОРА". Плавателният съд е в списъка на флотата от 6 април 1897 г., а три години по-късно по лична команда на император Николай II е пуснат на вода. Взима участие в Първата световна война. На 25 октомври (7 ноември) 1917 г. оръдията му дават сигнал за щурма на Зимния дворец в Санкт Петербург, превръщайки "Аврора" в символ на ВОСР. От 1948 г. крайцерът е обявен за паметник на революцията и превърнат в музей.

1914 - ОФИЦИАЛНО Е РЕГИСТРИРАН ПФК ЛЕВСКИ (СОФИЯ). Основатели са тридесетина младежи, гимназисти от Втора мъжка гимназия, които играели футбол в местността Могилката (днес градинката пред 22-ро училище до НДК). По предложение на един от тях - Борис Василев (Боркиша), клубът е кръстен на Апостола на българската свобода Васил Левски. В своята история Левски е спечелил 73 клубни купи и 48 пъти се е класирал на второ място. Общо участията на клуба в европейските клубни турнири са 46, в тях отборът е записал 190 мача (65 победи, 40 равенства, 85 загуби с голова разлика 274-267).

1956 - ПРОВЕЖДА СЕ ПЪРВИЯТ ТЕЛЕВИЗИОНЕН КОНКУРС „ПЕСЕН НА ЕВРОВИЗИЯ". В Лугано (Швейцария) в тв предаването, организирано от Европейския съюз за радио и телевизия, участват едва 7 държави - Нидерландия, Швейцария, Италия, Люксембург, Белгия, Германия и Франция, всяка от които е представена от две песни. В периода 1957-1986 г. към Евровизия се присъединяват нови 18 държави, а между 1994-2008 г. - още 20. България записва първото си участие в "Песен на Евровизия" през 2005 г. Конкурсът дава уникален шанс за развитие на победителите. Най-известните сред тях са АББА (1974) и Селин Дион (1988).

2002 - ДЖОРДЖ БУШ И ВЛАДИМИР ПУТИН ПОДПИСВАТ МОСКОВСКИЯ ДОГОВОР. По силата на Договора за съкращаване на стратегическите оръжия, известен още и като SORT, двете страни се задължават до 31 декември 2012 г. да намалят с по две трети броя на ядрените си бойни глави.

На фокус

Да си учител, учен, просветител

Празникът в БАН вчера

достойно ест!

Проф. Никола МАЛИНОВСКИ*

Ако Борис I не бе сложил мощната си държава в помощ на знанието и неговите школи, щеше ли България да даде своя принос в цивилизацията?

В тази сграда, на която преди повече от 100 години е изписан вензелът на Българското книжовно дружество, ние имаме особено право да се поздравим с Деня на българската книжовност и дух, защото създателите на БАН, създателите на нейния първообраз - Българското книжовно дружество, са хората, които поставиха основите не само на знанието в нашата страна, но и на българската държава и на българската държавност.

Сигурно не е много празнично да говорим за положението на науката сега. Но за какво друго да говорим в този ден, в който и децата пеят познатото "Напред, науката е слънце". За какви светли бъднини да говорим, когато нашата академия - най-старият и най-продуктивен научен храм в България, вече редица години се грижи само за едно - не да се развива, а да оцелява? С всичките си неимоверни усилия, с всичките ни неплатени отпуски и обедняващи лаборатории колко можем да дадем ние, учените, на българската икономика и на обществото, след като държавата ни е на последното място в Европа по инвестиции за наука?

**Слово на председателя на Общото събрание на БАН, произнесено на тържественото събрание по повод на 24 май вчера*

След като се налага да се води битка поне за следващия програмен период до 2020 г. тази наша държава да предложи оперативна програма за наука - програма, която всички останали страни отдавна имат и се радват на достатъчно средства за укрепване на науката от европейските фондове?

От колко време не сме чували да се говори за българските научни школи? Не сме чували, защото те гаснат, въпреки традициите и международно признатото им име. Един институт или един учен може да има десетки европейски проекти, но ако няма ученици, ако няма млади екипи, които да го следват, той е обречен на загиване. Нима ако първоучителите Кирил и Методий нямаха ученици и ако техните ученици нямаха школа и школи, днес щяхме да говорим за приносите на България в световната цивилизация? Школата е традиция, която се развива и иска грижи. Нима ако цар Борис-Михаил и Симеон Велики не бяха сложили силната си държава в помощ на книжовните школи, България щеше да остане в историята като люлка на славянската писменост и на православната цивилизация? "Вие ни дадохте генетичния код", каза руският патриарх Кирил при посещението си у нас. Нямаше да го има всичко това, ако средновековната ни държава не бе имала съзнанието, че познанието, неговото търсене и създаване е по-голяма сила от меча. Уважението към знанието не е пожелание за която и да е държава, то е състояние, от което зависи бъдещето й. Зависи и свободата, независимостта и сигурността - на човека, на обществото, на народа.

Най-малкият посетител на изложбата във фоайето на БАН

На днешния ден искам да си пожелаем да престанем да се самоунижаваме. Защото ние го правим, щом не сме си поставили като първостепенна задача - всяка седмица, всеки ден, да се борим за възвръщане на Държавата на духа. Тя не е паметник, светите братя Кирил и Методий не са само икона и монумент пред Народната библиотека. И докато у българите все още има уважение към знанието, има единение на 24 май - единение около духовността.

Затова, когато утре ние - учените от БАН, се изправим пред Народната библиотека редом с колегите ни от Софийския университет и с учителите от българските училища, не е толкова важно да видим там само застанали нашите политици. Важно е те да спрат да загърбват науката, образованието и културата и да се обърнат с лице към тях. Да ги потърсят, да ги чуят и да осъзнаят, че да си учител, да си преподавател, учен, просветител и книжовник достойно ест!

Затова като хора на духа да посрещнем 24 май с високо вдигнати глави.

Честит празник!

За Празника на българската писменост излиза книга за собствените имена у нас

Весела ДИМИТРОВА

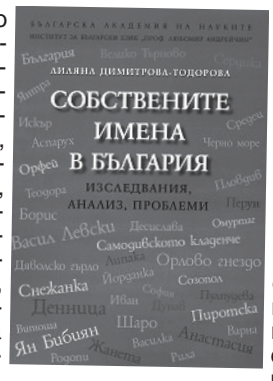
Какво означава Десислава, Никола, откъде идва името на Дунава и на Марица, защо Дяволско гърло е дяволско и Кръстова гора - кръстова? Все имена, с които сме свикнали и които употребяваме в речта и всекидневието си, без да се замислим откъде идват, какво означават, кой ги е сътворил.

На тези въпроси отговаря доц. д-р Лиляна Димитрова-Тодорова в най-новата си книга "Собствените имена в България. Изследвания, анализ, проблеми", издадена от ИК "Емас" в навечерието на Празника на българската писменост.

В нея авторката - изтъкнат специалист по етимология от Института по български език при БАН, разглежда лични, бащини и фамилни имена, прякори и прозвища (Босия, Глупака, Заплеса, Доктора), псевдоними (Барон фон Цървулков - псевдоним на писателя Захарий Стоянов), монашески (съпругата на цар Иван Шишман Десислава получава монашеското име Дебора, Васил Левски е носил монашеското име Игнатий) и конспиративни имена (Дякона, Малчика). Разглежда имена и прякори в художествената литература и фолклора (Андрешко, Златка-Златното момиче, Крали Марко, Пижо, Шибил, Бай Ганьо, Снежанка, Станка Гърбавата), селищни, водни и планински имена, имена на отделни местности, на улици ("Царя" и "Руски" - старите имена на бул. "Цар Освободител") и други обекти в селищата, като площади, квартали (Кафенебаши махала - пл. "Славейков" в София), мостове (Лъвов мост в София), собствени имена на животни (Вихра, Дорчо, Звездочел, Писана; Джинка, Рекс, Цезар); названия на обекти (хижа Алеко, ресторант Веселото кебапче, хотел Рай, вафла Морена, бисквити Златна есен, коняк Плиска).

В търсенията и изследванията си авторката се натъква и на странни пожелателни имена - две сестри Смела и Храбра (да бъдат смели), Ласка (да получава в живота си ласки, от които е лишена поради това, че бащата е загинал, преди още да се роди), Дъртьо и Старо (да живеят до старини), Щастливко (да бъде щастлив). Интересни са и необичайни съставни имена: мъжко лично име Дроздстой, съставено от имената на майката и бащата Дрозда и Стоян; Дарна, съставено от имената на двете баби Дарина и Надежда; Цанимил, което означава Тмил на дядо си Цаньо.

Това е книга, в която всеки може да открие нещо интересно за произхода на имената в нашата страна - от най-древните (келтски - Данубиус, Бонония, Матоас, тракийски - Семела, Сефт, Етър, дако-мизийски - Истрос; славянобългарски - Десислава, Добромир, Негота, Плъпъдивъ от тракийското Пулпудева (Пловдив), прабългарски - Аспарух, Крум, Балин, Ерми, куманski и печенежки - Елтимир, Тертер, Чебул, Шишман; както и турски, арабски, персийски, европейски и пр.

Това е книга за всички, които се интересуват от възникването и развитието на имената, от тяхното значение, образуване, от връзката им с обществено-политическата проблематика (Будьони, Правда, Свобода, Сталин), с културно-историческия живот (Градище, Имането, Момина крепост, Момчилово градище, Коренежите, Овчарника, Старите лозя, Хайдушка поляна), с религиозната проблематика и т.н. В книгата се разглеждат въпроси, свързани със заселването на отделни народности и племена по българските земи, с политиката и законодателството в наименуването, с обичаите и традициите при именуването, модата при имената, стандартизацията при географските имена, с промените в българското наименуване и др. Книга, свързваща миналото и настоящето в родния ни език.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
ЧЕТВЪРТЪК
24 МАЙ 2012
ДУМА

Таланти и поклонници

Най-умната жена на света - българка!

Въпреки толкова високото си IQ (коефициент на интелигентност) - 192, Даниела Симидчиева е работила ниско платена работа, била е и безработна, но по-късно успява да намери приложение за своите способности и дори е канена за вицепрезидент

Ирен ТАНЕВА

Тя е човекът с най-високо IQ в света. Винаги обаче държи да уточни, че така всъщност твърдят средствата за масова информация - по този начин я квалифицират журналистите. Като човек е приветлива, духовита, сладкодумна - противно на това, което в много голяма част от случаите хората си представят за някой високо интелигентен човек с научни степени, свързани с точните и инженерните науки. Умее да води разговор по най-различни теми.

Как обаче се случва всичко? Ненадейно и непредвидено, както болшинството от нещата в живота. "Случайните случки случайно се случват" - нали така се казва.

Даниела Симидчиева се мести в София. Роднят Благоевград започва да й се вижда тесен - по лични причини. В столицата се озовава с три деца, без спестявания, без жилище и с доход, едва покриващ наема. Изживява труден период - тя и момичетата й са принудени да понасят включително глад и студ. В такъв момент човек се чувства непълноценен, съмнява се в способностите си. Точно затова решава да ги провери и се явява на теста на Менса - през 2003 г.

Проверката на степента на интелигентност се провежда в зала на Менса от нейни оторизирани представители. Отговорите се попълват на бланка. Може да се яви всеки. За да кандидатства обаче, трябва да е над 14-годишен. А на 18 може да стане член на Менса.

Тестът представлява матрици от картинки. Матриците са 45. Те трябва да бъдат решени за 30 минути. Всяка матрица е от 9 картинки. Разположени са в 3 реда по 3. В долния десен ъгъл мястото е свободно.

Между осемте, които са дадени, съществува логическа връзка. Тя трябва да бъде установена. И от предложените допълнителни картинки се изисква да бъде избрана тази, която допълва логическата зависимост, установена между горните осем. Трудното е в това, че времето притиска кандидата. Тестът изследва възможностите на всеки човек да мисли логично и да бъде наблюдателен под натиск. Единственото изискване за членство в Менса е кандидатът да покаже резултат, поставящ го в горните 2% от населението.

Но да се върнем към историята на Даниела и как тя става достояние на целия свят.

Самият тест и високият резултат с нищо не променят живота й. Две години по-късно една от дъщерите й постъпва в болница. Тя напуска работа, за да се грижи за нея. По това време, по покана на "Менса България", на посещение у нас е англичанинът Джон Рейвън-младши, син на автора на тестовете на Менса. Тогавашната председателка на българския й клон Росица Алексиева кани г-жа Симидчиева за техническа помощ. Тя участва в семинара на Джон Рейвън. Още в началото, докато той се запознава с присъстващите, Росица Алексиева му казва, че г-жа Симидчиева е член на Менса и споделя резултата й.

Когато той го чува, реагира много артистично, въодушевено. Така и Даниела Симидчиева, и присъстващите журналисти разбират, че постижението й е много високо. До този момент тя не е осъзнавала това. Един от журналистите се оказва по-упорит от останалите и успява да получи интервю от Симидчиева. След тази публикация и в други вестници, списания, в централните новини на телевизиите започва да се тиражира фактът, че българката с най-високия коефициент на интелигентност е безработна.

Вестта стига и до Европа. А когато английската информационна агенция "Ананова" също го съобщава, става световна новина. Ситуацията обаче е малко странна, има някаква особена ирония в нея - г-жа Симидчиева и две от дъщерите й живеят в този период в квартира от 12 квадратни метра! Светът обаче не знае, нехае за това. Телефонът звъни почти денонощно (заради часовата разлика). Даниела понякога дава интервюта в 2-3 часа през нощта.

По това време медиите започват да я наричат "Най-умната жена в Европа", "Човекът с най-високо IQ на планетата" и други подобни.

Когато обаче й кажат това, героинята на нашата история не се съгласява. Защото според нея коефициентът на интелигентност показва предимно потенциала на даден човек, вродените му способности. А за да бъде умен, освен потенциал, трябва да има и много знания. Независимо от това популярността й нараства. Миналата година, два месеца преди изборите, най-неочаквано й предлагат да се кандидатира за вицепрезидент. Високото айкю на г-жа Симидчиева е вероятно една от причините да я поканят за участие в изборите, но има и други. Кани я ВМРО. Една от основните каузи на партията е борбата с демографския срив, а Даниела е майка на три дъщери. Предложението е направено с аргумента, че е българка, с три деца, образована, интелигентна и е останала в България.

Тя се съгласява да вземе участие в кампанията. Вижда възможност и професионалните теми, които я вълнуват, и личните й каузи, да достигнат до по-широк кръг хора. Най-присърце е взела проблемите на осигурителната и образователната система, равнопоставеността на половете и домашното насилие, демографската катастрофа, към която България стремително върви. Това са акцентите в кампанията. Според Даниела Симидчиева тези са основните теми, които трябва да бъдат постоянно в полезрението на политиците и да се търсят решения.

За съжаление в период на избори хората не се интересуват от подобни неща, не им обръщат достатъчно внимание. Не забелязват предлаганите решения. Явно прилагат съвсем други критерии за избор - навярно емоционални.

След всичко разказано читателят може би се пита: променили ли са се самооценката, животът на Даниела, а и отношението на околните към нея? Даниела Симидчиева споделя, че самооценката й не се е променила. По принцип тя е доста самокритична. "Не може резултатът от един тест да ме накара да се харесам повече..." Най-важни за нея са децата й и внучката. Те са истинската ценност в живота й.

А иначе шумът около нея е кампаниен - след публикация в някое издание. Интересно е, че обикновено се случва в трудни за нея моменти и това й действа като "аспиринче за самочувствието" - "Дава ми сили да мога да продължа".

Приятелите й, които я познават добре, не променят отношението си към нея - просто се радват на популярността й. В останалите хора е забелязала промяна и в двете посоки - и в положителна, и в отрицателна. Нападали са я, завиждали са й. От завист дори е уволнявана от работа, питали са я дали не плаща на журналистите да пишат за нея и да я канят в предаванията си. Чела е и доста глупости по свой адрес.

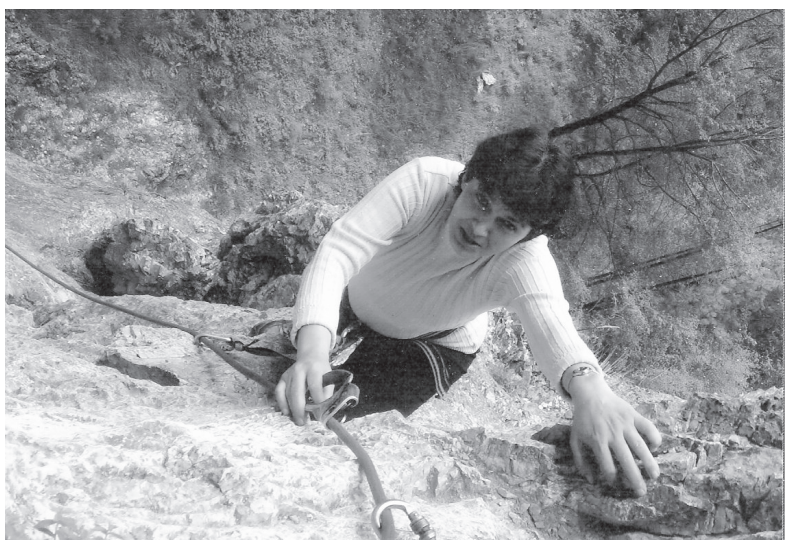
Когато чете положителни оценки за себе си, естествено й е приятно. Споделя пресен случай: получава на служебния си адрес писмо от жена от Пещера. Тя й пише, че от години се интересува от нея. Възхищава й се. Да получиш такава оценка от 83-годишен човек... Има ли въобще нужда от коментар? Даниела Симидчиева пази писмото и колкото и пъти да го прочете, очите й се насълзяват...

ДАНИЕЛА СИМИДЧИЕВА е родена в Благоевград. От 2002 г. живее в София. Завършила е ВИИ "Карл Маркс" (сега УНСС), специалност "Вътрешна търговия". Магистър по икономика и магистър по социология, бакалавър инженер "Електроника и автоматика". Има допълнителна квалификация - учителка. Директорка "Образование" в Българска стопанска камара. От 2011 г. е председателка на "Менса България". Има три дъщери и внучка.

С дъщерите и внучката

Скално катерене в Родопите

При старта на президентската изборна кампания през 2011 г.

Чудеса невиждани: кола-самолет, велосипед, задвижван от слънцето, и...

Сбирка от 22 000 машини и апарати от цял свят представя възхода на човешката мисъл и изумителните постижения на науката и техниката в Националния политехнически музей в София

Деси ВЕЛЕВА

Допираш картата си с чип до скенера, тя изпиуква и получаваш достъп до работното си място. Техническият напредък е направил тази операция рутинна, част от всекидневието на почти всички българи. Преди век служителите на фирми с доста по-малко технически възможности обявяват часа на идване в службата си с проста, но също така ефективна система. Часовникът-автомат има циферблат, а с натиск върху голяма остра стрелка, подобна на часовниковата, се отбелязва дошъл ли е работникът навреме. Влизането му е съпътствано със звън. За да се стигне до този прогрес обаче, е изминат дълъг, труден път, съпроводен с преодоляването на много спънки, борба с предразсъдъци, надделяване на предубеждения. Именно резултатите от дългия, сложен процес намират дом в Националния политехнически музей в София. Той събира примери за възхода на човешката научно-техническа мисъл и стремеж към иновации през последните два века.

Днес музеят може да се похвали като единственото място в България, което събира най-голямата експозиция от уреди и машини, характеризиращи различни техники от целия свят. Тя е разположена на площ от 800 кв. метра и се обновява всяка година. Музеят се гордее с богати, уникални колекции от часовници, миньорски лампи, звукова техника, геодезически уреди, битова техника, фото- и кинотехника, музикални инструменти, пишещи машини и какво ли още не.

Именно простата система за достъп до работното място е първият експонат, който посреща всеки ден служителите на институцията и гостите на музея. Ако искат, и днес те могат да отбележат присъствието си, а звънът ще ги съпътства до следващото музейно бижу. То не може да остане незабелязано и заради размера, и заради бляска си. Това е черният автомобил "Форд А". Той е откупен от инж. Евгени Майрович, един от известните минни специалисти на България. Лъскавата лимузина е произведена през 1928 г. и е реставрирана основно с части, поръчани от Германия, така че да се запази оригиналният й вид.

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

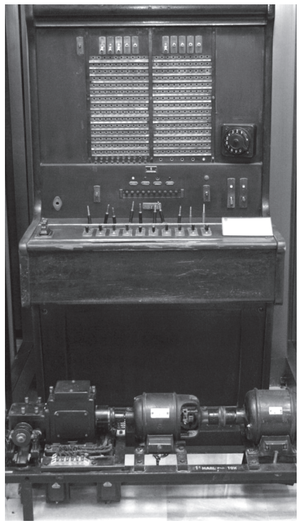
Колата-самолет на германските самолетни заводи "Месершмит"

Истинската екзотика в автомобилния свят на музея обаче е колата-самолет на германските самолетни заводи "Месершмит". Кабината й прилича на самолетна и машината е особено актуална днес с ниския си разход на гориво, което е 3,5 литра на 100 км. Триколесният "Месершмит КР 200" е произведен през 1952 г. и е истинско произведение на изкуството за ценители. В хранилищата на музея се пазят още реликви, проследяващи развитието на автомобилостроенето през миналия век като "Фиат" от 1924 г., "Татра" от 1939 г., "Пакард", "Понтиак", "Опел", ЗИС, "Победа", ГАЗ... Част от колите са дарение от управлението "Безопасност и охрана", известно повече с инициалите УБО.

Мотоциклетите и велосипедите са другите транспортни средства, част от изложбата на мобилна техника. Не всички от тях обаче са уникални заради възрастта си, а най-вече заради иновативните си особености. Така например музеят е приютил както експериментален шведски модел на пластмасов велосипед от 1982 г., така и български соларен велосипед "Балкан" от средата на XX век. Той е интересен с електрозадвижващия механизъм и слънчевия панел, като също така има и електродвигател. Пробегът с едно зареждане може да стигне до 20 километра, доказва създателят му инж. Борис Ценков през 1995 г.

"Тази част от експозицията дава примери за еволюцията в приложението на простите механизми, през използването на енергията от водата и вятъра до парния двигател на Джейм Уат, довел до техническата революция. Отделено е и място за електрическия двигател, двигателя с вътрешно горене, съвременните автомобили", разказа за ДУМА инж. Люба Дашовска, главен уредник на експозицията.

Един от първите компютри

Първият и досега единствен български електрофорган от миналия век, конструиран от изобретателя Крум Генов

Атрактивна за музея е и сбирката му от часовници. Нейното начало е поставено през 1971 г., когато киноцентърът предоставя част от съхраняваното в него имущество от царския дворец. Между предметите са и 17 часовника от колекцията на цар Фердинанд и на цар Борис III. Попълването на сбирката е подпомогнато от Георги Хаджиниколов, който е първият българин, завършил часовникарство в Швейцария. Чрез него, а по-късно и чрез наследниците му, са открити още много часовници - стенни, настолни, джобни, а също оригинални резервни части. През следващите 30 години сбирката се превръща в една от впечатляващите в Югоизточна Европа.

Звуковата техника на музея е особено впечатляваща за ценителите. Над 80 предмета показват развитието на науката от зората на звукозаписа до появяването на касетофона. Фонографът, създаден през 1877 г. от Едисън, е първият апарат за записване и възпроизвеждане на звук. Интересен факт е, че самият Едисън обявява грамофона, създаден от негов съперник, за предмет без никакво бъдеще. Колекцията на музея обхваща и звукозаписващи грамофони "Торенс", произведени през 30-те и 40-те години на XX век и използвани до средата на 50-те в наши звукозаписни студия, както и студийни магнетофони. Особено ценни са плочите, произведени в първата българска фабрика "Симонавия", създадена през 1924 г.

Сред останалите от миналото, пазени в настоящето, за да са ценни и в бъдещето, са и телеграфите, телефоните и радиоапаратите, както и телевизионната техника. Хронологията изисква първо да се видят морзовите телеграфни апарати от началото до 40-те години на XX в., производство на фирмите "Сименс и Халске" в Берлин и "Декерт и Хомолка" в Будапеща. Сбирката от телефонни апарати пък включва стенни и настолни телефони от началото на XX в., военнополеви германско и българско производство. Уникална по своето дълголетие пък е телефонната централа "Сименс" за 600 поста, произведена през 1930 г. Машината с вид на антика е работила до средата на 2000 г. в Съдебната палата в София!

Над 130 експоната включва колекцията от радиоапарати на музея. Най-ценни в нея според специалистите са радиоприемникът за сигнал точно време, доставен в България от Париж през 1925 г. за Астрономическата обсерватория при Софийския университет. Първите български телевизионни приемници "Опера", "Кристал", "Вихрен" пък гледат предизвикателно от витрината към плоските си наследници в лицето на плазмените телевизори. Един от черно-белите, отдавна излезли от мода приемници, е първият български телевизор с голям екран, произведен в слаботоковия завод "Ворошилов" през 1963 г. В музея е и цветният телевизор "Велико Търново - 84", който все още работи безотказно в някои български семейства. В тази част от експозицията са включени и уникати, с които е поставено началото на телевизията в България - от електронно-лъчевата тръба, на която е получено първото телевизионно изображение в България през 1954 г., до конструираната от преподаватели от МЕИ телевизионна камера.

Новата гордост за ръководството на музея е единствената в страната вече пълна колекция от миньорски лампи, използвани по българските земи от древността до наши дни. За първи път тя ще може да бъде разгледана от гостите. Част от нея е личната сбирка от носимо руднично осветление на инж. Евгени Майрович. Минният специалист е събирал оборудването от 1926 до 1971 г., а след това колекцията е откупена от музея. Тя съдържа около 70 миньорски лампи - от глинените, използвани в старите тракийски рудници, които с нищо не се различават от домашните, до специално предназначените за работа при опасност от газ гризу предпазни и индикаторни лампи.

В зависимост от епохата на употреба, от вида на горивото и предназначението им лампите от колекцията са в няколко раздела. Единият обхваща античността, когато са използвани маслени керамични лампи с открито или закрито блюдо. Средновековието е време на употреба на маслени железни лампи тип "Уншлит" с открито блюдо, със или без притискач за фитила. Хронологичният ред продължава със закрити маслени метални лампи тип "питка" и тип "жабка", разпространени у нас непосредствено след Освобождението. Карбидните и електрически лампи с акумулатори завършват богатата колекция.

Когато слънцето става движеща сила

За съвременните млади хора 580-те предмета от зората на фото- и кинотехниката в музея са истински артефакти. В него се съхраняват голям брой меховите камери с различни формати. Началото на XX век е люлката на ателиерни и ролфилмовите широкоформатни камери "Кодак" с пневматични затвори. Изненадващо е присъствието на детективски фотокамери, но истинската антика е дървената магазинна камера "Ханс Пьок". За нея са се използвали 12 стъклени плаки, а с уникалната е работил художникът Ярослав Вешин.

За съжаление в музея няма как да се чуят виртуозните или по-посредствените изпълнения на добри и не чак толкова добри музиканти, които са използвали старите музикални инструменти. Те са символ на достиженията на човешкото творчество в последните два века и намират достойно място в експозицията.

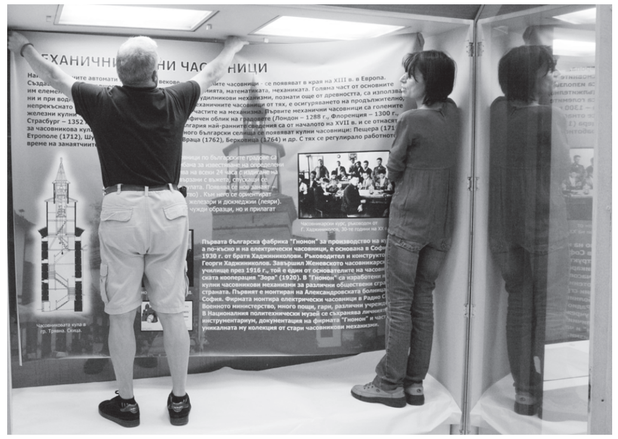
Наред с механичните музикални кутии и латерни могат да се видят полифони и хармониуми. Тук е и механичното пиано, известно като фонола. При него клавишите се управляват с помощта на перфорирани книжни ленти и нотни ролки. Самата перфорация на лентите е своеобразен нотен запис. Музеят съхранява първия и досега единствен български електрооргън, конструиран от изобретателя Крум Генов от миналия век. В него има над 33 000 спойки и 14 000 електронни плаки. Друг интересен музикален механизъм е патентован в САЩ през 1894 г., има цилиндър и гребен, с който възпроизвежда 12 мелодии.

Реставраторите възкресяват и най-старите експонати

Няма как в колекцията на музея да не попаднат и примерите за изчислителна техника с българско авторство. Тук е първата българска аналогова изчислителна машина "ММ1 старт" от 60 години, първата родна цифрова изчислителна машина "Витоша" от 1963 г., първият нашенски електронен калкулатор "Елка" от 1964 г. Има и пулт за управление на първата произведена у нас аналогична изчислителна машина, както и персоналните ни компютри "Правец". На практика колекцията изчислителна техника проследява развитието на техническите средства за пресмятане от най-простите, използвани от различните цивилизации в древността, до по-сложните персонални компютри. Наред с първия компютър са разположени и мобилните телефони. Невероятно, но факт - джиесемите вече са в музея. Многобройни апарати от всякакви марки от последните 15 години заемат достойното си място до вертикалния стан с тежести от XIX век.

Макар и не толкова впечатляващи за съвременната техническа мисъл, но безспорно интригуващи всички домакини, са попълненията в сбирката от битова техника. Днес може да подпомагаме всекидневието с цитруспреси, сокоизстисквачки, чопъри, пасатори и миксери, но и някогашните домакински уреди не са за пренебрегване. Българският бит също се модернизира след Освобождението с машината за правене на юфка от средата на XIX век, с уреда за печене на кафе и пуканки, с мелничката за кафе. Началото на XX век пък става свидетел на работата със спиртната ютия от Германия, мелничката за орехи, машината за печене на гофрети. Следващото десетилетие изобилства от оригинални изобретения като машинка за правене на сладолед, уред за варене на яйца, крачен миксер или съоръжение за вадене на костилки. Колекцията завършва с впечатляващите за съвременните домакини перални машини и ръчни прахосмукачки.

И всички тези сложни и по-прости достижения на световната и българската научно-техническа мисъл са събрани накуп, за да пренесат в бъдещето примерите за иновативния човешки дух.

Последни приготовления за откриване на новата експозиция

Обновената сграда очаква столичани

Директорката на музея Екатерина Цекова

Националният политехнически музей отвори официално врати след неколкомесечен ремонт. Той се осъществи по оперативна програма "Регионално развитие" на стойност 645 хил. лв., разказа директорът на музея Екатерина Цекова. Ремонтирани са покривните изолации, обновена е фасадата, дограмата е подменена, осигурен е и достъп за хора с увреждания. Така сградата е приведена в съответствие с изискванията за осигуряване на енергийна ефективност. Приключването на ремонта съвпадна с 55-ата годишнина на музея, за която е подготвена и специална експозиция. В нея се показват само част от 22 000 предмета, съхранявани във фонда. Сградата на Националния политехнически музей е построена през 1972 г. за администрацията при музея на Георги Димитров. С обновяването й последният пример за старото й предназначение - статуя на Георги Димитров от първата експозиционна зала, е преместен в Музея на социалистическото изкуство.

Всяка година посетителите се увеличават, като публиката ни е предимно ученическа и младежка, а вече и семейна, каза още Екатерина Цекова. Годишно по 10 000-15 000 души разглеждат залите на културната институция, а през миналата година само в Нощта на музеите са дошли над 4500 гости.

Главната уредничка на експозицията Люба Дашовска пред часовника-автомат, който следи работното време на служителите преди век

ПЕГАС

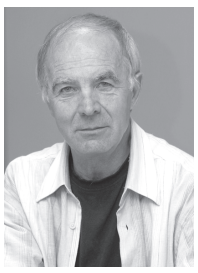
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК **24** МАЙ **2012**, БРОЙ 120

От редактора

Мила ни робия, драга ни просия

Борис ДАНКОВ

Тези дни нашумя и... отшумя случаят със смяната на турски и гръцки названия на местности във Варна. Така по предложение на съветници от местния парламент останалите още от османско време "Акчелар", "Орта бурун", "Ментеше", "Кочмар", "Боклук тарла", "Каарач теке", "Ваялар", "Дилбер чешма", "Балъм дере", "Кабакум" и др., общо 200 чуждоезични названия следваше да бъдат сменени с изконно български имена. За тази промяна е дал "убеденото" си съгласие самият кмет на морската ни столица Кирил Йорданов. Доколкото се разбра, "прекръстването" е било благословено дори от премиера Борисов.

Но не би! Първо общински съветник от ДПС алармира за... нов "възродителен процес", след което тази манипулативна идеологема бе подхваната от "демократичните" ни медии. Стигна се дори дотам от някои телевизии да ни обясняват колко много варненската общественост била привързана към... турските имена. Докато най-накрая се разбра, че Кирил Йорданов бил изпросил от Бойко Борисов (!) да бъде спряна кампанията.

Покрай тази провокирана суматоха изпълзяха и аргументите на противниците на прекръстването. Някои от туристическите обекти вече били известни с османските си имена и със смяната им щял да бъде блокиран новият сезон. Други, като Джанавара, отдавна били записани в туристическите справочници и промяната им щяла да обърка чужденците. Въобще, не дай Боже, някой да посегне на анахроничната османска топонимия, току виж че настъпил краят на света!

Върхът на скудоумните обяснения бе излъченото оня ден по ТВ7 интервю с "експерта" от Института по туризъм Румен Драганов, който се зае да доказва, че тези имена били част от историята ни и поради това не бивало да се променят. Как така идните поколения щели да разберат, че някога сме били под турско робство, ако не сме запазели тези названия?!

А голата истина е такава, че зад тази измислена "съпротива" стоят нечии груби интереси и тънки политически сметки. Колко века "турско присъствие" още ни е необходимо, за да разберем кои сме и на чии интереси служим с нашето пословично овчедушие и робска психика. Колко??...

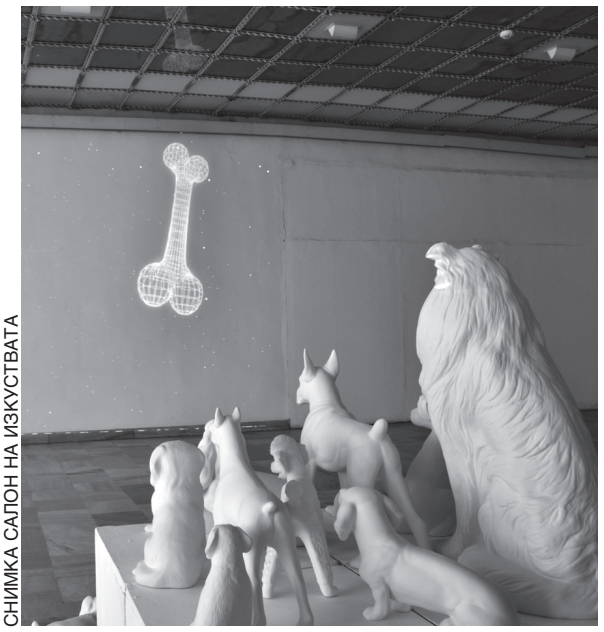
АРТ

Четири изложби в Салона на изкуствата в НДК

Литографии на Виктор Попов са подредени в Мраморното фоайе на Националния дворец на културата в изложба под наслов "От Китай с любов", създадена специално за Салона на изкуствата 2012. Виктор живее и работи в Пекин. Твърди, че животът му в Китай го е научил на две важни неща - търпение и съзерцание. Заминава там през 2005 г. по проект на цигуларя Васко Василев. После остава и работи като свободен артист. Сигурно е най-известният българин в Китай. Участва в международни проекти за документално и игрално кино.

Инсталацията "Мерси" на Кольо Карамфилов и Стефан Божков може да се види в Арт галерия НДК. Артистичният тандем представя предизвикателен визуален проект - експеримент, който е призив към младите хора да отворят "третото си око", да мислят нестандартно. В същото изложбено пространство на НДК е експонирана и изложбата "Светлина" на Буря Прахова. Светлина е пространство, небе, море, ефир. Експозицията вдъхновява със стил и лежерно присъствие.

Фотоизложбата "Лица" пък е подредена в Централното фоайе на НДК и представя емблематични фотографии от списанията "L'EUROPEO", "MAX", "AMICA", "BRAVACASA", "ABITARE". Тя показва начина, по който животът се превръща в мода, изтънченост и блясък. Запечатани са мигове, провокатори на мечти. Това е флиртът между човешката неподправеност и обектива на фотографа.

СНИМКА САЛОН НА ИЗКУСТВАТА

Кольо Карамфилов и Стефан Божков, Инсталация "Мерси"

Уловени моменти, в които уязвимостта подчертава красотата. Авангардът е просто различна интерпретация на настоящото. Естетика, поднесена естетски.

ФОРТЕ

Иван Почекин ще свири Глазунов с оркестъра на БНР

Радиосимфоничният оркестър ще изнесе концерт на 25 май от 19 ч. в зала "България". Под ръководството на известния руски диригент Марк Кадин ще прозвучи новата пиеса за оркестър "Viva le Trombe" от Георги Минчев, писана по поръчка на радиото през 2012 г. В програмата са още Концерт за цигулка от Александър Глазунов и Сюита за оркестър 3 от Пьотр Илич Чайковски. Държа да изпълня добре произведението от Минчев, защото той ми е много добър приятел. Във "Viva le Trombe" композиторът разкрива оркестъра в целия му колорит, отбелязва маестро Кадин.

Победителят в Московския международен конкурс "Никколо Паганини" от 2005 г. Иван Почекин ще солира в създадения преди повече от век Концерт за цигулка от Глазунов. Със Сюита за оркестър 3 от Чайковски Симфоничният оркестър на БНР ще ни отведе към далечната 1884 г., когато 44-годишният композитор пише творбата. Разхождам се из градината и посявам семената за бъдещата сюита - пише Чайковски на 16 април 1884 г.

СНИМКА БНР

Билети се продават на касата на "Кантус фирмус" в зала "България", която специално ще работи и на 24 май от 11 до 17 ч., както и на 25 май от 11 до 19 ч., научи ДУМА от Божидара Димова.

ДОСТОЙНО ЕСТ!

Габровски ученици „осиновяват" паметници

"Осинови паметник" е озаглавена инициативата на ученици от Априловската гимназия и училищата в Габрово, която тези дни стартира в града. Тя е част от предстоящото честване на 135-годишнината от Шипченската епопея.

Официално проявата стартира с лекция в актовата зала на гимназията от руския професор Павел Тулаев, който представи книгата на Юрий Венелин "Началото на Русия и славянството", издание на института "Руска цивилизация" (2011). Връзката и взаимното влияние на филологическите и историческите възгледи на В.Е.Априлов и Ю.Венелин бяха предмет на лекцията, изнесена от професора пред класовете с профил "История" на Априловската гимназия.

Инициативата "Осинови паметник" е насочена към опознаване и опазване на историческите паметници в Габровска област. Не само като част от материалната култура, но и като знание, предавано от поколение на поколение, което е свързано с националното ни достойнство и традиции. Целта на инициативата е всеки паметник в областта да бъде "осиновен" от дадено училище. Сред първите "осиновени" паметници са на Васил Априлов и Юрий Венелин, за които ще се грижат учениците от Националната Априловска гимназия.

ПРЕМИЕРА

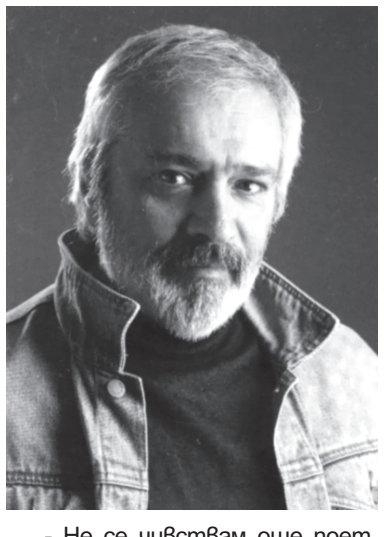
Венци Кисьов укротява словото

Премиера на две поетични книги "Укротени думи" и "Будни нощи" на актьора Венцеслав Кисьов се състоя в камерната зала на Народния театър "Иван Вазов". За поетическите изкушения на известния театрален и филмов актьор говориха Антон Дончев и Лиляна Стефанова. Иван Гранитски представи новите стихосбирки на поета. Артистите Вели Чаушев и Мариус Донкин рецитираха стихове на "колегата по призвание". Рецитал изнесе и поетът-артист, а Хайгашот Агасян и Владимир Славин "озвучиха" вечерта със свои изпълнения.

Зрителите познават Венцеслав Кисьов от неговото участие в множеството тетрални постановки най-вече в театър "Сълза и смях"; знаят го от филмите "Младостта на Маркс" на Лев Кулиджанов, "Борис I", "Мера според мера", "Ешелоните на смъртта" и др.

Двете нови стихосбирки не са първото изкушение от словото на актьора. Досега той е издал поетичните книги "Пространства на мълчанието" и "Лист неотронен", сборника с есета, разкази и публицистика "За началото и края". "Укротени думи" и "Будни нощи" потвърждават поетичния талант на автора, неговата несъмнена поетична дарба.

- Не се чувствам още поет. Интересно е обаче усещането, че белият лист може да бъде по-голям от сцената - сподели известният актьор пред ДУМА. Честита двойна премиера, поете!

Стихове от Иван Вазов

България

Обичах те, когато бе робиня
и влачеше позорния хомот
и всеки зов към по-добър живот
над теб минуваше кат през пустиня.

Обичах те, кога изгря над теб
зорницата на твойто пробужденье,
духовна светлина и просвещенье
за тебе станаха насъщний хлеб.

Обичах те, кога ярем да счупиш,
ти меч изтегли във неравен бой
и с жертви страшни, скъпи и безброй
успя си бъдещето да изкупиш.

Обичах те, когато заблестя
свободата над твойте балкани,
кога над твойте пепелища, рани -
живот разкошен буйно зацъфтя.

Здрависах те, кога света зачуди
при Сливница с победни си ура
и първите си лаври ти набра,
и мощ незнайна се у теб пробуди.

Обичах те в твойте смутни дни
и в трусовете страшни, що изпати,
когато в късо време преживя ти
на век тревогите, безчет злини.

Обичам те и днес, кога забрави
задачи светли и уроци зли,
на жажди бесни, диви крамоли
да станеш поприще се ти остави;

когато в твойта почва семена
ужасни падат - за ужасна жътва,
и пъклен дух към лош те път упътва,
обезверена в всички знамена;

кога си жадна да чуйш бодър зов,
о майко бедна, майко безпокойна -
и повече от сявгаш си достойна
за плач, за порицанье и любов!

Жабата

Как е чудна нашта локва,
наший жабунясал вир!
Пекне слънце - всяк изскоква
да погледа божий мир.
А зачуйм ли стъпка само
или някаква мълва -
всички цопваме се тамо.
Ква, ква, ква!

Как е мътно - като златно,
как пресладостно воней
нашто блатце благодатно,
как се харно тук живей!
Бедни орли, що летите
в тая чиста синева,
как нещастни вий стоите!
Ква, ква, ква!

Дъжд ли, вятър ли навън е,
тряска ли се в бурни дни,
целий свят ли ще потъне -
ний на завет сме едни
в нашта тиня безопасна
и на бога за това
пейме химна гръмогласна:
Ква, ква, ква!

Чули сме, че птички вили
гняздо във зелен клонак.
Ах, от нашът гьолец мили
има ли чертог по-благ!
Как ли могат там да дишат?
има ли в света слова
рая наши да опишат?
Ква, ква, ква!

Вчера там пчелица с радост
из цветята пийше мед
и брмчеше дор от сладост!
Бедната! Тоз блудкав смет
до полуда да възхити я:
никогаш тя не вкусва
нектара, що пием ния.
Ква, ква, ква!

Виждам, роза там към мене
дъх изпраща нетърпим,
квари наши несравнени
локвен аромат любим.
А вида й? Такава грубост
никой още не видва. . .
Де е жабешката хубост!
Ква, ква, ква!

Утрин, вечер пей се близко -
казват, славей тука пял.
Никой тъй да каля низко
музиката не е смял!
Тъй бездарно, неприлично!
Ил той нивга не чува
как се пее хармонично?
Ква, ква, ква!

София, 1900

Скромни идеали

Днес понятия високи
възпитават се у нази;
чувам проповеди ази
за стремления широки,
за полети на духът,
за блага, права, свобода -
не се чуй, не е на мода
едничко нещичко - д ъ л г ъ т.

Чувам позиви всечасно
за успех в образованье,
за ламтеж към всепознанье,
към високо и прекрасно;
чувам позив за наука -
дар божествен - не е чут
само един позив тука:
позив към светия т р у д.

Сейме жаждата за слава,
вредний яд на суетата,
сейм омразата, враждата
към световний строй, управа;
ненавист у нас вирее
към човека и света.
Едно чувство се не сее:
чувството на л ю б о в т а.

Всички суети световни
ний заемаме с охота,
с нужди трупаме живота;
наший кръгозор духовни
всеки ден забогатява
със печалби от прогрес...
Едно нещо там остава
чуждо - чувството за ч е с т.

Дълг, Чест, Милост, Труд упорни -
ето ни лозинки нови,
ето здравите основи
на напредък благотворни!
Нек в душевни си скрижали
да ги впишем, съхраним
и на наште идеали
в първий ред да ги държим!

Бюджетът

Бюджетът! Бюджетът!
Нещастний бюджет!
Това е предметът
на дневният ред.

По всички кафета
по цяла пияца
гърмат за бюджета,
за празната каца.

Камарата даже
стресна се ужасно
и да го докаже
вика гръмогласно:

милиони цели
отишле на вятър!
А някои зели
да искат театър!

Дор Г...ч клети
в голяма тревога
издигна ръцете
отчаен към бога,

и в ужас извиква:
“Ах, каса, горкана!
От моята тиква
по-празна остана!”

Средство да нямаш врагове

“Преклонената главичка
остра сабя не сече” -
тази истина едничка
кой би смял да отрече?

Както всички умни хора
аз не ритам тръна бос,
с големците се не бора
и им ставам сявга мост.

На богатий шапка клата
и на силний казвам: да!
И затуй ми е душата
мирна, весела всегда.

Се е харно за челяка
да е скромен и разбран:
не пречупва се гръбнака
от един учтив метан.

За начала, убежденья
в препирня не влазам аз,
нито ме е много еня
кой що мисли тоя час.

Що е бяло, черно, сиво
аз не знам - не ща да знам.
И готов съм услужливо
право всекиму да дам.

Интереса си обаче
нивга ази не презрях
и със силните най-паче
винаги съгласен бях.

Туй завидно положенье
аз дължа на тоз си нрав;
често тегля униженье,
но пък пътят ми е прав.

Завчера една плесница
аз изядох например
от един простак - бъбрица.
Ах! Какъв постъпък чер!

Що вий мислите, че сторих?
- Че предложих там дуел?
Не, аз хитро се престорих,
нищо че не съм видел.

По туй светът има право
тих човек да ме зове,
и уверен съм на здраво,
че аз нямам врагове.

Пловдив, 1882

Не се отчайвай!

Не се отчайвай, не са празни думи:
напредък, братство, правда, чест, свобода,
витий площадни ги обръщат в глуми,
а други подло с тях шумят - по мода.

Из бесний вихър на борбите днешни
свещени знамена се дигат, дръзка
ръка ги маха из въздуха, смешни,
и кал от тиня улична ги пръска.

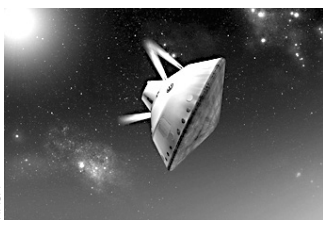
Не губят своя блясък благородни
начала светли, думи идеални -
звезди са вечно чисти, пътеводни
и калните остаят само кални.

РАЗПРОСТРАНЯВА СЕ С ВЕСТНИК ДУМА

Русия и България

В рамките на проекта RUSSIA BEYOND THE HEADLINES

Нещата потръгнаха
50 жители на селището Пестово, Новгородска област, са богаташи
СТР. 1-5

NASA

Перспектива
Ще успеят ли роботите да заменят човека в Космоса?
СТР. 04

AP

Олимпиада
На какви медали може да разчита в Лондон руският олимпийски отбор?
СТР. 08

ЧЕТВЪРТЪК, 24 май, 2012

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА

Феномен Как селяните се превърнаха в успели предприемачи

Добре дошли в селото на милионерите

Една сутрин бизнесменът Олег Кузин, двадесетгодишен младеж, надушил пазарната ниша – взел чук, пирони и дъски и се захванал ръчно да строи бараки.

ЕЛЕНА ЯРОВИКОВА
РУССКИЙ РЕПОРТЕР

ИТАР-ТАСС

Тук, в склада за дървен материл на завода "ЮПМ-Кюммене Пестово", част от финландската фирма UPM-Kymmene Oy, започва бизнесът на селището Пестово

– В Пестово? Ами че там по пътищата има само "хамъри" и "мерцедеси"! Даже кучетата живеят в специални ВИП-колиби: две стаи, коридорче, стъклопакети – лично съм ги виждал! Край щанда в магазинчето разказват в стил "приказка" за съседното село. В действителност сказанията за Пестово не пораждат никакъв социален протест дори в душите на разказвачите.

Може би защото краят им винаги е един и същ:

– Затова пък там юнаците "бачкат яко"! Сковават си своите бараки от сутрин до вечер. Кога спят, кога ядат – абсолютно не е ясно.

Бараките – именно тези временни къщички-вагончета, в които са заселени работниците на всяка строителна площадка във всеки град. И почти всичките са оттук, от Пестово.

Кузин дръпва

"Да сковаваш бараки – това означава много да работиш, много да печелиш и въобще – да получиш всичко от живота. И досега Кузин ги сковава и продава, само че мащабите и географията на продажбите са се увеличили в пъти. Сега той вече е милионер в долари, магнат и собственик на своята империя – групата компании "ОВК".

Вечер е, около осем. Обикновено по това време провинцията заспива, а тук работата кипи: в цеховете работниците се суетят, портиерът мете района, а Кузин няма никакво намерение да напуска работното място.

– В съветско време в Пестово имаше две важни за града предприятия – лесокомбинатът и оптично-механичният завод, започва отдалече Кузин. – Лесокомбинатът произвеждаше дървен материал. ОМЗ произвеждаше метални бараки за строителите, така наречените блок-контейнери. Това бе мощно производство, продукцията се продаваше в Алжир, Гвинея-Бисау, Монголия, Ирак, Куба. След това дойде перестройката. Големите предприятия бързо западнаха.

– Самият аз работех в лесокомбината, продължава Кузин. Но през 1992 г. започнаха да бавят заплатите по три-четири месеца. А пък започнаха и дребния бизнес да пропагандират по телевизията, куфарните търговци от Москва и Петербург започнаха да пътуват за стока, откриха се първите частни магазини. Заедно с един приятел открихме лавка за продукти. След това втора, трета. Дойдоха пари, обороти. Но таванът на този бизнес е нисък, просто няма накъде да се инвестират пари в него: селището е малко, покупателната способност на хората е ниска, асортиментът е беден. А къде да се инвестира?

Лесокомбинатът и ОМЗ вече караха на последни издихания, но в Пестово продължаваха да пристигат закупчици и снабдители от Москва.

ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА СТР. 5

Прогноза Ще изкарат нефта извън скоби, той не може да подобрява показателите си

Време е икономистите да надникнат в 2030 година

Приключва работата над дългосрочната прогноза за развитие на страната до 2030 г. – основата на целевите програми.

ТАТЯНА ЗИКОВА
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

PHOTOXPRESS

Руският бюджет го очакват промени

Анализаторите от Министерството на икономическото развитие твърдят, че след 20 години Русия ще има иновационен модел на икономическия ръст. Преходът към такъв е необходим преди всичко защото икономиката просто няма да може да се развива за сметка на полезните изкопаеми. В близките 20 години ръстът на добива на нефт в Русия ще остане на нивото от 2011 г., като при това светът ще преминава към възобновяеми източници на енергия. Ще намаляват приходите за руския бюджет от износа на въглеводороди. Бъдещето на държавната хазна ще се окаже в ръцете на несуровинния износ. И ако към 2020 г. неговият дял ще се увеличи 2,5 пъти (от 18 на 30%), то към 2030 г. ще е повече от 7 пъти.

Специалистите дадоха да се разбере, че ако такава трансформация не се случи, ще има забавяне на ръста на икономиката до 2-3%, спад на доходите на населението, загуба на дялове от световните пазари.

От министерството изчислиха, че смяната на модела на ръста ще е свързана с разходи в размер на до 3,3% от БВП за научни разработки, за реформа на образованието и здравеопазването (до 7 % от БВП към 2030 г.), и за инфраструктура.

Междувременно

Световната икономика ще запази значителната си неустойчивост и рисковете от забавяне темповете на развитие. В момента Световната банка очаква през тази година ръстът на водещите икономики в света да бъде 1,4 процента. Процентът е намален почти два пъти в сравнение с оценките за юни 2011 г.

ЛОТА ВЕЛЕ

Опитът – приятел на грешките

Юрий Совцов
РЕДАКТОР

Руската политическа система се усъвършенства. Едни смятат, че властите са отстъпили под натиска на протестните митинги, други твърдят, че това е продиктувано от духа на времето – обществото се променя, а с това се променят и законите. Има две главни промени – опростяване на процеса на регистрация на партиите и връщане към преки избори за губернатори. И в единия, и в другия случай няма да се разминем без съмнения. По времето на прехода към демокрация опростяването на регистрацията доведе до появата на огромно количество партии с понякога направо безумна платформа от рода на „Партия на любителите на бирата", а отсъствието на препятствия към губернаторското кресло завърши на времето с приток на престъпници към структурите на властта. Този отрицателен опит е взет предвид в новите закони. Все пак няма твърди гаранции, че няма да се появят неприятности в бъдеще. Анализаторите молят да почакаме: времето ще покаже. Ще почакаме.

НОВИНИ

Готови за избори

Приет е закон за реда за избор на губернатори. Съгласно документа най-висшето длъжностно лице на субекта на РФ ще се избира от гражданите с тайно гласуване. Кандидатурите за поста губернатор ще се издигат от политическите партии, а също така ще е възможно участието на независими кандидати. Губернаторите ще бъдат избирани за срок от пет години и няма да имат право да заемат този пост повече от два мандата поред. Законът предвижда по инициатива на държавния глава да бъдат уволнявани губернаторите, при които са установени факти на корупция.

Браво, "Детска китка"!

СНИМКА ОТ ОТКРИТИ ИЗТОЧНИЦИ

Както винаги в Москва с огромен успех се проведе Единадесетият московски пасхален фестивал, организиран с подкрепата на правителството на Москва, Министерството на културата на РФ и с благословията на Негово Светейшество патриарха на Москва и цяла Русия Кирил. Със съдействието на Българския културен институт в него взе участие известният пловдивски хор "Детска китка" (с ръководител проф. Златина Делирадева). Хорът изнесе представления в московските храмове, пансиона за ветерани на труда № 9 и на хоровия гала-концерт, провел се на една от най-големите сцени в Русия – Концертна зала "П. И. Чайковски".

ЧЕТЕТЕ НА **www.russia.bg**
На историята и днешния ден на руско-българските отношения е посветен сайтът на посолството на Русия в България

Социална политика Новата пенсионна стратегия ще е готова към октомври

Основа на пенсиите – стаж и доходи

Индексирането на пенсиите трябва да става в зависимост от доходите на Пенсионния фонд, т.е. според растежа на заплатите в страната.

ИРИНА НЕВИННА
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Заместник-министърът на здравеопазването и социалното развитие Юрий Воронин представи ключовите положения от Стратегията за дългосрочно развитие на пенсионната система до 2050 г. Воронин подчерта, че документът ще е готов към октомври 2012 г.

Тези промени няма да засегнат сегашните пенсионери, нито пък тези, които ще се пенсионират през близките 10 години, подчерта Юрий Воронин. Министерството на здравеопазването и социалното развитие категорично не е съгласно с предложението на либералните икономисти за намаляване на дефицита на Пенсионния фонд (ПФ) за сметка на съкращаване на задълженията пред пенсионерите. (Става дума за постепенно повишаване на пенсионната възраст, като се започне още от 2015 г., ограничаване на пенсионните суми за работещите пенсионери). Освен това, съобщи Воронин, експертите са предложили днешните пенсии да се индексират според инфлацията, а не според ръста на доходите на Пенсионния фонд, които са свързани с ръста на заплатите в страната.

КОММЕРСАНТ

Бъдещите промени в социалната система няма да засегнат сегашните пенсионери

„Това е неправилен подход, който накърнява правата на хората, смята Воронин. – Заплатите растат, по правило, по-бързо от инфлацията. Затова прилаганият днес принцип на индексиране позволява да се поддържа, без да се влошава, нивото на обезпечаване на пенсионерите. Той не трябва да се променя."

Що се отнася до въпроса за увеличаване на възрастта за пенсиониране по такъв начин, според Воронин, е невъзможно да се реши проблемът с разходите и доходите на Пенсионния фонд.

Дефицитът на фонда се натрупва за сметка на други фактори – ниски осигурителни тарифи, надбавки и преференции за някои категории хора, прехвърляне на 6 процента от осигурителните плащания за формирането на индивидуални натрупващи се пенсии, институт за по-ранни пенсии, които не са подплатени от допълнителни плащания от страна на работодателите.

„Нашето предложение е противоположно на увеличаването на пенсионната възраст" – поясни Воронин. – Ние разработваме система от стимули, които биха подтикнали работещите самостоятелно и доброволно да отложат времето на пенсиониране – чрез увеличаване на размера ѝ."

Главното изменение, което ще бъде предложено в дългосрочната стратегия, е новата пенсионна формула.

За основа за начисляването на пенсии отново ще се вземат два компонента – стажът и доходите. Предлага се възстановяване и на индивидуалния коефициент на пенсионера. Този показател навремето ограничаваше максималния размер на доходите, който се взимаше предвид при начисляването на пенсията.

ДЕТАЙЛИ

Duty free на релсите

Руските железници официално получиха правото за откриване на магазини за безмитна търговия в жп гарите, където има граничнопропускателни пунктове.

Пилотният проект по откриването на duty free на Финландската гара в Санкт Петербург, откъдето минават влаковете „Алегро" за Финладия, е на практика готов. Общо се планира отварянето на 30 пункта за безмитна търговия по жп трасетата за Европа.

Балет извън квотите

На артистите от балета и драмата, на диригентите, режисьорите и представителите на другите творчески професии, които идват на работа в Русия от чужбина, ще им бъде разрешено да работят извън квотата. По-рано, ако даден театър искаше да покани на работа артист, той трябваше първо да участва в квотна кампания и при успешен изход специалистът можеше да пристигне след година. През 2012 г. няма да има такъв проблем.

Бомба в пазвата

През последните две години в Русия са предотвратени над 200 престъпления с терористична насоченост, а за шест години са открити и ликвидирани над 1300 бандитски бази и свърталища.

Същевременно специалните служби продължават да разкриват по време на контраатеристичните операции чуждестранни пратеници или просто чужденци, които с оръжие в ръка воюват на страната на бандитите.

Задължиха чиновници да пътуват в метрото

Ръководителят на отдела по транспорт на Москва Максим Ликсутов заповяда на заместниците си минимум два пъти седмично да пътуват до работа с обществен транспорт.

„И след това да дават отчет как са пътували, какво са видели, поясни Ликсутов пред „РГ".

Московчанинът прекарва средно по 67 минути в личната си кола на път за работа.

Около света За 14 месеца

Попътен вятър, моряци и музиканти

В чест на юбилея на Русия моряци, курсанти и рок музиканти ще плават 394 дни в три океана с платноход .

МАРИНА ДАРМАРОС
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Историята постепенно се избавя от идеологическите щампи. На 20 май от пристанището в Санкт Петербург на 14- месечно плаване отплава барк ът „Седов," най-големият платноход в света, вписан в Книгата на рекордите Гинес.

Построен през 1921 г. в Германия, легендарният платноход започна околосветско пътешествие, посветено на 1150-та годишнина на Русия. Баркът ще плава в три океана и ще посети 21 страни. На борда на барка се намират 200 души, като около половината от тях са курсанти от Мурманския държавен технически университет.

Групите с курсанти (всички те са студенти втори курс) ще се сменят два пъти, като първият е в Казабланка, Мароко, а вторият е във Владивосток – голям град в най-източната част на Русия, оттам те по-късно ще се върнат в Санкт Петербург. Между другото, на борда се намира и любимата рок група на курсантите – „Мумий Тролл." Тя е много популярна в Русия, много техни песни са посветени на морето.

PHOTOXPRESS

"Сбогом, любим град, утре отплаваме в морето..."

За капитана на платнохода, Николай Зорченко, то ще бъде вече четвърто околосветско плаване, но независимо от това той го очаква с нетърпение, особено заради многобройните спирки в Латинска Америка. „Бразилия, Чили, Перу – това са нови, места, които много искам да посетя" – казва капитанът.

Оправят дупките по пътищата

Пътищата в Москва ще се ремонтират веднъж на три години. Това решение взеха столичните власти, след като анализираха опита от подмяната на асфалтовото покритие през последните години. Сега по пътищата на Москва има 70 млн. кв. м асфалт, като други 20 млн. кв.м са необходими за тротоарите и дворовете. През миналата година бяха ремонтирани 24.7 млн. кв. м. През тази година се планира обновяването на 23.6 млн. кв. м. Властите ще следят повече и за самото качество на работите. В случай на лошо направени участъци, изпълнителите ще трябва да ги поправят за собствена сметка.

ЧУЖДИТЕ МЕДИИ ЗА РУСИЯ

CNN

РУСИЯ И НАТО СА НА РАЗЛИЧНИ МНЕНИЯ

САЩ

Съединените щати не очакват подписване на споразумение с Русия през тази година относно разполагането на противоракетен щит в европейските страни, смятат високопоставени американски правителствени чиновници. – В крайна сметка Русия ще тръгне на съглашение с НАТО само когато това стане абсолютно неизбежно – каза Деймън Уилсън, вицепрезидент на Атлантическия съвет и бивш помощник на президента в Съвета за сигурност.

La Tribune

КИТАЙ ЩЕ ПОМОГНЕ НА СИБИР

ФРАНЦИЯ

Руски и китайски предприятия подписаха 27 споразумения на обща сума 15 милиарда щ.д. В частност става дума за създаването на съвместен инвестиционен фонд от 4 милиарда щ.д., който трябва да позволи на икономиката на Сибир и Далечния изток да излезе на огромния китайски пазар.
Задачата на фонда е да подкрепя частните двустранни проекти. Конкретно се разглеждат вложения в горската промишленост, машиностроението и логистиката.

Les Echos

КАСПЕРСКИ : ИСТОРИЯТА НА УСПЕХА

ФРАНЦИЯ

„Кибертероризмът е истинската заплаха!" Евгени Касперски планира да изостави офиса си в Москва за месец и половина и да тръгне на турне по целия цвят, в Швейцария и САЩ, в Италия и Китай. Такива пътувания са обичайно нещо за ръководителя на „Лабораторията на Касперски", компанията, която успя да се превърне в един от световните лидери в борбата с вирусни програми. Неговата фирма работи в стотици различни държави, а оборотът за 2011 г. достигна 610 милиона долара.

DER TAGESSPIEGEL

ПОВЕЧЕ ГЪВКАВОСТ

ГЕРМАНИЯ

Съществуващите проблеми – достатъчно е да си спомним за Близкия изток – са еднакви за Съединените щати, Евросъюза и Русия. Те изискват все по-тясно сътрудничество. Пред лицето на проблемите Западът и Русия трябва отново да направят опит за установяването на нови партньорски отношения. Те трябва да осъзнаят еднаквостта на интересите и да преодолеят различията. Германия, както беше досега, носи особена отговорност при формулирането на политиката в отношенията с Русия.

Fakt.pl

МАРИЛЯ РОДОВИЧ ИСКА ДА ПОКОРИ РУСИЯ

ПОЛША

Аз вече веднъж завоювах този пазар. По-скоро това стана от само себе си. Изнесох концерт на Червения площад пред два милиона зрители по време на честването на 850-годишнината на Москва и направих няколко програми по телевизията. Сега певицата иска да се върне в Русия.
„Руснаците са прекрасна публика. Руският пазар се промени, но все още има хора, които ме помнят там" – добави Родович. Тя планира да направи турне в Русия.

ФОТОФАКТ

GETTY IMAGES/FOTOBANK

ВРЕМЕ Е ЗА ОТПУСК!

Милиони руснаци всеки момент ще заминат на лятна почивка. Сред техните предпочитания извън всяка конкуренция е Турция, следват Китай, Египет, Финландия, Тайланд, Гърция...

Страницата е подготовена от екип на „Русия и България"

И така Дискусията за погребението на тялото на Ленин се точи от 1991 г.

А какво ще заповядате да правим с Ленин?

Дискусията за възможността останките на Ленин да бъдат погребани се води от 1991 г. Аргументите "за" и "против" са ясни и даже донякъде ни отръзна да ги слушаме...

МАРИНА РАБЖАЕВА
ИНТЕРНЕТ-ИЗДАНИЕ "НОВИЙ СМИСЪЛ"

ИТАР-ТАСС

Той е емблематична фигура. За част от страната Ленин и досега остава символ на голям революционен стил, както казва Генадий Гудков, заместник председател на фракцията "Справедлива Русия" в Държавната дума: "Ленин – това също е икона за част от населението" и правата на тази част от населението трябва да се уважават. Още повече, че Ленин е емблематична фигура не само за немного младите адепти на съветската власт, но и за част от политизираната лява младеж.

За друга част от страната Ленин е одиозна фигура от съветското минало, инициатор на "Червеното колело", прегазило и смляло "великата имперска Русия" и милиони хора. "Неговите ръце са изцапани с кръв и той е съсипал живота на милиони наши съграждани, той е символ на социалните сътресения и на терора, символ на мъка за огромната страна" – такова е мнението не само на Роберт Шлегел, член на комитета по информационна политика в Държавната дума, но и на значителна част от населението, независимо от техните политически възгледи.

Основните аргументи на привържениците тялото на Ленин да бъде погребано са изказани много точно от ръководителя на Синодалния отдел на Руската православна църква за взаимоотношенията на църквата с обществото протоиерей Всеволод Чаплин. "Аз смятам, че в процеса на дискусията не трябва да бъде игнориран фактът, че по указание на Улянов са извършени очевидно престъпни и безнравствени действия, в това число убийството на много невинни хора по принципа на техния социален произход. Това може да се смята за доказан исторически факт", отбелязва свещеникът. Освен това, според неговите думи, "не може да се избяга и от този факт, че сегашното състояние на тялото на Ленин, изложено на всеобщ показ, противоречи на нашата културна традиция".

През април 2009 г., по случай 139-та годишнина от рождението на Владимир Улянов – Ленин, отец Всеволод призова към провеждането на сериозна дискусия на тема както за ролята на Ленин в историята на Русия, така и за нравствената, националната и историческо-културната обоснованост на излагането на телесните останки на починал човек на всеобщ показ.

Между другото

Социолозите отбелязват постепенно намаляване броя на руснаците, които се изказват против погребението на тялото на Ленин. Изследванията показват, че ако през 2005 г. 30% от анкетираните са смятали за необходимо тялото на вожда да остане в Мавзолея на главния площад на страната, то в края на 2008 г. тези привърженици са станали 25%. По данни на социолозите, като цяло две трети от руснаците са съгласни тялото на вожда на световния пролетариат да бъде предадено на земята. От тях 38% смятат, че това трябва да се направи колкото се може по-скоро, 28% – по-късно, когато си отиде поколението, за което вождът е скъп. Между другото, интересно е дали днес се четат книгите на вожда на пролетариата? Московските библиотеки отговориха, че отдавна никой не е търсил тези книги. Повече от половината руснаци смятат, че ролята на Ленин в историята е положителна, една пета – отрицателна. Болшинството (68%) от руснаците са убедени, че не се налага да се преименуват проспектите, площадите и улиците, носещи името на Ленин. Така смятат 94% от жителите на градовете с население над един милион души.

Това, че тялото на Ленин се намира в Мавзолей, противоречи на съществуващите традиции за погребение на покойници. Защото покойници, погребани в земята, както и мумиите в гробниците, винаги са скрити от очите на живите. В своята работа "Осмото чудо на света" академик Александър Панченко разглежда и анализира културно-религиозния контекст на нетрадиционния за родната култура начин за погребение на политически вожд, посочвайки, че този контекст "не се поддава и не подлежи на рационално обяснение и на рационална оценка".

Специалистът по политическа антропология Виктор Бочаров, професор от Източния факултет на Санктпетербургския университет, доктор на историческите науки, коментирайки ситуацията, посочва, че във всяка култура редът за погребване е много важен.

- За всички традиционни общества е характерен задълбочено разработен, премислен погребален обред. В традиционното общество няма и не може да има плурализъм на мненията относно спазването или неспазването на всички тънкости на обреда на погребението. Детайлно проработен, ясно регламентиран, с точно разпределение на функциите на участниците, погребалният обред винаги се е спазвал. Това се обяснява с дълбоко вкорененатата идея за връзката между "правилното" погребение и просперитета на всички живи на земята членове на семейството/рода/племето/народа. Предполага се, че "неправилно" упокоен мъртвец може да навреди на живите.

А що се отнася до Ленин, то аз помня думите на известния политик Борис Немцов, изречени преди няколко години. За това, че докато не погребем Ленин, в нашата страна всичко ще върви лошо. И тези негови думи просто са илюстрация на идеята за това, че мъртвите оказват влияние на живите.

Обратната страна на идеята за наличие на връзка между благополучието на живите и "правилно" погребаните покойници се явява мисълта за това, че "правилно" упокоеният престъпник нарушава реда и благополучието на живите, а значи, престъпникът трябва да бъде упокоен по друг начин.

Лично моето мнение е такова, че не трябва да се пипа нито Ленин, нито Мавзолея. Не трябва да постъпваме подобно на езичници, които при смяната на властта разрушават всички белези за предишни идоли и издигат нови…

> 630 милиона екземпляра – такъв е бил тиражът на произведенията на Ленин в СССР

Впрочем тези дни прозвуча добра идея – че тялото може да бъде погребано, а в Мавзолея да се изложи негово копие. При всички случаи трябва да се решава и да решим да направим избор: или да погребем тялото, или да го оставим в Мавзолея. Но последното ще изисква обосновка: това чудо на техниката на балсамирането ли е, или осъзнато отношение към Мавзолея като към туристическа атракция. Не случайно ръководителят на Синодалния отдел за взаимоотношенията на църквата с обществото отец Всеволод Чаплин отбеляза, че "Тялото (на Ленин- М.Р.) се е превърнало в туристически обект".

МНЕНИЯ

Това е удивителна личност

Леонид Поляков
ФИЛОСОФ

Съвсем доскоро Ленин бе нашето всичко, свръхчовек, а днес само спорят за това да го изнасят ли от Мавзолея или не. Всъщност това е една удивителна личност. Той показа уникалния пример как, след като прочита книгата на Маркс "Капиталът", я използва като инструкция за действие. Трудно е дори да си спомниш друг такъв пример. И той строго следва тази инструкция от 1917-а до март 1921 г. Тогава комунистическото общество в страната се е изграждало буквално по Маркс. Тоест трябвало е всичко да се превърне в комуни, пълна отмяна на частната собственост, разстрел за това, че на пазара хората разменяли книги за сланина. Пазарът е бил обявен за страшно престъпление. А се е наложило военният комунизъм да се въведе не защото се е водела гражданската война, а войната се е водела, защото се строял комунизмът. Болшевиките провокирали протеста на всички слоеве от обществото. Днес много от идеите на Ленин са актуални. Например, критиката на буржоазната демокрация като скрита форма на диктатура на капитала. Той пише, че който владее, той и управлява. В такава ситуация глаголстването за властта на народа е лъжа. Актуална е ленинската теория за империализма, особено що се отнася до неговия преход във финансов капитализъм. Това е самоизяждащо се чудовище, икономиката произвежда пари, които се озовават при банкерите. И именно това се превърна в причина за днешната глобална криза. Почетете Ленин, той това го е предсказал.

Учените не се бъркат в политиката

Александър Сидоров
ИСТОРИК

В последно време научните трудове, посветени на Ленин, станаха много по-малко. Не, интересът към него не е намалял. Но обстановката в страната не допринася за обективна научна работа. Едни викат, че това е кървав палач, ръцете са му изцапани с кръв до лактите, а други, че Ленин е нашето всичко. Нормалните учени нямат желание да се намесват в тези политически спорове. Винаги ще бъдат обвинявани в конюнктура. И затова липсват дисертации за Ленин. За младия учен е важно да се защити, а фигурата е такава, че темата на работата задължително ще предизвика бурни стълкновения. Политиката ще "удуши" науката. Но все пак се появяват интересни трудове за Ленин. Например, Валентин Сахаров, професор от нашата катедра, написа сериозен труд за политическото завещание на Ленин. Както е известно, през декември 1922 г. той е поразен от паралич. Счита се, че той е продиктувал своето завещание. Сахаров подчертава, че текстовете не са били подписани от Ленин и са се появили чак след смъртта му. А щом е така, то е възможно в текстовете да са били внесени съществени промени в нечия полза.

"Сталин – това е Ленин днес"

Игор Орлов
ИСТОРИК

Днес науката постепенно губи интерес към фигурата на Ленин. Макар че Ленин фигурира в научните разработки, посветени на онази епоха. Направо казано, за младежта той не е много интересен. Много повече ги привлича Сталин. И това е разбираемо, изключително противоречива личност, донякъде зловеща, изиграла огромна роля в съдбата на страната. Младите се учудват още повече, когато аз на лекции им разказвам, че не би имало култ към личността на Сталин без култ към личността на Ленин. Защото корените са там, спомнете си знаменития лозунг " Сталин – това е Ленин днес". Дори някой и да иска да изхвърли Ленин от нашата история, то това ще е невъзможно. А опитите да го обявят едва ли не за престъпник, направил през 1917 г. афера в световен мащаб, са просто смешни. Нито един сериозен учен няма да падне на нивото на разговор за това добър ли е или лош Ленин. Това не е наука. Оценяват се делата. Ленин създава държава от нов тип. Това е неговата главна роля в историята. Задачата на учените е да напровят анализ за това как и какво е успял да направи той и какво не е успял. Обърнете внимание: винаги, когато нашите ръководители са започвали да говорят за кардинални реформи, те са се обръщали към Ленин. Това са правели и Хрушчов, и Горбачов.

СПЕЦИАЛНИТЕ ПРИЛОЖЕНИЯ И РАЗДЕЛИ ЗА РУСИЯ, НАПИСАНИ И ПУБЛИКУВАНИ ОТ **RUSSIA BEYOND THE HEADLINES**, ОТДЕЛ ВЪВ В. РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА (РУСИЯ), ИЗЛИЗАТ В СЛЕДНИТЕ ВЕСТНИЦИ: **ДУМА**, БЪЛГАРИЯ • **ГЕОПОЛИТИКА**, СЪРБИЯ • **АКРОПОЛИС**, ГЪРЦИЯ • **ДЕЙЛИ ТЕЛЕГРАФ**, ВЕЛИКОБРИТАНИЯ • **ФИГАРО**, ФРАНЦИЯ • **ЗЮДДОЙЧЕ ЦАЙТУНГ**, ГЕРМАНИЯ • **ЕЛ ПАИС**, ИСПАНИЯ • **РЕПУБЛИКА**, ИТАЛИЯ • **СОАР**, БЕЛГИЯ • **ВАШИНГТОН ПОСТ** И **НЮ • ЙОРК ТАЙМС**, САЩ • **ИКОНОМИК ТАЙМС**, ИНДИЯ • **ЙОМИУРИ ШИМБУН**, ЯПОНИЯ • **ЧАЙНА БИЗНЕС НЮЗ**, КИТАЙ • **САУТ ЧАЙНА МОРНИНГ ПОУСТ**, КИТАЙ (ХОНКОНГ) • **ЛА НАСИОН**, АРЖЕНТИНА • **ФОЛИА ДО САО ПАОЛО**, БРАЗИЛИЯ • **ЕЛ ОБСЕРВАДОР**, УРУГВАЙ.
E-MAIL INFO@RBTH.RU. ПОВЕЧЕ ПОДРОБНОСТИ НА HTTP://RBTH.RU/ABOUT

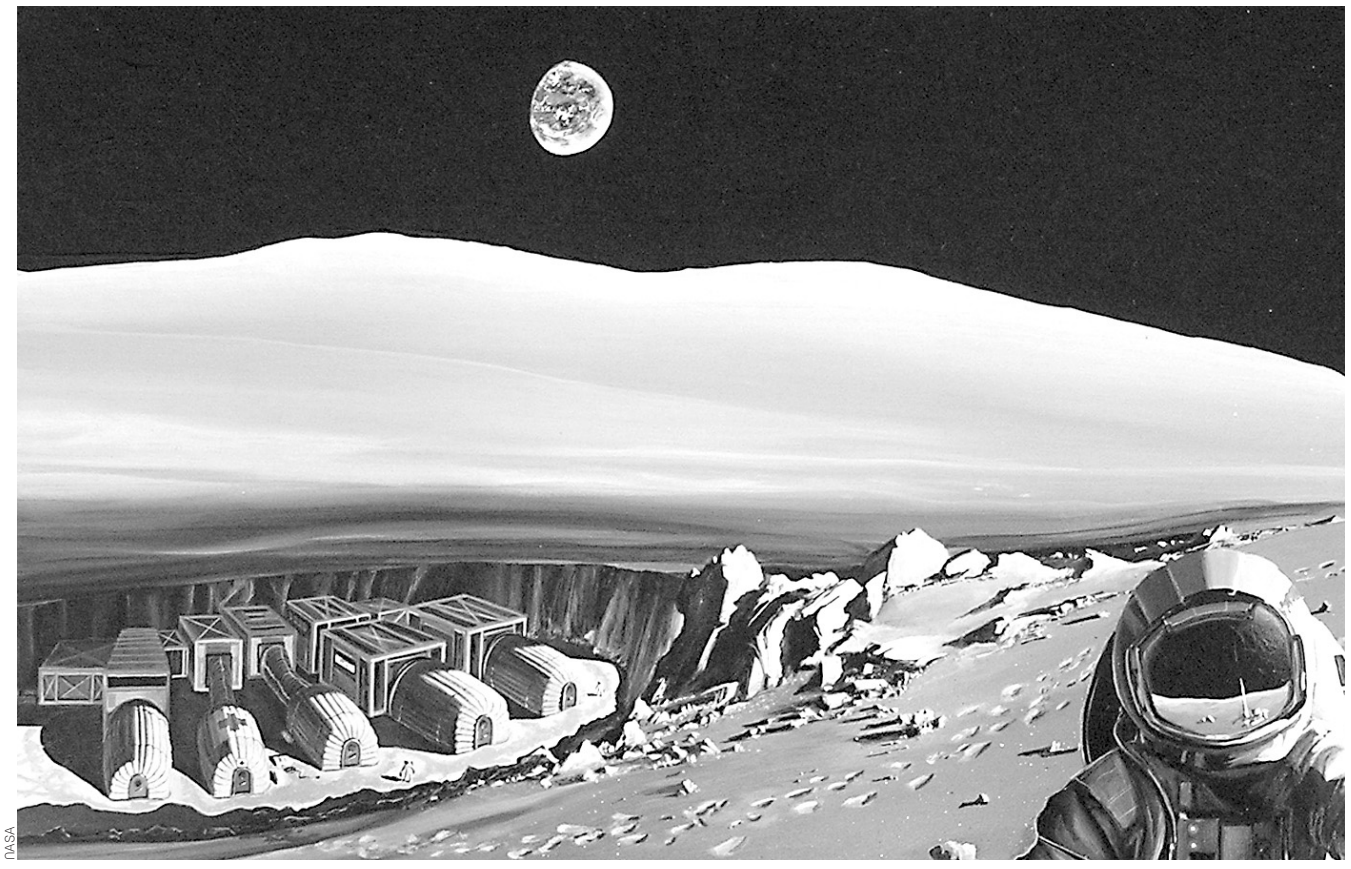
ДУМА СЕ ИЗДАВА ОТ „ДУМА 2008" ЕООД, СОФИЯ – 1784, БУЛ. „ЦАРИГРАДСКО ШОСЕ" 113А. ТЕL: +359 02 97 05 200 ПЕЧАТ: ИПК „РОДИНА" АД – 1784 СОФИЯ, БУЛ. „ЦАРИГРАДСКО ШОСЕ 113А. ТЕЛ: +359 02 97 52

ЧЕТЕТЕ НА
www.russia.bg
На историята и днешния ден на руско-българските отношения е посветен сайтът на посолството на Русия в България

ВЪПРОС – ОТГОВОР

Ще летим ли до Луната

БЕСЕДА С РЪКОВОДИТЕЛЯ НА НПО "ЛАВОЧКИН" ВИКТОР ХАРТОВ

NASA

Сложи ли печално известният неуспех с "Фобос" кръст на този проект? Как може да се борим с астероидната опасност? Могат ли роботите напълно да заменят в космоса човека?

НАТАЛИЯ ЯЧМЕННИКОВА
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Виктор Владимирович, неуспехът на „Фобос-Грунт" силно ли повлия на плановете за бъдещи междупланетни изследвания?
Това бе трагедия за колектива. Ние вложихме толкова много труд и надежди. Но трябва да продължим напред. Проектът „Фобос-Грунт" се превърна в скок от четвърт век. Именно толкова време не летяхме към други планети. Станцията бе сглобена на основата на нови разработки, ново оборудване, което нямаше летателен опит. Много от нещата се наложи да ги правим от нулата, като веднага ги приготвим за мисия от най-високо ниво на сложност. Питаха ни защо не сме били сложили на борда специална апаратура, за да се работи с апарата близо до Земята? Въпросът с теглото беше изключително сложен. Даже без допълнително оборудване, в случай на успех, спускаемият апарат би се върнал само със 7 кг тегло.

На какво учи неуспехът?
Не трябва да се правят опити за надскачане от раз, а да се работи системно. Погледнете хрониката на полетите до Марс с апаратите на САЩ, Европа и Япония от 1992 до 2003 г.: с „Марс Обзървър" бе загубена връзката, „Нодзоми" не долетя до марсианска орбита, „Марс Климат Орбитър" също не стигна дотам, с „Дийп Спейс 2" бе загубена връзката веднага след влизане в атмосферата, „Марс Полар Лендър" аварира при кацане, при „Бигъл 2" модулът за кацане не излезе на връзка...

Същите тези американци минаха през всички проблеми. Научиха се. Сега към Марс лети ровърът Curiosity. Сложността на мисията е еднаква с тази на „Фобос-Грунт", но той няма посложната задача за връщане обратно. Стойността на американската програма е 15 пъти по-голяма.

Сега правите ревизия на всички свои космически проекти. Това на първо място до Луната ли се отнася?
Да. Много технологични решения там бяха заложени и на „Фобос-Грунт". Според нас, както и според РАН, е логично да бъдат изпълнени няколко лунни мисии. Освен решаването на научни задачи трябва да се подобри техниката, връзката и навигацията. Когато се обработи полученият опит, ще има пряк смисъл да се върнем към „Фобос-Грунт".

Пак се заговори за изпращането на човек на Луната. Защо?
Времето на посещенията, когато астронавтът остави следа от обувката си – ура! – мина. Трябва да се лети дотам за изпълняването на конкретни функции, например за монтирането на радиотелескоп. За целта трябва да се подготви отначало инфраструктурата. При всички случаи пилотираните експедиции до Луната трябва да се разглеждат като първи, необходим етап от усвояването на далечния космос от човека.

Това е уникален проект и той никога не е губел актуалността си. Никой няма смелостта да лети, за да вземе проби от почвата на спътника на Марс. Русия рискува. Да, не се получи. Ще трябва да пресметнем и да преработим всичко наново. Новата станция ще бъде технически опростена и ще излезе по-евтино. Този полет може да се състои през 2018 г.

А какво мислите за полет до Марс? Някои експерти твърдят, че именно той може да се превърне в резервна планета за човечеството.
Няма да стане. Условията не са подходящи. Но трябва да летим дотам. Според мен научният космос има по принцип две главни задачи. Първата – да се разберат законите на развитие на Слънчевата система. Защо, да речем, най-близките съседи на Земята – Марс и Венера, от една страна, са пясъчен ад, а от друга – киселинен ад. Огромен интерес представляват и спътниците на Юпитер. За да разберем законите за развитие на планетите, трябва да имаме достъп до тях. Преди всичко трябва да изпратим там автомати. Сега се обсъжда участието на Русия в европейския проект „ЕкзоМарс". Първият полет е набелязан за 2016 г., а вторият – за 2018 г. Какъв може да бъде приносът на Русия в това? Това са редица научни устройства, както и е възможно да участваме в модула за кацане. Отначало европейците планираха модулът-демонстратор да прекара много кратко време на повърхността на Марс. Ние предложихме да се усложни конструкцията: да се сложат елементи от система на електрозахранване и радиоизотопен термоелектрически генератор.

Смятате ли също, че човек може да бъде изпратен в космоса само тогава, когато възможностите на роботите бъдат изчерпани?
Абсолютно. Всеки един робот представлява виртуални сетивни органи на човека. Те просто се намират на друго място. А втората най-важна задача на научния космос е свързана пряко с астрофизиката. Никой вече не се съмнява във факта, че само пет процента от Вселената се състоят от класическа (барионна) материя, като тук влиза всичко – звезди, планети, комети. Други 25 процента от Вселената представляват загадъчна тъмна материя. А останалите 70 са тъмна енергия, за чиито физически свойства и природа никой нищо не знае. Следващата стъпка в развитието на човечеството е свързана с разгадаването на тези тайни на природата. Трябва да се натрупват знания. И трябва да се влагат средства в астрофизиката, като един от основните източници на нови знания.

Можете ли да разкажете нещо за проекта, свързан със спътниканa Юпитер – Ганимед?
Много любопитна мисия. Вероятно също ще се направи съвместен проект с ЕКА. Или поне се водят такива преговори. Преди известно време европейските колеги разглеждаха варианта за изпращането на апарат до другия спътник на Юпитер – Европа. Там обаче бе открита „свръхголяма радиация". Не съществуват прибори, които биха могли да работят в подобни условия. Затова сега се разглежда Ганимед. Вече има начални разработки.

Говорисе, че вашата фирма предлага екзотична експедиция: изпращането на специална мисия до астероида Апофис за поставянето на радиомаяк там?
Проектът е в най-начална фаза. За какво ни е това? Напоследък много се говори за опасността от астероиди. Апофис е само една от потенциалните заплахи. Полетът до него е една от стъпките, които се вписват в общата ни стратегия: земните жители трябва да имат възможността от достъп до всички небесни тела в Слънчевата система. Ние просто трябва да сме готови да изучим и, ако трябва, да въздействаме на всяко едно космическо тяло.

Трябвали да има отделна програма за научния космос?
Мисля, че да. Научните мисии изискват продължителна работа по подготовката им, по развитието на съответните технически и производствени възможности. Те не дават моментален икономически ефект и не могат да бъдат комерсиализирани. Тази работа е в интересите на утрешния ден на човечеството.

Студентите удивиха NASA

NASA

В базата на Космическия център „Маршал" (щата Алабама, САЩ) се проведе годишното международно студентско състезание „NASA Great moonbuggy race" (Голямото състезание за луноходи). Това е увлекателно състезание с механизми, изготвени от студенти от технически вузове от цял свят, което се провежда вече за 19-и път. Руският студентски отбор „Moonbuggy team Russia" спечели двете най-почетни инжерни награди – „Best design Award" и „Telemetry/ Electronics Award", а също така зае четвърто място по общо време в надпреварата.
Руският отбор бе признат за най-високотехнологичния и най-професионалния.

ЦИФРИ

33
руски космонавти и 7 кандидат-космонавти са готови всеки един момент да се отправят в космоса.

90
астронавти има в отряда на НАСА, а други 28 души са астронавти-мениджъри.

150
хиляди долара печели средно руски космонавт за половингодишна командировка в Международната космическа станция.

Космическите планове да се изпълняват заедно

Руската и европейската космическа агенция се договориха за съвместно осъществяване на един от най-мащабните проекти – проекта „Екзомарс".

ИЛЯ КРАМНИК
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Споразумението засега не е окончателно – от руска страна то се нуждае от одобрението на правителството:

„Мисля, че то (съглашението) трябва да бъде подписано в първата половина, максимум – до края на лятото на тази година... Ние самите сме заинтересовани да решим този въпрос възможно най-бързо, за да имаме юридически основания да отделяме средства за научно оборудване" – каза пред журналисти ръководителят на Роскосмос Владимир Поповкин.

Първоначално не се е предполагало участие на Русия в проекта. То стана възможно едва след значителното съкращаване на американския дял в работите и финансирането. Руската страна се е съгласила да влезе в проекта при следните условия: за руски принос ще се смята ракетата-носител, Русия ще предостави комплект научни прибори на мястото на излезналите американски, а получените научни резултати ще се смятат за съвместна интелектуална собственост на ЕКА и РАН.

Стойността на проекта „Екзомарс" не е прекалено голяма даже в сравнение с бюджета на Роскосмос – програмата като цяло ще струва, според настоящите планове, 1.4 милиарда щ.д., което при разпределяне в период от няколко години ще бъде поносимо за бюджета на Роскосмос, който представлява около 4 милиарда щ.д. на година. Въпреки това, така или иначе, ще се наложи определено увеличаване на финансирането.

Разходите за построяването на ракетата-носител „Протон" за първото изстрелване се очаква да бъдат осигурени за сметка на покритието от застраховката, получена след неуспешното изстрелване на космическия апарат „Фобос-Грунт".

Общо в рамките на „Екзомарс" се планират две изстрелвания. По време на първото през 2016 г. се планира извеждането в орбитата на Марс на спътника Trace Gas Orbiter, който е предназначен за търсенето на метан в атмосферата на планетата. Намирането на метан с голяма вероятност ще означава наличието на живот на планетата. През 2018-2019 г. се планира експлоатация на спътника на ниска орбита, където той ще продължи да събира научни данни, както и ще се използва за ретранслация на данните, получени от марсоходите. Втората част на полезното натоварване на първото изстрелване ще бъде статистическа метеостанция, която трябва да бъде оборудвана и с руски прибори.

Желанието на Роскосмос и на ръководството на страната да запази статута на Русия не само като на „космическа транспортна фирма", но и като на пълноценна космическа държава, определя и формата на изследванията: съвместните проекти днес представляват единствения начин за бързо реализиране на една или друга програма. От друга страна, прекалено активното участие в чуждестранни проекти може да попречи за възстановяването на ключови руски производства, които са нужни за оборудването на космически апарати. В плановете на Роскосмос виждаме както съвместни, така и самостоятелно реализуеми задачи.

Както показва практиката, можем да придобием реален опит от работа в космоса само в хода на самостоятелни разработки и изстрелване на руски апарати.

Добре дошли в селото на милионерите

ПРОДЪЛЖЕНИЕ ОТ СТР. 1

– Те търсеха бараци на по-ниски цени, отколкото държавните предприятия можеха предложат, и по тази причина си заминаваха с празни ръце, – спомня си бащата – основател на местния бизнес. – Аз откупих малка територия. Наех двама помощника, и започнахме да сглобяваме първите бараци – ние опростихме технологията, направихме я по-евтина. Собственоръчно направихме двайсет-трийсет броя бараци, а гледам – работата върви, наех работници, започнах да се занимавам с доставките, пласмента...

През 1993 г. никой трезво мислещ човек не би предположил, че разпадналата се страна ще започне по малко да се възстановява, а след това дори ще настъпи строителен бум и евтините строителни бараци ще се превърнат в насъщна необходимост.

– Никой не е очаквал, че ще се появи такова трескаво търсене, – казва Кузин. – Стоката заминаваше на момента. След мен един познат също започна да произвежда бараци, след него втори повлачи крак, трети. Работниците, които при мен работеха, започнаха свой бизнес.

Деветдесетте години бяха сложно време за руския бизнес, но някакво чудо помогна пестовските бизнесмени да излязат от безпорядъка и даже да обърнат своите проблеми в нови възможности.

Историята на бързия и шумен успех на пестовския бизнес се развиваше пред очите на всички. Животът закипя, по пътищата фучаха камиони, натоварени с бараки. Едните – по посока Москва, други – по посока Питер (Санкт Петербург).

– Пестово е разположено по средата на пътя между двете столици, до Москва са 470 км, до Санкт Петербург – 480, – казва още един "тежък" пестовец, ръководителят на фирма "Пестовоекспортлес" Олег Стерхов. – В края на 90-те утъпкахме пътя до строежите в Москва и областта. В началото на века се събуди Питер, камионите тръгнаха на северозапад. Десетки пестовчани станаха фирмени представители в двете столици. А в средата на десетилетието ние един след друг си изпонаправихме свои сайтове в интернет – и потокът купувачи от цялата страна особено нарасна.

– В тази уникална ситуация, при която целият град по същество се занимава с един и същи бизнес, произвежда един и същи продукт, по удивителен начин не се разгоря конкурентна война.

– Не, никаква конкуренция! – възразява с недоумение Кузин. – Има достатъчно работа за всички. Сам просто не можеш да задоволиш този пазар. Нещо повече, когато ти си в затишие, а при конкурента вали от поръчки, той се обръща: "Олег, помогни!" – "Да, разбира се!" И обратното.

– Те не си пречат един на друг и това е лесно обяснимо, – казва началникът на междуобщинския отдел на МВД на РФ "Пестовски" Юрий Егоров. Ако реализацията се осъществяваше само в Пестово, то тогава би възникнала конкуренция. А така те няма какво да делят, страната е огромна. Всичките имат сайтове в интернет, продават кой в Чита, кой в Самара, кой в Украйна, а пък някои и в Испания. Обратното, те се обединяват, за да не изпуснат поръчките.

Сега пестовските бараки се срещат и в тундрата, и в тайгата, и в морето, на нефтените платформи. Така постепенно пестовчани обхващат цялата територия на страната, включително и Крайния север.

В Пестово, за да станеш обезпечен човек, трябва доста да се потрудиш

ИЛЯ МИХАЙЛОВ/РАДОСВЕТ

Предприемчивостта е дефицитна

Федералната данъчна служба на Русия публикува на своя сайт сведения за държавната регистрация на индивидуалните предприемачи и селските (фермерски) стопанства. Оказва се, че в Русия има общо почти 4 милиона индивидуални предприемачи и селски стопанства, от които малко повече от 25 хиляди са на чужди граждани и около 3 хиляди на лица без гражданство. Това представлява около 5 процента от общия брой на трудоспособното население на Русия. Най-голям е броят на регистрираните предприемачи в Централния окръг, малко повече от 900 хиляди. За Русия това е явно недостатъчно количество. Именно с това е забележителен опитът на Пестово, защото показва огромния потенциал от творческа енергия у руснаците.

PHOTOXPRESS

Историята на бързия успех на пестовския бизнес се развиваше пред очите на всички

Парите миришат

На външен вид това провинциално градче почти с нищо не се отличава от стотиците глухи руски градчета и села – същите дървени къщи на централното "авеню", същите сиви улици без тротоари, страшните разбити пътища, осеяни с дупки, редките минувачи и вкусният чист въздух. Когато към града потекоха парите, животът започна да се променя буквално пред очите ни. И пропастта, която разделя Пестово от съседните градчета, с годините става все по-дълбока и по-дълбока.

По някои показатели за жизнено равнище селището вече задмина ... Москва. Например по броя на автомобилите на глава от населението – почти два пъти: в столицата на пет души се падат две коли, в Пестово на четири човека – три. При това всичките са чужди марки. Още един показател, по който селото се конкурира с най-големите градове в страната, – това е броят на бизнесмените. В селището от 16 000 жители са регистрирани 938 предприемачи.

– При нас в Пестово имаме около петдесет милионера в долари – уверено отговаря Олег Стерхов. – Нашите милионери в рубли – това са редовите строители, които идват тук да работят. Правиш един сезон бараки, бани, вили – и ето, вече се вози на нова кола за един милион. Заварчик на блок-контейнерите получава по две-три хиляди рубли на ден. За един курс до Москва шофьорите получават три-четири хиляди.

Съвестта като инвестиция

Олег Стерхов е първият частен предприемач в Пестово. Рожденият ден на неговия бизнес е 3 декември 1990 г. Сега, след 22 години, половината от строителните магазини в Петербург продават неговите строителни материали. В Испания, в Андалусия, в градчето Убеда, се намира построеното от Стерхов селище от 27 двуетажни къщи. Той познава пестовския бизнес и под нокти.

В селището от 16 000 жители са регистрирани 938 предприемача

– Знаете ли, при нас няма корупция, – казва Олег Стерхов, – можете да не вярвате, но при нас законите реално работят. А защо? Ами защото когато хората работят, тогава работят и законите. От кого да вземеш подкуп, кого да изнудваш? Всички са свои. Откраднал си – след един час за това знае целият град.

Засега бизнесът процъфтява. Болшинството от предприемачите в Пестово достигнаха предкризисното ниво от 2008-а г. Значи в строителния бизнес в Русия, а следователно и в цялата икономика, нещата се развиват сравнително добре. Щом има море от поръчки – в страната има развитие, ако няма поръчки – избягвайте инвестициите в дългосрочни проекти.

Когато в Пестово започваха своя бизнес, на държавата просто не ѝ беше до селото. А след това "влакът замина": местната буржоазия вече укрепна. Сега главната грижа на пестовските предприемачи е градчето да не се разраства. В противен случай всички предимства на малкото градче ще бъдат загубени.

В един момент, наблюдавайки всеобщия разцвет в Пестово, с изгодния бизнес се захванали съседите. Но не се получило: на едни не им достигнал опит, на друг – качества, някои били погубени от алчността.

– След нас се опитаха да правят блок-контейнери в Рибинск, при тях не потръгна, – разказва Кузин. – Волгоградска фирма започна с този бизнес, но "заби" такива цени, че не се задържа за дълго: ако нашите блок-контейнери, направени с ламперия и МДФ, струват от 44 до 55 хиляди рубли, то техните цени бяха малко под 100 хиляди. Кой иска да плаща двойно повече?

Засега пестовските бизнесмени инвестират печалбите в бизнес. Е, също така и в пътешествия.

– Понякога се опитваме поне за две седмици да се откъснем със семействата на почивка, – усмихва се Олег. – Бяхме в Египет, на о. Бали, в Тайланд.

НАБЛЮДАТЕЛ

Живели някога хора...

Андрей Максимов
ПИСАТЕЛ

Скъпи читатели! Искам да ви разкажа за хората. Уловихте смисъла на казаното, скъпи мои?

Не за звездите, не за политиците, не за сегашните и бъдещите депутати, не за убийците, не за побърканите, които хвърчат със своите коли, не за спортистите, които са загубили, или спечелили, не за режисьорите, които са направили или на които не им дават да направят... За хората. Знаете ли, има такъв израз: " обикновените хора"? Що се отнася до мен, то аз лично обикновени хора не съм срещал, все ми се случват някакви сложни. Така че да го кажем така: за хората, които ние всички лекомислено наричаме "обикновени."

Човекът, той защо въобще живее на земята? За да се изкаже. Само че изказванията на всички са различни: един се изказва с това, че строи къщи; друг с това, че пише книги или рисува; трети – издава вестник; четвърти – обича... Само че понякога животът на човека си тече, а той не може да се изкаже. Като че ли си върши работата и като че ли печели, а нещо не достига – сърби го нещо отвътре, например там, където е душата. Ето именно за тези хора говоря, които ги сърби.

Борис Ласточкин е треньор по фитнес. И изведнъж започна да рисува. Чукна петдесет и – да рисува. И ето, буквално преди малко в един от клубовете в Москва бе открита изложбата на Борис Ласточкин "Изкуство и движение."

Аз съм убеден: желанието на човек да се изкаже, да счупи привичните рамки на своя живот, и не просто желанието, а именно действието, което чупи тези рамки, е поразително и прекрасно. Защото ние сме склонни да обвиняваме света, политиците, живота в Русия, липсата на пари... И какво само не сме склонни да обвиняваме, само и само да се оправдаем пред самите себе си за това, че не променяме живота си, че не пробваме нищо. Слава на тези, които не се оправдават, а променят!

Ето и Ксения Пшеничная. Аз не съм я срещал никога в живота си, дори не зная как изглежда. Тя ми писа в моя форум в Интернет, че има желание да ми изпрати своята книга. Разгърнах я на едно място, прочетох. "Ама че хубаво!" – помислих си аз и продължих да чета нататък.

Борис Ласточкин и Ксения Пшеничная са хора, които просто искат да се изкажат. Без да претендират нито за пари, нито за премии, нито за звания, нито дори за слава. Мен лично ме изпълва с оптимизъм самото съществуване на такива хора в нашето традиционно сложно време.

Андрей Максимов е популярен телевизионен водещ, литератор, критик

ЧЕТЕТЕ НА
www.russia.bg
На историята и днешния ден на руско-българските отношения е посветен сайтът на посолството на Русия в България

LORI/LEGION MEDIA

ВЪПРОС – ОТГОВОР

Любов към всички хора

Тези хора винаги са заемали особено положение в Църквата. Тях никой не ги е назначавал на някакви постове, нито са им давани особени права и възможности. Никой, освен Бог.

ВАЛЕРИЙ КОНОВАЛОВ
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Всички хора, от обикновения мирянин до патриарха, знаят, че тези хора са особени. Те могат да пророкуват, да помагат, да изцеляват, да наставляват. Те винаги са обкръжени с чудеса и тайни. Един от йерарсите на Руската църква, митрополит Рязански и Михайловски Павел (Пономарьов), знае за православните старци много повече от всички останали.

Помните ли първия свещеник в живота ви?

Да, много добре. Той ме кръсти, когато бях малък, и почина през 1966 г., когато вече бях на 14 години. Той няколко пъти беше у нас. Отец Севастиан (Фомин) беше много известен и много хора ходеха в Караганда да търсят помощ от него. Край него живееха и други благочестиви отшелници, истински свети хора. Така че можах да общувам със светци още от самото си детство. Те бяха обкръжени от много видими чудодейни явления.

Случвало ли се е нещо подобно със семейството ви?

А как иначе? Разбира се. Даже и моята майка остана жива само благодарение на молитвите на преподобния Севастиан. След операция докторите я сметнали за безнадежден случай, понеже била изгубила много кръв. Те я изпратили на количката в моргата. Докато траела операцията, нейната приятелка отишла в храма, където служел отец Севастиан. И представете си, изведнъж той излязъл от олтара и викнал през целия храм: Настя, ела бързо тук! Ето, вземи, просфора и осветена вода. Тичай веднага при Ана да и ги дадеш!

Тя веднага хукнала към болницата и намерила майка ни вече пред вратите на моргата. Дала и осветена вода и просфора. Санитарите стояли и гледали объркано – как така дават на покойник някаква вода и храна? А след това сами видели, че тя започнала да мига с очи и я върнали назад. Един от лекарите, който води операцията, каза: след такава операция и след такава загуба на кръв човек не може по никакъв начин да оживее.

Митрополит Павел

СНИМКА ОТ ОТКРИТИ ИЗТОЧНИЦИ

Митрополит Рязански и Михайловски Павел (Пономарьов) има ярка и необичайна съдба, в която важно място заемат старците. Той е внук на изселен свещеник. Роден е в Караганда, където е бил кръстен от отец Севастиан (Фомин), който сега вече е канонизиран.
След обучението си и подстригването за монах в Троицо-Сергиевата лавра той е общувал близко с друг известен архимандрит Кирил (Павлов). Служил е в Йерусалим, САЩ и Виена. Когато е оглавявал Псково-Печорския манастир, там са живеели велики старци и преди всичко известният Йоан (Крестянкин).
Той помни много добре срещите със сподвижника Николай (Гурянов) и общуването с мъдрия старец Авел (Македонов), както и множество други случки, в които е присъствало онова тайнствено нещо, което в земния живот се смята за чудо.

Ето какви са те.
От тях струи любов.
На човек му се иска
непрекъснато да е с
тях и да общува. От
тях наистина струи
нещо Божествено.

Застарците от Псково-Печорския манастир разказват чудеса. Вие оглавявахте тази обител. Как се живее с подобни хора?

Това е невероятен манастир. С него са свързани най-необикновени спомени. Разбира се, преди всичко, защото там заварих такива монаси като отец Йоан (Крестянкин), отец Александър, отец Серафим, отец Натанаил. Чудесата с тях бяха просто ежедневни.

За пример мога да дам следния случай. Започнахме да строим у нас на Светия хълм храм. Разбира се, властите не ни бяха дали никакво разрешение за това. Някой подаде донос срещу нас. Обади ми се завеждащият религиозните дела, за да ми съобщи, че ще бъдем посетени от много високопоставена делегация от Москва. Но защо, не ми каза.

Пристигнаха. Дадох им екскурзовод и им предложих първо да разгледат пещерите, след това Успенския събор...

А те: не, не искаме, нека да отидем в библиотеката, а след това на Светия хълм.

Стана ми ясно какви са! При нас в библиотеката също вървеше ремонт и също така без разрешение. Какво да правя?

– Заведи ги, Александър, казах на екскурзовода, каквото искат, това им покажи.

А денят беше един такъв ясен, слънчев. Снегът блестеше. Нито облаче, нито вятър.

Аз отидох при отец Йоан.

– Беда, – казвам, – помоли се, отче.

Той веднага си сложи одеждите и започна:

– Благословен е нашият Бог всякога, сега и винаги, и во веки веков...

Аз се затичах при иконома, за да му кажа поне да извикаме на работниците да слязат от Светия хълм. Минаха 10-15 минути. Излизам на улицата. Невероятно! Стъмнило се, сняг вали на огромни парцали. Всичко затрупано. След още 20 минути гостите се върнаха. Много недоволни, че, виждаш ли, като дошли, слънце греело, а като стигнали до хълма, всичко се забулило, нищо не могли да видят. Какво да се прави, седнахме на трапезата. Гостите се стоплиха, разговориха се... Сбогувахме се с мир.

Ето каква сила имаше молитвата на отец Йоан (Николай Гурянов)!

Случвало ли ви се е да чуете някакви предсказания?

Някъде в края на ноември 1991 г. при нас в Печора дойде майка Георгия (Шчукина). Оказа се, че тя разговаряла със Светейшия патриарх за възможното й изпращане в Йерусалим. Тя имаше нужда да се посъветва с духовник – отец Николай (Гурянов) от остров Залит, но не успя да стигне до острова, защото корабите вече не ходеха, а ледът още не беше сковал водата. Тя реши тогава да навести отец Йоан (Крестянкин). А той и каза: как мога, майко, аз да ти помогна, може би трябва да помолим отеца-наместник? Обърнаха се към мен. Аз им отвърнах: какво може да се направи – нито кораби ходят, нито с кола да стигнеш, да имаше хеликоптер – да стигнеш... А икономът ме попита: ще разрешите ли с хеликоптер? Аз пък не знаех, че може така. Обадихме се в летището и се оказа, че е напълно достъпно. След 40 минути хеликоптерът беше в манастира и се намери място за всички ни вътре.

Долетяхме до острова и се оказа, че няма къде да кацнем. Тъкмо беше навалял хубав сняг. Намерихме все пак място в градината. Гледаме: самият отец Николай идва към нас. Монахините се суетят наоколо. След това ни разказаха.

Оказа се, че след службата и трапезата всички се прибрали по килиите си. Изведнъж отец Николай започнал да ходи, да тропа по килиите и да вика всички да излязат, че при тях гости щели да дойдат – наместницата игуменка Йерусалимска, отецът наместник и манастирски братя. Те му казали: отче, с ума си ли си? Кой ще дойде при нас? Корабите не идват вече. Лягай и си почивай.

И изведнъж чули шума на хеликоптера. А тогава не само че нямаше мобилни телефони, ами съвсем нямаше никаква връзка с острова.

След това влязохме в храма. Отец Николай застана на колене пред мен и помоли за благословия. Аз го помолих на свой ред. Сериозен, той ми отвърна:

– Съединете ръцете си, както когато благославяте миряните. Така ме благословете и мен.

Пое ръката ми и я целуна. А своята не си я подаде.

Монахините ми казаха:

– Ясно, отче, скоро ще ви вземат.

Мисля си, мен пък къде ще вземат? Майка Георгия я изпратих в Йерусалим, а не мен. Но после се оказа истина. Скоро след това мен действително ме извикаха на архиерейска служба и ме изпратиха в Америка.

И Рязанската земя, мястото на вашата настояща служба, е известна със свети хора, такива като архимандрит Авел (Македонов).

Да, той много хора обърна към вярата. Той продължава традицията на старчеството. Помня, тъкмо когато отидох в Рязан, на един от епархиалните съвети седяхме заедно. Аз предложих да се обърнем с молба към патриарх Алексей да ходатайства пред правителството да ни върнат рязанския Кремъл. Тогава отец Авел стана и падна на колене със сълзи в очите. След това разказа, че още по онези времена, когато всичко се изземвало и затваряло, старите са пророкували, че всичко ще бъде върнато.

И как стана – върнаха ли?

Върнаха Успенския събор. Почти всички храмове, с изключение на един – Духовския. Постепенно всичко се връща. Това също е чудо.

Вие сте общували с много свети хора, с какво те се отличават от обикновените?

Спомням си, че когато ме ръкоположиха в неделя за йеромонах, на следваща събота ми възложиха да изповядвам в Лаврата. Приближих се до отец Кирил (Павлов):

– Отче, притеснявам се, как ще изповядвам?

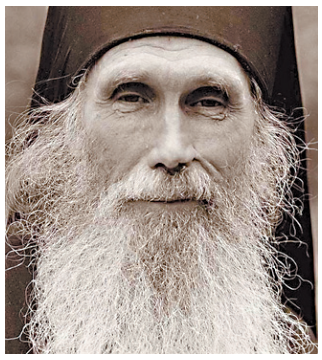
– Защо се притесняваш?

– Даже не знам за какъв грях на кого каква епитимия да наложа?

Той ме погледна внимателно. Усмихна се, прегърна ме и каза:

– Отче Павел, каква епитимия? Обгръщайте всички с любов. Хората у нас така и така доста са страдали. Те са толкова нещастни, душите целите им са измъчени. Каква епитимия? Обгръщайте всички с любов.

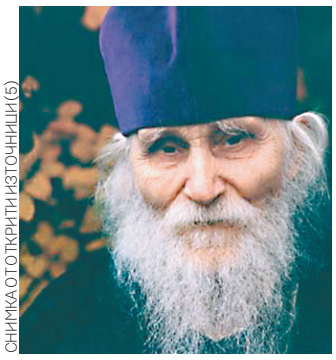
Ето какви са те. От тях струи любов. На човек му се иска непрекъснато да е с тях и да общува. От тях наистина струи нещо Божествено. Той самият няма да яде, но никога няма да ви каже: не яж, грешник такъв! Те се отличават от обикновените хора с едно особено качество: към самите себе си – строгост във всичко, а към всички хора – любов.

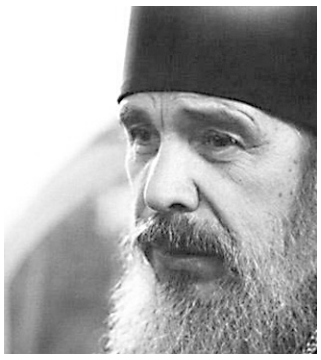
Кирил Павлов

Йоан Крестянкин

Николай Гурянов

Авел Македонов

Севастиан Карагандински

СНИМКА ОТ ОТКРИТИ ИЗТОЧНИЦИ (5)

Говорим на руски

ОТКРИТ УРОК
Фанат и фанатик

Марина Корольова
МОСКВА

Две думи-близнаци! Толкова си приличат, че почти са неотличими една от друга, но по значение са съвсем различни. И досега много често ги бъркат, макар самите „фанаты" (фенове – б.пр.) сигурно се обиждат, когато някой случайно ги назове фанатици. Пък вероятно и самите фанатици едва ли биха искали да бъдат поставени на равно с някакви си там неизвестни фенове.

Авторът на „Речника на модните думи" Владимир Новаков напомня, че в края на шестдесетте години новата тогава дума „фанат" е била почти тъждествена на привичната „фанатик". Фанатик е човек, който до безумие (до фанатизъм!) е предан на своята религия, вяра или някаква идея, нещо важно за него. Можем да назовем фанатик както свещеник, който изпраща еретиците на кладата, така и учения, който денонощно седи в лабораторията си, опитвайки се с всички сили да постигне нужния резултат.

Ако вземем революционерите и терористите, които редовно са хвърляли бомби по царете и генерал-губернаторите, те също са били фанатици.

Съкратената форма „фанат" („фен") е изпълнена със съвсем друго съдържание. Тази дума според речниците означава предан почитател на някой или на нещо. Всъщност така по принцип наричат само спортните запалянковци и почитателите на поп и рок изпълнители. Може да има фенове на „Спартак" или „Зенит", както и фенове на Майкъл Джексън, Мадона или Филип Киркоров.

Но както и да се мъчим, няма как да прикачим думата „фен" към хора, които страстно се увличат, да речем, от класическа музика или например авторски песни. Въпросът е: защо това е така?

Както предполага Новиков, цялата работа е в това, че феновете избират кумирите си, подражавайки на другите хора: всички тичат и те хукват, тук няма какво да размишляваме и премисляме. Както и да е, думата „фанат" се използва в определени области – спорт, поп и рок музика, както и други развлечения.

Що се отнася до езика, двойката „фанатик-фанат" напомня друга двойка думи: „зонтик-зонт" (чадър). Ако помните, отначало в руския език идва холандската дума „зонтик" (zondek), която с времето се превръща в „зонт". Същото е и тук: фанатик идва от полската fanatyk, която води началото си от латинската fanaticus (обезумял). И чак след това се появява думата „фанат"! Процесът на съкращаване на думата продължава – вече имаме и „фаны". Впрочем тази думичка не е толкова заплашителна, като „фанат". Даже е симпатична!

Сканди Проверете речниковия си запас

ОТГОВОРИ

По хоризонтала: Гера | Бабкина | Арбат | Бацил | Ремиза | Бородач | Скала | Жеребок | Ласе | Ас | Фалис | Теца | Нбис | Зодиа | Амбон | Иска | Отсрока | Нисан | Марина | Нобатор.

По вертикала: Бакалавър | Африканец» | «Арекипо» | Бана | Турпан | Крака | Гъба | Ласка | Дакала | Бурбестник | Гаага | Азарт | Ар | Бас | Фазан | Кеша | «Леон» | Яга | Сухан.

Избрани стихове от руски поети

Лариса Миллер е родена година преди началото на войната. Завършила е Института за чужди езици. Много години работи като учител по английски език. Първото си стихотворение написва през 1962 г. "Стиховете на Лариса Миллер са светещи пътечки към детството." Така писа за Лариса критикът Дмитрий Шеваров. Наистина, именно пътечки.

ЛАРИСА МИЛЛЕР

***

И дышалось так сладко, и пелось,
Потому что ничто не приелось,
Всё как будто впервые, в новинку.
Дай, скворец, рассмотрю твою спинку,
Твою черную скромную грудку.
Не пугайся. Замри на минутку.

***

Любое слово может стать последним,
А может стать очередным, соседним
С тем, что немного позже родилось.
Не понимаю, как мне удалось
Последнее написанное слово
Сегодня предыдущим сделать снова.

***

Не договаривают все:
И старцы мудрые, и дети,
Речушка в средней полосе,
Ромашка в поле и в букете.

СНИМКА ОТ ОТКРИТИ ИЗТОЧНИЦИ

Лариса Миллер

И скрытен день, и ночь темнит,
И утро тихой тайне рады.
Сама судьба секрет хранит.
Не договаривай. Не надо.

***

Благие вести у меня.
Есть у меня благие вести:
Ещё мы целы и на месте
К концу сбесившегося дня!..

АНЕКДОТИ ОТ МОСКВА

Помни, начальник соображает быстрее тебя! И пока ты медленно обдумываешь хорошее решение, он уже быстро принимает плохое...

У вас плохой день? В 1978 году один из основателей Apple Рональд Уэйн продал 10% акций компании за 800 долларов. Сегодня они стоят $58 млрд.

Мужик вытягивает удочкой золотую рыбку, снимает с крючка и бросает назад, и так три раза. Перед тем как он бросает ее третий раз, она успевает спросить:

– Мужик! Спасибо! Скажи, как хоть твоя фамилия?

– Абрамович.

Greenpeace выпустил в продажу мухобойку «Дай мухе шанс» с отверстием 1х1 см.

В России все, что делается ключом меньше чем на 24, считается нанотехнологией!

Руска кухня Котлет „Софи" от Пушкин

В списание „Гастроном" се твърди, че в своята „енциклопедия на руския живот" в романа „Евгений Онегин" Пушкин е посветил 20 строфи на театъра, седемдесет и три – на дамските краченца, а на ястията и напитките в различните им проявления – „хайде, слагай бързо масата!" – 232!

Какво е ял Онегин като второ ястие, след ростбиф, пастет и сирене? Котлети! Пушкин е написал много ясно: „Еще бокалов жажда просит залить горячий жир котлет".

Котлет е френска дума – cotelette в превод означава „ребърце", защото отначало той се е правел от свински или телешки ребърца с месо. Какви котлети са можели да сервират във френските ресторанти? Не е изключено котлетите с игривото име Sophie да са били правени от телешко с бекон. А може би и от агнешко с лук.

Ще са ни нужни:
(за 4 порции) 4 парчета телешко месо по 150 г, 4 резена бекон, 1 твърдосварено яйце, 400 мл сметана 33%, 2 с.л. растително олио, 25 г масло

Начин на приготвяне:
Начукайте месото. Върху всяко парче месо сложете по един резен бекон и четвърт варено яйце. Навийте месото на рулце, забодете с клечка или завържете с конец. Пържете в нагрята мазнина по 3 минути от всяка страна до образуването на румена коричка. След това гответе до готовност във фурна – за 10 минути на 180 °C. Варете сметаната в продължение на 10 минути на слаб огън, като накрая добавете масло. Сервирайте котлетите като ги полеете със соса и украсите с гарнитура от сварени зеленчуци (моркови, броколи, зелени аспержи) и свежи репички.

Готвач Юс

СНИМКА ОТ ОТКРИТИ ИЗТОЧНИЦИ

ЧЕТЕТЕ НА
www.russia.bg
На историята и днешния ден на руско-българските отношения е посветен сайтът на посолството на Русия в България

Опит за прогноза Ще успее ли Русия на летните Олимпийски игри – 2012 да влезе в тройката на лидерите

Злато? Сребро? Бронз?..

В Русия постоянно говорим за Сочи, като се убеждаваме, че „трябва да спечелим зимната Олимпиада на родна земя", забравяйки, че скоро започват състезанията в Лондон...

николай долгополов
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Сега много се пише и говори, че руският спорт преживява не най-добрия си период. Като доказателство се припомня факта, че второ място в неофициалната класация по отбори или даже поделяне на първото място в летните спортове с главния противник – американците, се смяташе в предишната епоха за позорен провал. Сега за първи път в най-новата история заехме единадесето място в зимните игри във Ванкувър през 2010 г., като пред нас се нареди даже Южна – представяте ли си, колко е обидно, че именно Южна! – Корея.

Сега се полагат титанични усилия да се оправи положението, да излезем нагоре, да се изравним. В олимпийската игра влезе и правителството, и авторитетът на „основните фенове" позволи, макар и с напъни, излизането от демографската яма. Сега на върха са олимпийците от началото на 90-те, а тогава по ясни причини се раждаха по-малко деца, така че няма толкова голям избор от спортисти.

За подготовката се дават средства въпреки кризата и рецесията. Създаде се Руска асоциация на летните олимпийски игри, която е оглавявана от нескъпящия се на средства милиардер Лисин. Споменът, когато един от водещите членове на правителството през 1990-те предложи да се пропуснат Олимпийските игри, защото нямаше достатъчно средства, е като един страшен кошмар. Ние отдавна загърбихме тези тъжни, едва ли не трагични времена. Даже и да загубихме, надявам се временно, на първо място е нашата система за подготовка на шампиони и, на второ – темпото. Главните ни съперници са китайците заради неимоверния им човешки потенциал. А в основен конкурент за третото място в летните игри бавно, но стратегически вярно се превръщат домакините на Игрите през 2012 г. – британците. Все пак и при нас се вижда прогрес. С най-добри показатели за цялата съветско-руска история се върнаха лекоатлетите ни от световното първенство в Дегу през 2011 г., като завоюваха 9 златни медала. Както винаги, блестящи са девойките в художествената гимнастика. И ето вече сме трети в неофициалната класация по спечелени медали след китайците и американците, като изпреварихме много Германия, която е четвърта, и седмата по рейтинг Великобритания. Ние вървим наравно с американците, като им отстъпваме само по брой на златните медали.

© АНТОН ДЕНИСОВ/РИА «НОВОСТИ»
Надеждата на Русия – гимнастичката Евгения Канаева

Има видове спорт, където руснаците гарантирано печелят златни медали. Нито веднъж за цялата история на летните игри нашите красавици от синхронното плуване не са отстъпвали първото място. Заедно с тях са представителките от художествената гимнастика. Имаме добри шансове в бокса, свободната и класическата борба. Вече остана в историята кризата при спортната гимнастика, фехтовката, стрелбата, тежката атлетика, скоковете във вода и на батут. Ако лекоатлетите дадат всичко от себе си, като добавят към немислимите девет още три медала (Елена Исинбаева на овчарски скок, Иван Ухов на скок на височина и женския отбор по щафета (4х400 м), то благодарение на победите в този типично „техен" вид спорт можем да се издигнем още по-нагоре.

© ВИТАЛИЙ БЕЛОУСОВ/РИА «НОВОСТИ»
Един от най-силните хора на планетата Андрей Демянов

© АНТОН ДЕНИСОВ/РИА «НОВОСТИ»
Тенисистката Маша Шарапова е готова да се бори за "златото"

> В олимпийската игра влезе и правителството, и авторитетът на „основните фенове" позволи, макар и с напъни, излизането от демографската яма

Къде положението изглежда непоправимо? В плуването – във втората по количество раздавани медали след леката атлетика олимпийска програма. Надали за месеците до Игрите можем да променим нещо рязко. Никакъв оптимизъм не вдъхват академичното гребане и колоезденето. При много отборни видове спорт, даже и във футбола и мъжкото водно поло, ние даже не се класирахме за Лондон. Ясно е, че при мъжкия тенис не можем да очакваме нищо хубаво, но не е ясно, как ще се представят на кортовете в Уимбълдън нашите непредсказуеми дами, които заеха в Пекин цялата почетна стълбица.

Нямаме чак толкова много „сигурни" златни шансове. Но все пак ги имаме. Този път потенциалните олимпийски шампиони са напълно осигурени с всичко, каквото душата им иска. Лекоатлетите се подготвят в тренировъчни лагери в района на Сочи и Португалия, а ако световната шампионка в бягане на 800 метра Мария Савинова пожелае да отиде на планина, няма да е никакъв проблем.

Борците прекараха доста време в базата в Сочи, назована в чест на трикратния олимпийски победител Александър Карелин. Условията на живот са като в пет, добре де, в четиризвезден хотел, а храната е още по-добра. Гимнастиците предпочитат базата край езерото Круглое, близо до Москва. Ако някои плувци не искат да тренират там, то могат да си стоят вкъщи, в чужбина, където искат с личните си руски или чуждестранни треньори и да се подготвят и подготвят...

За първи път от дълги години насам федерациите по летни олимпийски спортове на практика са избавени от някакво задължително съобщаване на плановете за медали. Големият руски спорт навлезе в нова era. Сега е времето за огромни частни вложения в „своя" любим вид спорт. Това е чудесно, че даден богат човек обича определен олимпийски спорт, уважава руските спортисти, обещава и изплаща огромни премии. Така в женската борба за първи път в историята за победа на рускиня са обещани половин милион долара. Мотивация? Възможно е. Макар че преди печелеха просто така, за без пари.

Когато барон Пиер дьо Кубертен възроди Олимпиадата, никой отначало и не си мислеше за съревнование по отбори, даже и неофициално. Сега това съревнование тресе много държави. Медалът, спечелен на Олимпийските игри, се е превърнал в показател за конкурентоспособност и напредък на страната. Ако медалите са много, то държавата, която ги е завоювала, се смята за истинска държава и то не просто за спортна.

Министърът на спорта, туризма и младежта на Руската федерация Виталий Мутко е уверен, че ако олимпийският ни отбор заеме в Лондон трето място в неофициалното класиране, то и това ще е успех. Трудно е да се съперничиш с китайците. Много е сложно с американците. И няма да е лесно да се сражаваш с гордите британци на родната им земя.

Когато присъствах на олимпийското събрание заедно с ръководителите на всички руски спортни федерации, бях поразен от единодушието им. Всички единогласно подкрепиха идеята, че руското място в класацията по отбори в Лондон трябва да е минимум трето. А по-добре и по-нагоре.

Какво е това? Спортен оптимизъм, без който в тази област на човешката дейност нищо не може да се постигне? Трезва оценка или надценяване на собствените си сили? Ще видим в Лондон.

РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ – Е СЪВМЕСТЕН ПРОЕКТ МЕЖДУ В. "ДУМА" И В. "РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА". СТРАНИЦАТА В ИНТЕРНЕТ Е: **WWW.RG.RU, WWW.RBTH.RU**, E-MAIL: **BG@RBTH.RU**; ТЕЛ./ ФАКС: **+ 7 (495) 775 3114**, АДРЕС: **УЛ. ПРАВДА 24, СГРАДА 4, МОСКВА, РУСИЯ 125 993** РЪКОВОДИТЕЛИ НА ПРОЕКТА: **ЕВГЕНИЙ АБОВ** (РУСИЯ) И **ЮРИЙ БОРИСОВ**(БЪЛГАРИЯ). РЕДАКТОРИ НА ПРОЕКТА: **ЮРИЙ СОВЦОВ** (РУСИЯ) И **ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ** (БЪЛГАРИЯ). E-PAPER ВЕРСИЯ НА ПРИЛОЖЕНИЕТО СЕ НАМИРА НА: **HTTP://WWW.RBTH.RU**. РЕКЛАМА: МОСКВА – **ЮЛИЯ ГОЛИКОВА** GOLIKOVA@RG.RU; СОФИЯ – **ДЕЯ ЙОРДАНОВА** PR@DUMA.BG
©2012, "РОСИЙСКАЯ ГАЗЕТА" АД. **АЛЕКСАНДЪР ГОРБЕНКО** – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕДАКЦИОННИЯ СЪВЕТ. **ПАВЕЛ НЕГОИЦА** -ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР. **ВЛАДИСЛАВ ФРОНИН** – ГЛАВЕН РЕДАКТОР. ВСИЧКИ ПРАВА ЗАПАЗЕНИ. ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ИМАТ ПРАВО ДА СВАЛЯТ И ПРЕПЕЧАТВАТ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ТОЗИ САЙТ ЕДИНСТВЕНО ЗА ЛИЧНИ И НЕТЪРГОВСКИ ЦЕЛИ. ПУБЛИКУВАНЕТО ИЛИ РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА КАКВОТО И ДА БИЛО СЪДЪРЖАНИЕ ОТ САЙТА Е СТРОГО ЗАБРАНЕНО БЕЗ ПРЕДВАРИТЕЛНО ИЗРИЧНО ПИСМЕНО СЪГЛАСИЕ ОТ "РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА". ИЗДАНИЕТО НЕ НОСИ ОТГОВОРНОСТ ЗА НЕПОИСКАНИ РЪКОПИСИ И ФОТОГРАФИИ. **"РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ"** СЕ НАДЯВА ДА ПОСЛУЖИ НА СВОИТЕ ЧИТАТЕЛИ КАТО ЦЕНЕН ИЗТОЧНИК. НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПО-ДОБРОТО РАЗБИРАНЕ НА РУСИЯ. E-MAIL: **BG@RBTH.RU** ФАКС: **+359 (2) 4894313**.

Забравили сме да ви разкажем нещо интересно? Споделете с нас!
bg@rbth.ru

ИТАР-ТАСС

"Секретното оръжие" Россътрудничество

В СЛЕДВАЩИЯ БРОЙ
Юни 14

Лесен достъп до електронното съдържание
rbth.ru/e-paper

За реклама в изданието търсете:

В Москва
sales@rbth.ru
тел. +7 (495) 775 3114
факс +7 (495) 988 9213

В София **Дея Йорданова**
pr@duma.bg
тел. +359 (2) 970 52 07

Кирилица или латиница

Как да спрем инвазията на чуждата писменост в българския език?

Днес е празник, празникът на славянската писменост и националната ни духовност, който сигурно ще бъде отбелязан, ако не с възторжени слова, то поне с цветя и песни, обкичили образите на светите братя Кирил и Методий.

Но наред с големия празник не можем да подминем латиноезичната инвазия, заляла всичко и навсякъде, подменила българската азбука в интернет, превърнала се в досадно бедствие, което подменя националната ни самобитност и култура.

Как да бъде спряна тази подмяна, как да се сложи точка на това неосъзнато отродяване? – с този въпрос се обърнахме към няколко от известните ни съвременни български писатели.

Всички да се замислим

ЛЕДА МИЛЕВА

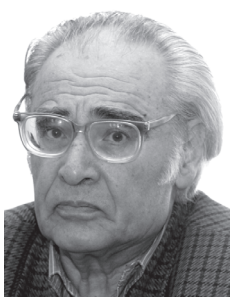
В навечерието на 24 май винаги си спомням за детските, за ученическите си години и как чествахме тогава този самобитен, особено любим наш празник. И сега има пъстроцветни шествия по градове и села, но тогава целите учителски и ученически колективи се вливаха в стройните редици на манифестациите, предвождани от знаменосци и от училищните духови музики. Аз учех в Американското основно училище и веднъж ме избраха да нося едно от знамената. Българското знаме повериха на мой съученик, а на мене възложиха да нося американското. Очите ми мигом се напълниха със сълзи и се успокоих едва когато самата директорка ми обясни, че днес и американското знаме се издига в чест на българските букви и на славянската писменост.

Много време измина оттогава, много вода е изтекла от първите чествания на деня на Кирил и Методий - още преди освобождението на България. Но празникът продължава да ни радва, да ни изпълва с най-светли мисли и чувства, с преклонение пред творците на нашата азбука и пред създателите на българската книга.

Сянка пред празничния ден хвърлят многобройните фирми пред входове на магазини по улици и булеварди, изписани не с кирилица, а с латиница, нещо, над което трябва да се замислят общинските и градските управи, а и всички ние.

Важното е, че къщата я има

АНТОН ДОНЧЕВ

Редно е да се помисли дали кирилицата не е закодирана в националното ни съзнание на подсъзнателно равнище. Може би духовната връзка между човек и азбука е много по-сложна, отколкото си представяме. Освен това в конкретния случай кирилицата е връзка между стотици милиони хора. Тя не е само наша. Дори не е и единствено славянска. На нея пишат много неславянски народи и страни.

И нещо друго, аз силно се съмнявам, че покритието между слово и писмо за българския език може да го направи друга азбука. Латиницата определено не може. Тя няма адекватно покритие за фонетичния строеж на нашия език. Кирилицата е усъвършенствана през вековете и тя е най-точният образ на българското слово. А това, че дори сме се отказали от буквата е-двойно само доказва колко не разбираме собствената си азбука.

А колкото до напъните тя да бъде подменена с латиница, да се подкопаят основите на националната ни духовност, те няма да успеят, защото нейните зидове отдавна са се слегнали. Важното е, че къщата я има, а иначе винаги ще се намери една мишка да направи дупка в зида или едно попово прасе, което да прокопае градината. Никой не може са събори къщата и да ни отнеме градината.

Да престанем да пладнуваме

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ,
председател на СБП

Нямам нищо против латиницата, но принадлежа на кирилицата. Ако малкият народ и неговите вождове не разбират значението на проблема, ще имат несигурно бъдеще. Фактите на прехода говорят за много мъглявина в бъдещите дни. Единствено натискът на българската интелигенция може да бъде спасителен. Пътят обаче може да бъде и гибелен. Това си го повтарям всяка сутрин, когато минавам край църквата "Св. Седмочисленици". И тогава разбирам безсмислието на политическите псевдореформатори да обяснят, че за да станем европейци, трябва да пишем на латиница.

А ние помним, че Климент, Наум, Горазд, Ангеларий създадоха Преславската и Охридската книжовна школа на същата тази азбука, на която пишат днешните българските азбукарчета. Отговорът за тази непрекъснатост се крие в спора между двама световноизвестни гениални българисти. Никога няма да забравя годината, в която чествахме 1300-годишнината на българската държава, как на трибуната се качиха проф. Рикардо Пикио и акад. Дмитрий Лихачов. И когато гениалният руски историк и лингвист заяви, че кирилицата, т.е. климентицата, е културен мост между славянските държави, проф. Пикио дръзко се провикна от трибуната на българския Народен театър: "Г-н Лихачов, кирилицата не е мост, кирилицата е нещо много повече. Тя е първоосновата на славянската цивилизация и на великата класическа руска литература." Искаше да ни подскаже професорът, че българските деца говорят с езика на Ана Каренина, "Война и мир", "Палата № 6", с езика на Толстой, Достоевски, Чехов, Бунин, Куприн, с езика на Пушкин, Вознесенски, Евтушенко, Рождественски, защото великата матрица на славянската литература и духовност, създадена от Кирил и Методий, Наум, Горазд и Ангеларий, се залага като висш държавен акт два пъти, по времето на цар Симеон и на цар Иван Александър за утвърждаване и развитие на българската духовност, култура и литература.

А не е ли време да кажем каква огромна е ролята на кирилицата за изграждането на такива писатели като Джойс, Кафка, Томас Ман, Марсел Пруст, Хемингуей, имайки предвид какъв учител им е руската литература и каква публика те намериха чрез кирилицата.

Не е вярно, че ние сме най-бедната страна в Европейския съюз.

Българи, престанете да пладнувате, ние не сме културна периферия. Ние сме държава на духа.

Да бием отечествената камбана!

ИВАН ГРАНИТСКИ,
директор на издателство "Захарий Стоянов"

Нямат почивен ден отродителите и съвременните хаджиивančопенчовци. На приливи и отливи те дават мило и драго да подклаждат постоянно нездрав интерес към темата за подмяната на кирилицата с латиница. Нашите възрожденски дейци биха се обърнали в гроба, ако разберат, че в началото на XXI век има българи, които мечтаят да подменят кирилицата с чужда азбука.

Разбира се, нови еничари, ибрикчии и кюлханета винаги ще има - те са неизтребими. Главният въпрос обаче е, има ли защитни сили нашето общество срещу попълзновенията, с които се опитват да ерозират националната ни идентичност, да посегнат към сърцевината на българската чест, достойнство и гордост?

Периодично се правят опити да се провери доколко са отслабени защитните сили на националната ни свяст. Преди време такива опити бяха мерзките покушения срещу паметта на жертвите в Батак, както и на мъчениците от старозагорските кланета, юродивите предложения за издигане

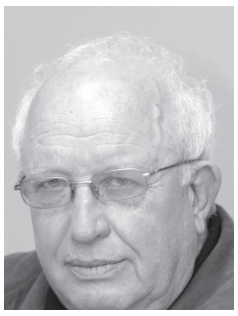
паметници на знайни и незнайни паши.

Очевидно е, че набира скорост една зловеща тенденция на обругаване и омаскаряване на всичко, което е свързано със здравото национално чувство, с автентичното родолюбие. Като прибавим тук и постоянните опити за развенчаване на национални духовни икони като Васил Левски, Христо Ботев, Захарий Стоянов, Стефан Стамболов и други поборници за националното освобождение, получава се доста зловещ сценарий, насочен към цялостно обезличаване на нацията и лишаването ѝ от самочувствие и от естествената национална гордост.

Затова, струва ми се дължността на писателите и журналистите (нека си спомним думите на Христо Ботев) е постоянно да бият камбаната на отечествената тревога. Ако искаме да бъдем народ уважаван в европейското семейство, а не обслужващ персонал, евтина работна ръка, безсловестна маса.

Българските букви ще спасят България

НИКОЛА ИНДЖОВ

Няма защо да премълчаваме очевидната истина, че в България днес непредвидимо се разраства сблъсък на две писмености - кирилицата и методиевицата. Наивно е да смятаме, че явлението произтича единствено от виртуалното пространство, където не кирилицата доминира. Още повече, че компютърните поколения проявиха артистичност и находчивост, за да улеснят интернетното общуване с несъществуващи при латиницата самостоятелни букви като Ч, Ш, Щ, Ю, Ъ, Ь. Така например вместо Ш се поставя цифрата 6, вместо Ч - цифрата 4. Именно тази азбука, шеговито или не, младите нарекоха методиевица?

Нищо ново, но е тревожно, че се връщаме към явление отпреди хиляда и триста години, когато и след възникването на държавнотворческото по същество дело на Първоучителите и техните ученици, с гръцки букви са изписвани славянски думи. Според знаменитата творба на Черноризец Храбър "За буквите", приписвана дори на самия цар Симеон Велики, преломът идва с Преславския църковнонароден събор през 893 година. Тогава именно славянската азбука и славянобългарската литературна реч са приети в богослужението, а освен за църковни се провъзгласяват и за държавни.

Днес кирилицата не е престанала да бъде писменост на длъжностния български език, но чиновничеството продължава да изписва с наши букви чужди слова, предимно англоезични, по подобие на онези граматици, за които говори Черноризец Храбър.

Това означава, че езикът и писмеността в съвременното българско общество са оставени без морална и правна защита. Моралната защита може да се възложи на класическата българска литература, но хаотичните процеси в образованието са я изхвърлили от начални, средни и висши училища. Безмилостно действа и т.нар. "нов прочит", който размества традиционното ценностно степенуване на книги и автори. Дори в единния литературен процес от миналото скудоумни литератори налагат още една българска литература. Невярно от историческа гледна точка, маниакално като средство за творческо самоутвърждаване.

Правната защита не е посочена и в Конституцията, по Закона за българския език в Народното събрание са допуснати да умуват политици, а не хора, които съхраняват и развиват четмото и писмото. Буквите изграждат нравствените, философските, религиозните възгледи на личността, морала на народа, чувството за държавност, родолюбието. И дали ще има хора българи и държава България по-нататък, зависи от кирилицата! Досега тя ни е спасявала от всякакви чужди нашествия, дано да ни закриля до края на света!

1.

Пред-уведомление за Паисий

Преписването на „История славянобългарска“ - една непрекъснато актуализираща се национална историческа памет

Проф. Надежда ДРАГОВА, почетен председател на Националния организационен комитет за честване 250-годишнината от създаването на „История славянобългарска“

Честването на 200-годишнината на “История славянобългарска” през 1962 г. бе свързано с всестранен анализ. Основните изводи бяха публикувани в Сборник “Паисий Хилендарски и неговата епоха” (БАН, Институт за история, С., 1962). Те оценяваха наследеното и предопределиха какво предстои да се проучва. Моето научно поколение бе отгледано в пелените на това събитие.

Корифеите на науката за Българското възраждане: Марин Дринов, В. Н. Златарски, Ив. Д. Шишманов, Боян Пенев, Петър Динеков, Иван Дуйчев, Маньо Стоянов, Боньо Ангелов... оставиха в наследство една монументална визия, която обосновано утвърди “История славянобългарска” като най-високо достояние на българската национална култура. С категоричността на научния си авторитет обаче, без самите те да са го налагали, следващите научни генерации продължиха и приеха като безспорни и окончателни - някои техни

предположения, които нямаха още дефинитивна документация. Ние, поколението на Николай Генчев, и учениците ни - Кирил Топалов, Божидар Райков, Илия Тодоров, Божидар Димитров... приехме като аксиома две постановки, като си въобразихме, че са от тях:

Първо - увереността за тъй наричаната БЕЛОВА, която Паисий носи в мешинената си торба на пътуващ монах (таксидиот), пътьом търси и намира преписвачи. Величав Мит! През Родината крачи монах - тревожен, презрял болестите си и душевните мъки, които “го разяждат”, един едва навършил 40 години балканджия, преплещил през рамо торба с “малка книжица”. Тя е, която ще взриви робското примирение, ще свести неразумните отродяващи се българи и ще изпълни умовете с нови мисли, програми и действия. Сам и без кон!

В модерната ни епоха на XX век - по величие - този мит може да се съпоставя само с Крали Марковия през средновековната и с “юнак балкански” на освободителните въстания (XVIII и XIX в.).

Втората версия бе, че авторът носи един завършен текст, който преписвачите приемат със страхопочитание да го възпроизведат дословно.

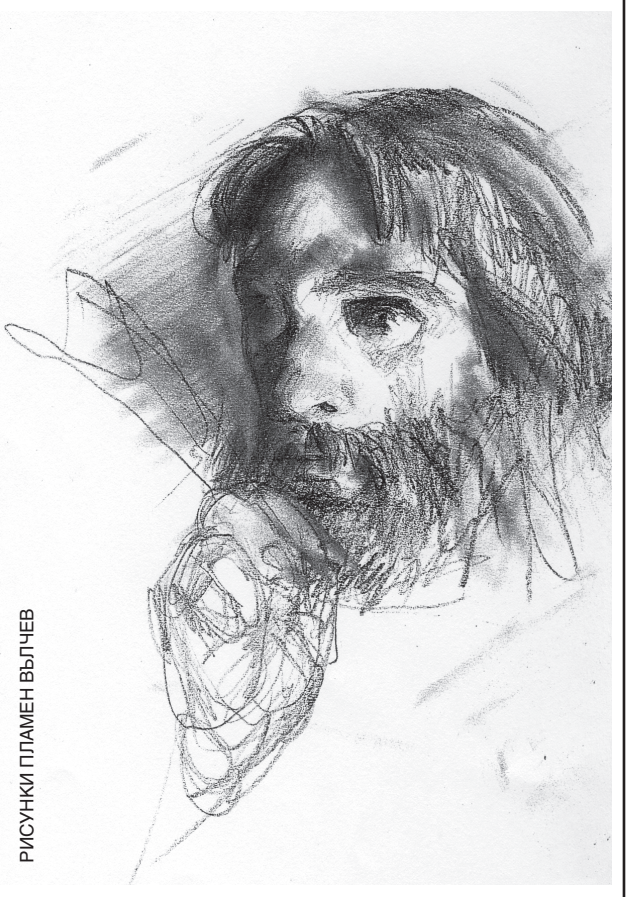
Много рано се установи, че преписите не са еднакви, но беше обяснявано различно: или с втора белова (обозначавана в научни текстове като П2= (Паисиева втора), или с недостатъчна компетентност на преписвача.

Първата Паисиева белова П1 се предполагаше, че е създадена през 1762 година, веднага след завършването, а втората - преди 1771 г., когато се появяват различаващи се преписи: Самоковският, Никифоровият и др.

Педантично е нужно предупреждението: П1 и П2 са предполагаеми (нямаме ги запазени! или не сме ги идентифицирали още между наличните).

Паисий е починал в края на 1772 г. (според последното документиране) по време на пътуване като таксидиот - в Хилендарския метох в село Ампелино, сега част от Асеновград: квартал “ЛОЗНИЦА”. Не зная кой е предложил българското име на Станимака да бъде увенчано с името на царете Асениевци - най-възторжено представени в “История славянобългарска” като освободители на България от византийско иго. Предполагам е внушение и от духа на Паисий, защото гробът му е там!!!

Запомняме, че той умира 50-годишен и че трябва да открием гроба му в квартал “Лозница” на Асеновград!!!

РИСУНКИ ПЛАМЕН ВЪЛЧЕВ

А преписите продължават да се множат: 1781г. - втори Софрониев, от него - Куванлъшки препис в 1783 г., пак от него Еленски препис в 1784 г., поп Пунчова преработка - 1796 г., два Русенски преписа в 1809 г., трети Русенски в 1811 г., Рилска преработка през 1825 г., Габровска сглоба през 1833 г... и така до 1882 г. в град Банско (трийсет години преди освобождението му от турско робство!).

Моите усилия продължаваха под озарението на мита “Паисий с торбата търси преписвачи”. Посветих се да подготвя текст-критично издание на Паисиевия автограф, за което претърсвах различията в преписите, съпоставими със Зографския автограф - това беше методиката,

възприета от Маньо Стоянов, признат и досега - години след смъртта му за - най-вещия специалист по преписите. Това е и класическата методология за текст-критично издание.

То обаче се оказа невъзможно поради несъгласими различия в преписите. Сега съм убедена, че усилията са били излишни!

Те са неадекватни към интенцията на Паисий, която му е наложила да пише “кратка история” (въпреки признанието му, че разполага и с някои многоречиви извори) и още по-важно: “Да я състави” в изумително прегледна структура (днес бихме я нарекли “матрица”): за царете, за патриарсите, за славянските учители, за светците, за новомъчениците, за робската съвременност в империя, в която няма “никаква правда, ни съд”. Единствено съответстващо на ситуацията, тогава, когато се формира нацията, а няма представителство - нито политическо в системата на Османската империя, нито верско - в гръцкоезичната фанариотска църква: тя да го открие в самата книга - история. ИСТОРИЯТА ДА СТАНЕ ДОСТЪПНАТА НАЦИОНАЛНА ИНСТИТУЦИЯ!

Разделянето ни с мита “Паисий с историята в торбата” е болезнено, особено за мен, която съм го вградила в предишните си книги. Но си опазвам изображението на художника Иван Кирков като “Паисий събира по манастири и църкви градиво за книгата си.” Сама си разруших мита!!! Получи се естествено: митовете неминуемо се отдалечават, когато науката започне да ги проверява. А и военните имат формула: поражението обещава следващ успех. Засега без да имаме основание да обявяваме успех, сме сигурни в едно - в проглеждането си, че:

Въздействието на “История славянобългарска” не се постига по класическата рецепция: книга - читател, слушател, а по различаващ се механизъм: ръко-писно разпространение.

Изумителното е, че то - наложило се спонтанно - е и пред-начертано, пред-избрано от автора: “Преписвайте я и платете да ви я препишат” е заветът му.

Явлението е феноменално за XVIII век: века на Просвещението и книгопечатането. Сам Паисий при посещението си в Сремски Карловци (“в немската земя”) наблюдава предимствата на книгопечатането и ги адмирира в текста си - а след завършването на историята не отива отново там да я отпечата. А той не е бил беден! Когато си идва от Сремски Карловци през 1761 г. в манастира Хилендар и отчита пренесените манастирски пари и документи, от свое име внася на

манастира дар с неочаквана стойност: къща, закупена за манастира там (вероятно за метох) и лозе (вероятно за ритуалното вино и за текущи доходи). Бележката в Хилендарската кондика съобщава, че дарът е с лични негови средства. С по-малко от тях тогава той би могъл да отпечата “книжицата” си.

Очевидно е, че опитният проповедник Паисий отнапред е предвидил да се преписва на ръка като средство да се възпитават съмишленици. Днес наблюдаваме резултата: преписването на “История славянобългарска” е една непрекъснато актуализираща се национална историческа памет. А самото й придвижване “от ръка на ръка” по всички посоки на етническото ни землище - я превръща в съучастие, в обществено събитие, в “посвеще-ние... И след време - във величав спомен! Затова и днес ни пресрещат толкова легенди и настояват да им признаем достоверност. А и преписите тогава най-често са подвързвани като църковна книга.

Този научен извод предопредели задачата на изследователската ни програма като: “Преписи и преписвачи” и наложи идеята за издателска библиотека “Четвърт хилядолетие”, “История славянобългарска” - да предложим на читателите непознати им преписи, представящи отделни редакции и духовни събития.

Мемоарите разказват за повече от 70 преписвания. До нас са достигнали към 42 реални преписа. Окуражително е, че и сега броят им се увеличава чрез дарения от частни библиотеки. През 1998 година бяха подарени на президентството два непознати преписа (сега наричани “Музеен” и “Бобчев”) в знак на солидарност, че президентът Петър Стоянов с юридическа отговорност върна на Зографския манастир Паисиевия автограф, който е манастирска собственост.

А и от САЩ - Охайо, в тъй наречената “Хилендарска стая” в университета Кълъмбъс - се появи дар от наследството на Джеймс Кларк - възрожденския протестантски пастор в Самоков - с поръчан от него препис на двете истории: Паисиевата и Спиридоновата.

Какъв е резултатът от ръкописното разпространение?

Движението на текста “от ръка на ръка” и от селище към селище променя генерациите преписвачи. Най-първо са монаси и свещеници: поп Стойко Владисавов в Котел, поп Пунчо в село Мокреш, поп Стоян в Куванлък, монах Никифор, монах Харитон...

Свещеническата интелигенция запазва участието си до последния препис - направен от свещеник Костадин Чучулайн през 1882 г. в Банско (когато там е още Османска империя).

Второто поколение са грамотни синове на свещеници: Алексий поп Велкович Попович, Кесарий папа Василев...

Третата генерация са даскалите. В 1811 г.: даскал Никола поп Лазаров в Русе; после даскал Драгия в Горни Турчета; Кесарий в Пазарджик и в Панагюрище; ...учител в Габрово, Найден Геров учител в Пловдив... Христаки Павлович, учител в Свищов... Сава Доброплодни в Котел...

Встъпва и поколението на учениците (в Търново: Петко Славейков, Христо Драганович, Тодор Шишков...). А след Освобождението има и опълченец - Д. П. Оджаков.

Изгражда се медийна мрежа, невъзможна тогава като система за рецепция на коя и да е печатна книга.

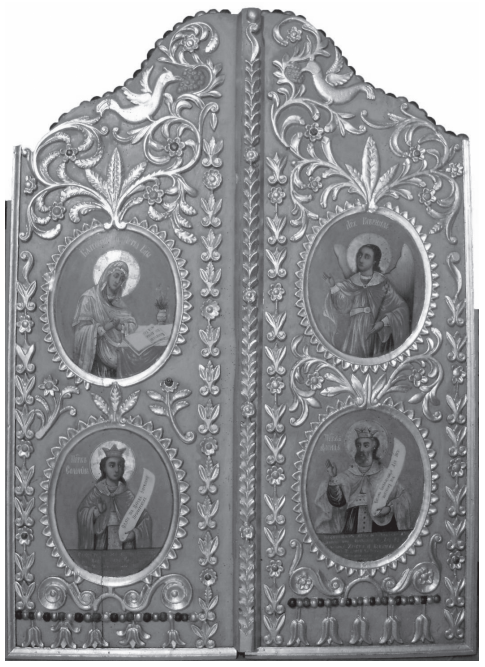
(Следва)

Благодат под лозата на Германския манастир

Един от най-старите в България, той е сред многото, които влизат в „Софийската Света гора”

Петра ТАШЕВА

“Под манастирската лоза” - така големият ни писател Елин Пелин е озаглавил цикъл от свои прекрасни разкази. Една част от тях той е написал тук, под манастирската лоза на Германския манастир “Св.Иван Рилски”. За други, от същия цикъл, пак тук са се родили идеи - в сладките приказки с приятелите му от ловната дружинка, в която е участвал и цар Борис III.

Иконостасът след завършила наскоро реставрация

Германският манастир

Чешмата

Чешмата под лозата в Германския манастир се именува Ловджийската. Живее все още издънка от старата лоза и всяка пролет живителните ѝ сокове се събуждат и хранят широки листа, които правят красива корона над чучура, ромолещ с бистра и студена планинска вода.

Усетили ли сте магнетичното привличане на течащата вода?

Тази безцветна, безмирисна, но жизненонеобходима течност има решаващо значение за оцеляване на всички живи твари. Затова и край нея са израствали села, градове, държави. Нали и най-красивите градове в света са все край вода, край големи реки. И във всеки манастир кладенците, чешмите са място притегателно, чаровно, сладко за отмора и за приказки без край. Често и ние, посетителите на тукашната стара обител, сядаме под шарената сянка на манастирската лоза, слушаме шума на гората, гледаме как са устремили секвоите върховете си в небесната вис и споделяме приказки за

историята на това свято духовно място

Германският манастир е един от най-старите в България. Той е сред многото, които влизат в така наречената “Софийска Света гора”. Разположен е в красива тясна котловина на Лозенската планина, на 5 км от село Герман и на около 15 км от столицата.

Защо Герман

Герма (терма) е стара тракийска дума и означава топъл извор. На юг от селото има такива извори. Затова и Сепарева баня, край топлите води, се е именувала още Германея. Това е едното предположение за произхода на името на селцето и на манастира. Но има и друга версия. Герман се е наричало езическо божество, което усмирявало природните бури и стихии. Жив е в народа ни обичаят “Германе - джермане” или още “Пеперуда”, свързан с измолване на дъжд от небето или с молебени против градушки и потопи. Тогава се пеело така:

Германе, върли празднике!
Пренеси я градушката у пусти гори,
дето секира не сече, дето колак
се не меси, дето петел не пее!

В основата на тези ритуали стоят предхристиянски възгледи за света, но те са и нагласени към пролетното (през май, юни) годишно честване на Цариградския патриарх свети Герман - църковен поет и горещ почитател на иконите. Възпитан в каноните на християнската църква, получил солидно образование и в 714 г. избран за патриарх. Антииконоборческите движения го принуждават през 730 г. да се откаже от патриаршеския си сан. Оттук нататък не се знае нищо за него - предполага се, че е убит по заповед на Василевса.

Има и друго предположение за произхода на името на селото и на манастира Герман - че е отзвук от кръстоносните походи през Средновековието. Разбитите от цар Калоян латински войски са преминали по тия места, а част от тях били германци.

Началото е някъде във времето на Първото българско царство - през X век, скоро след смъртта на Иван Рилски. Има легенда, че манастирът е създаден от самия цар Петър. В тия места е живял някога българският чудотворец Иван Рилски, преди да се оттегли в Рила. Тук са нощували по-късно и неговите мощи при прехода им до Рилската обител.

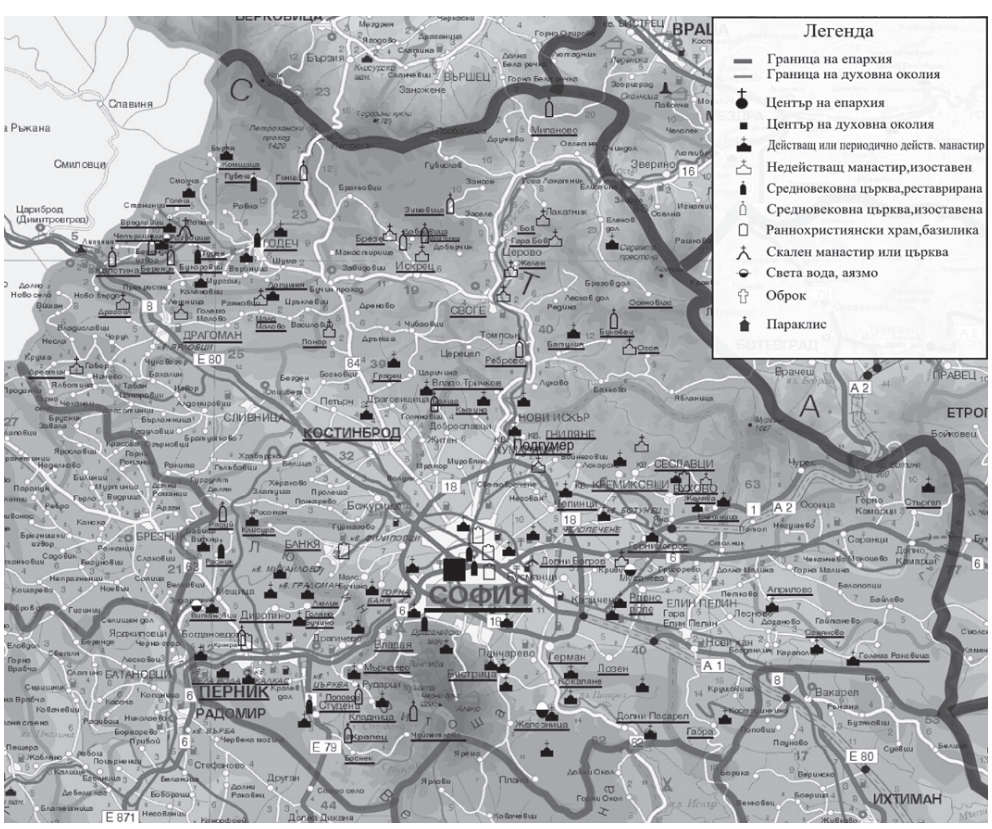
През вековете

Обичан, обгрижван от владетели и царе, манастирът бил богат, с около 150 декара ниви и ливади, 50 глави едър рогат добитък и 150 глави дребен и една воденица, която давала 600 оки жито за година. Император Алексей I Комнин по време на византийското робство го дарил богато и монашеската обител процъфтявала до падането на България под турско робство. Разрушен от турците в края на XIV век, манастирът е съграден отново в XV, но кърджалии го ограбват, опустошават и разрушават до основи. Въпреки постоянните им набези, по време на турската робия манастирът успява да се превърне във важен духовен и книжовен център. Съхранени са малко от използваните старопечатни книги, някои от старите икони се пазят в Музея на София.

През Възраждането Германският манастир е обновен от родолюбивото население. Върху основите на старата, вкопана в земята черква, е построен еднокорабен храм и са ремонтирани жилищните сгради. Заслуги за това има “Йончо даскал 1818 помени Господи” - това се чете в запазен надпис на тогавашния иконостас.

От 1855-1860 г. при игуменството на хаджи Данаил Хилендарски се замонашили двама братя: Никифор и Кирил, като по-късно игумен на манастира станал Никифор (поп Харалампиев) - от 1870 г. След Освобождението (1878 г.) двамата братя възобновяват светата обител. През 1885 г. старата черква е съборена и върху нея е издигната нова с дължина 17 м и ширина 10. Без куполите височината на черквата била 10 м. Зидали я “От Слатина майстор Митар, Божил, Миле, Жоте и Димит.1885”. И сега черквата “Св.Иван Рилски Чудотворец” се издига в средата на манастирския двор със шестоъгълната си абсида, със стените от дялан камък, а помежду им - триредови украсителни тухли.

Помощи за строежа дало и грънчарското сдружение в София. Иконите за новия иконостас били рисувани през лятото на 1886 г. от братята Никола и Иван - синове на Димитър Христович Зограф. Много са ктиторските надписи по иконите в черквата и в построения по-късно притвор и те споменават родолюбиви българи, дарили средства за изписването на храма: Стоичко, Младен, Стойно, Георги, Михаил, Сусана, братя Млажови. Йеромонах Никифор игуменувал цели 42 години, укрепил манастирското стопанство, възобновил целия комплекс на духовната обител.

Манастири от огърлицата на Софийската Света гора

Паметни събития

През 1885 г. княз Батемберг заклева тук два софийски полка преди потеглянето им за битката при Сливница и се освещават бойните знамена. Нито едно от тях не попада във вражи ръце, а битката при Сливница по време на Сръбско-българската война е спечелена.

През 90-те години на XIX век княз Фердинанд и съпругата му Мария Луиза посещават манастира и засаждат пред северната входна врата на черквата две секвои, които се издигат сега величествено, а помежду им е звънарницата.

На 5 юни 1926 г. с указ на цар Борис III е учредена ефорията “Зограф” за подпомагане на българския манастир “Св.Георги Зограф” в Атон. От 1928 г. Германският манастир е поверен за вечно ползване на ефория “Зограф”.

На 1 и 2 юли цар Борис III е на посещение в Германския манастир, дарява му дарохранителница и засажда от западната страна на храма още една секвоя. Трите “царствени” дървета сега придават особено очарование на старото духовно средище.

Съдбата на старата чешма

Според една приписка (летописна бележка) тя била подновена през 1801 г. от “механджи Манол Торбичин син Хаджийски, и Мито, хаджи Матов зет, и Стоян от Подуяне, и Стефан, хаджи Златков зет”. Тя и сега ромоли и притегля посетители, богомолци, гости на Германския манастир. Стара източна мъдрост гласи, че раят на земята е там, където се чува ромон на вода, звън на пара и смях на жена.

Днес в старата обител се чува само ромонът на старата чешма. А звънтежът на черковните камбани оглася манастирската тишина. Чистият планински въздух ни упоява и пренася в славното минало на една българска твърдина.

Позиция

www.duma.bg

От одаята на общинския писар до компютърния кабинет

Никола ЯНЕВ

То е създадено в период, когато борбите за национално освобождение достигат до своя върховен момент. През 1872 г. Васил Левски буни душите на просветените софиянци, а в околните села изгражда революционни комитети и ги подтиква да създават училища. И пасарелското е възникнало през това време. В летописната книга на училището учителят Христо Иванов, родом от Самоков, е записал: "До 1872 година в село Долни Пасарел не е имало училище. Който родител е искал да изучи детето си, го е пращал в Самоков или в София. Някои момчета са получавали що-годе грамотност при местния свещеник или в близките манастири".

Първият местен учител и основател на школото е Георги Гелов Йонов. Той е роден през 1838 г. Когато е на 16 години, е пратен да учи в Самоков при даскалите Димитър Тонджоров и Алексо Шипоклийски. Георги е имал начална грамотност, придобита от местния поп. В Самоков е учил две години, усвоил е черковно пеене и краснопис. След завръщането си от Самоков станал псалт (черковен певец) и същевременно бил писар в общината. Освен това приспособил една от стаите в родната си къща за обучение на деца за начално огramотяване. За тази просветна работа селото му плащало годишно по 1200 оки жито и 1200 гроша в пари. Освен това в края на учебния месец родителите на децата му плащали по три гроша.

140 години навърши училището в с. Долни Пасарел

Динка Паунова - дългогодишна учителка, с част от своя клас

След Освобождението школото е преместено в сградата на турския хамбар, в която е събиран житният данък. В периода 1891-1894 г. на място на хамбара е построено масивно белокаменно училище, което сега се използва за читалище. Училището вече се под-държало от бюджета на общината, учителите стават четирима и се назначават от околийския център. През 1896 г. главният учител Христо Иванов е получавал месечна заплата от 960 лева. Днешните учители получават по-малко. Тогавашното пасарелско училище било предпочитано за месторабота, защото селото се намира до главното шосе София - Самоков и било център за смяна на конските впрягове и на пощенските коли.

По-известни личности, учителствали до Балканската война, са Петър Сарафов - баща на големия артист Кръстьо Сарафов, и революционерът Борис Сарафов. Много известен в тия години е бил учителят Никифор Попфилипов. Той е виден писател-народник. Роден е в Якоруда, завършил гимназия в Самоков. Автор е на прочутия сборник с разкази "Бирникът дошел", на повестта "Мило за драго" и др.

Учителят Христо Иванов - самоковец, създава ред в училищната документация, основава училищна библиотека и въвежда летописната книга, от която сега преписваме тези данни.

На 21 септември 1914 г. само за няколко месеца е назначен за редовен начален учител пасарелецът Димитър Вучков Коларски. Той е на 22 г., завършил е педагогическия отдел на Самоковската гимназия, но поради Междусъюзническата война е мобилизиран и изпратен в школа за офицери. По време на Първата световна война офицерът Димитър Вучков е награден със златен кръст за храброст. Бил е в една землянка с поета Димчо Дебелянов. На 2 октомври 1916 г. по заповед на военното командване двамата повеждат ротите си на бой срещу англо-френците. В това лошо обмислено сражение при село Караджово Димчо Дебелянов е убит, а Димитър Вучков е ранен и след операция остава с един бъбрек. При управлението на Александър Стамболийски Димитър Вучков е негов сподвижник. След 9 юни 1923 г. той е уволнен завинаги от армията с чин капитан. Вучков завършва Юридическия факултет на Софийския университет и работи като адвокат. През 1945 г. е избран за народен представител с листата на БЗНС. През 1948 г. по негова инициатива полето около селото ни беше превърнато в овощна градина. Той почина от бъбречна криза, без да достигне до пенсионна възраст. Димитър Вучков има и други заслуги за развитието на селото ни, затова сме нарекли на негово име една от селските улици.

Друг виден местен учител е Асен Янков Стоичков. Той е един от основателите на някогашната местна потребителна кооперация. Застъпва се за откриване на прогимназия в селото ни. Това става през 1938 г. Прогимназиалните учители са с висше образование. След време като по-известна сред тях се откроява Елка Петрова, която става професор по предучилищно възпитание на шестгодишните.

Днешната училищна сграда е триетажна, с десет класни стаи. Тя е открита на 16 март 1967 г. Тогава учениците от първи до осми клас достигаха до 240. Сега децата са доста помалко, но разполагат с прекрасни условия за учене. В училището има компютърна зала, физкултурни площадки, голям озеленен двор.

Честит юбилей!

Буквите и езикът ни са чудото...

От стр. 10

□ *По-голямата заслуга на България не е ли в това, че по времето на Борис-Михаил и на Симеон Велики държавата дава рамо на учениците на Кирил и Методий да създадат с новите букви старобългарската и славянската книжнина?*

- Ето това е историческата заслуга на българите. Това е прообразът на културния империализъм в добрия смисъл. Славянската книжнина се развива в България, за жалост - за кратко време. Затова през Средновековието ние имаме само 5-6 автори, да не говорим за философии - по простата причина, че в България в тези векове настъпва мрак. Това аз го наричам "залязване при изгрев". Винаги, когато започнем да ставаме нещо, мракът се сгромолясва върху главите ни.

□ *Като политик и учен какво послание би отправил към държавата сега?*

- Нямам самочувствието на апостол, за да отправям послания. Но бих казал: държавата днес да не симулира загриженост към просветата, науката и културата. Не може да бъде уважавана една държава, която се притеснява, че нейната култура и история е православна; която подминава с неудобство това, че сме славяни; която се опитва да покаже, че нямаме нищо общо с останалите славяни, особено с русначите. Всеки човек, който имитира, който копира чужд образователен, просветен, културен модел, него го гледат със снизхождение. Такъв човек не излъчва нищо, което да влезе в световната култура. Затова ние имаме този ужасяващ комплекс, че не ни признават. Като изключим първозданния момент на създаването и разпространяването на нашата книжнина, в повечето векове след това ние сме били вторични, а днес дори тази вторичност се отрича. Ако и това загубим, тогава какво остава? Ние сме едни имитатори, при които често пъти варварството е по-оригинално като културна конструкция, отколкото имитацията.

□ *Нали уж сме "държава на духа"?*

- Това има стойност само в онези времена от XIV до XIX век, когато наистина чудото на българската история е българският език. Между кръста, меча и буквата номер едно е буквата. Останалото е "Край Босфора шум се вдига". Какво е останало от праха на Самуила, от величието на Симеон и на Асеневци? Останал е онзи език, който от Тимок до Одрин и от Тулча до Скопие е останал почти непроменен. Ето това е чудото. Разбира се, това не е езикът, който е бил през XII век. Но постепенно с възрожденската преса, с общуването езикът се изчиства. Без да има институция, която да го наблюдава. Ако четеш възрожденската преса преди държавата България, ще видиш, че този език е съставен без държавата. Това е чудото. Днес има обратната нужда при тази чужда инвазия - държавата трябва да защити езика. Но не със закони, а с онази словесност, която трябва да носят ораторите в парламента, писателите, поетите, журналистите. Няма нищо укорително да употребиш чуждица, но когато казваш "тренд" или "инициирам", тръпки трябва да те побиват - не защото с това се руши делото на 24 май, а защото то показва нашата езикова импотентност.

Мисия Брюксел

За ползите от едно земетресение

Георги ГОТЕВ

Полезно е да те раздруса земетресение. Замисляш се за някои работи. Някои се пошегуваха, че първото учение от полевия цикъл на маите минало успешно... Аз не бях в България в нощта срещу вторник, но добре помня земетресението в Букурещ през 1977 г., където бях студент по онова време. Тогава дори помислих, че е започнала ядрена война, защото съседната на общежитието ми ТЕЦ с огромен гръм изпусна голямо количество пара, която досущ приличаше на атомна гъба. Така че съм преживял и края на света.

Не вярвам заради проклятието на маите човешката цивилизация да загине в края на тази година. Но за съществуването дотогава на еврозоната и на Европейския съюза не съм сигурен. Затова не е лошо отсега да се помисли за "план Б" - какво правим, ако се наложи да престанем да разчитаме на големия брюкселски брат.

От края на Втората световна война насам България не успява да се справи сама икономически. Когато Брежнев престана да ни прави подаръци във вид на нефт, който се реекспортираше срещу валута, икономиката рухна. Сега ни крепят еврофондовете. Без тях - сигурно пак колапс.

А всъщност българската земя може да генерира голямо национално богатство. След Освобождението през 1878 г. сме хранили голяма част от Европа. В Белгия, където живея, в първата половина на двадесети век са разчитали на български суровини дори за да си правят бирата.

Какво пречи отново да бъдем големи производители на храни? И при това да ги изнасяме на високи цени, защото вкусовите качества на българските храни са признати като най-добри! Защо в китното балканско село, в което отсядам през месец август, е трудно да се купят местни хранителни продукти, защото освен малко мляко нищо друго не се произвежда?

Има ли съмнение, че това, което пречи, е чиновничеството? Можем да имаме най-ниския корпоративен данък в ЕС, но бизнесът се задъхва от чиновнически произвол, който е развъдник на корупция. Хиляди семейства биха могли например да дават стаи под наем на туристи, но у нас за такова нещо трябват купища разрешения и предварително да се внесе данък, без да си сигурен дали изобщо ще имаш клиенти.

В Белгия например изобщо не се плаща данък за отдаване на жилище под наем. Много хора дават под наем по няколко жилища и живеят от това. Държавата не е на загуба, защото прибира годишен данък върху тези имоти. И не плаща на собствениците помощи за безработни.

В Белгия има много по-малко касови апарати, отколкото в България. Масово се практикува търговията и дребното ресторантьорство на пазарчета и площади, без използването на касови апарати - плаща се на ръка. У нас, ако някоя стара жена застане на пазара с десетина китки магданоз, веднага ще я изкарат престъпник, защото, видите ли, не е регистрирана за ДДС. В Белгия хората продават домашно произведени колбаси, конфитюри, всякакви специалитети, без да им пречи никой. По площади се организират празници, изпиват се тонове бира, без сянката на фискален апарат. Защо в Белгия може, а в България не може?

"Лукойл" доскоро нямаха прибори за отчитане на горивото, които са необходими за определяне размера на акциза. ДДС у нас се въведе, сякаш с единствената цел да може да се източва. Но тежко на бабичките с репичките! Тежко на селския казан за ракия! У нас хазната не се пълни от митнически такси и акцизи на големите вносители и производители, а от оборота на хората с по три щайги круши. Затова е и празна.

Ако държавата не е способна да помогне на производителя, тя още по-малко има право да му пречи. Всякакви лицензи и разрешителни режими трябва да отпаднат. Контролът трябва да се сведе до този на потребителските организации и на интернет форумите, които дават оценка за дадена стока или услуга. Нека богатството на държавата се формира от замогването на стотици хиляди дребни производители, освободени от хомота на чиновничеството. А ако на част от чиновничеството се наложи също да се захване с производство, в това няма нищо лошо.

Сега Евросъюзът не разрешава държавна помощ. Но досегашният неолиберален модел, настроен особено враждебно срещу държавните приоритети в икономиката, се провали с гръм и трясък. Не само в България, и в много по-големи и богати страни от ЕС сега е необходима "повече държава" за големи проекти, които да решат остри социални проблеми, каквато е например младежката безработица, или изоставането на огромни региони, като Северозападна България.

Вчера се проведе среща на върха - тринадесета поред от началото на кризата. Всички мерки, които бяха приемани досега, бяха половинчати и сякаш само отлагат голямото земетресение.

Не пледирам ЕС да рухне, че да се оправим. Всъщност по-вероятно е Евросъюзът да се запази, но много сериозно да се реформира, давайки възможност на всеки да се спасява както може. Мислете за ЕС като за земетресение. А "план Б" ще ни трябва във всички случаи.

Аромат на душата, или парфюмът като отражение на темперамента

Търсенето на най-подходящия може да се сравни с избора на любовник, смятат французите

Думата "парфюм" звучи като магическо заклинание за всеки ценител на красотата. Още предците ни са обръщали огромно внимание на ароматите, използвали ги като лекарства от различни болести, за създаването на отпускаща атмосфера и, разбира се, като непобедимо оръжие за съблазняване...

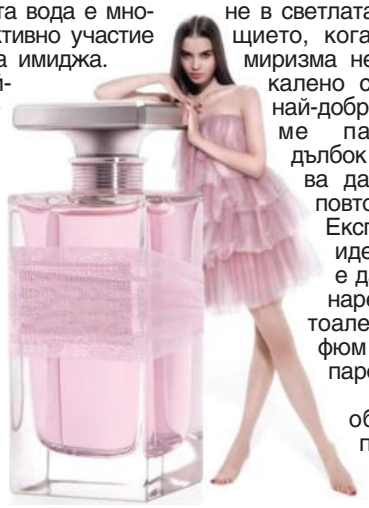
Парфюмът е познат още от четвъртото хилядолетие преди нашата ера. В местата на древните погребения на знатни представители на дадена общност археолозите намират малки съдове за пазене на ароматни течности, датиращи от този период. Което свидетелства за това, че парфюмът се е смятал за важен символ на социалния статус на човека.

Оттогава до днес не са настъпили кой знае какви промени: ароматите продължават да се ценят също толкова високо, както и в древността. Само че съвременните дами, изкушени от модата, често се оказват пред дилемата: "Тоалетна вода или парфюм? Какво да избера?" Но нека първо изясним каква е разликата между двете.

Всеки течен аромат - без значение, дали става дума за парфюм или тоалетна вода - всъщност е композиция от спирт, вода и специфичен концентрат на миризми. Често се наблюдава и използването на бои в козметичните течности, но това повлиява само техния цвят, без да се отразява на другите им свойства.

За онези, които често натискат капачето на шишенцето с любим аромат, идеалното решение е тоалетната вода или - както казват и пишат на изисканите кутийки французите - Eau de Toilette. Това е особена композиция от разтворените в спирт ароматни вещества, чиято концентрация е от 8 до 10%. Благодарение на тези пропорции, тоалетната вода се смята за най-въздушно и ненатрапчиво парфюмерийно средство. То е подходящо за използване през деня, по време на енергичния ритъм на работа, както и в летните горещини. Ароматният шлейф на тоалетната вода е много лек, но взема активно участие във формирането на имиджа.

За един от най-престижните и скъпи варианти на "миризма в шишенце" се смята парфюмът (Parfum). Всъщност това е разтворена в 90-процентния спирт композиция от ефирни масла (с концентрация от 15% и повече) и специфичен фиксатор на аромата. Ако тоалетната вода предполага намаляване на основните нотки и засилване на горните, при парфюма преобладава сърцевината. На нея се дължи и наситеният траен аромат, благодарение на който подобни миризми се смятат за незаменим детайл към вечерни облекла. Парфюмът има уникалното свойство да осигурява на всеки разпознаваемост и неповторимост, което не е присъщо на тоалетната вода.

Когато се налага да решим какво от тях да предпочетем, всъщност е добре да имаме едно наум, че избираме отражението на темперамента и дори на душата си. А ако трябва да бъдем по-практични, обръщаме внимание най-вече на факта, че благодарение на ароматите градим настроението си за деня. Леката тоалетна вода е за предпочитане в светлата част на денонощието, когато настойчивата миризма не бива да е прекалено силна. А вечерта най-добре е да използваме парфюми, чийто дълбок аромат позволява да представим неповторимия си образ. Експертите смятат, че идеалното решение е да се спрем на тъй наречената двойка - тоалетна вода и парфюм на един и същи парфюмериен бранд. Ако помолите обаче жените да преброят, но с ръка на сърцето, колко шишенца стоят на тоалетните им масички, ще разберете, че не става дума само за един или два аромата. Маркетолозите твърдят, че всяка представителка на нежния пол притежава средно около шест разновидности приятни течни миризми. Онези, които с години са верни на един единствен аромат, са едва 15%. Останалите поне веднъж на 12 месеца купуват или получават като подарък от един до три парфюма.

Търсенето на най-подходящия аромат може да се сравни с избора на любовник, смятат французите. А парижанките твърдят, че биха могли да излязат от апартаментите си напълно голи, но не и без парфюм. Специалистите препоръчват да прекарате с евентуалния кандидат за любим аромат поне една нощ, за да разберете дали си пасвате. Така че, когато минете през козметичен магазин или съответния щанд в мола, помолете за тестерни лентички, пръснете от харесаната от вас миризма на вътрешната страна на китката, а после, мило усмихвайки се, се приберете в къщи, без да се поддавате на уговорките на консултант-продавачите.

Ще забележите, че миризмата на парфюма непрекъснато се променя. Горните нотки на аромата се изпаряват след 1-2 минути, сърцевината му ще усещате в рамките на 2 до 4 часа, а покъсно ще ви придружава шлейфът на истинската миризма. И през цялото време парфюмът трябва приятно да ви изненадва. Тогава той е за вас.

В парфюмерийния магазин най-добре е да се отиде във втората половина на деня - именно тогава обонянието е особено изостреното. Когато решите да запознаете харесания от вас аромат с кожата ви, леко го пръснете върху нея, но в никакъв случай не разтривайте течността, защото по този начин ще нарушите естествения процес на изпарението на парфюма, миризмата му ще се промени и няма да го възприемете в цялата му палитра.

Преди да започнете търсенето на вашия любим сред множеството други, определете най-подходящото за вас семейство от аромати. В магазина ще можете истински да усетите не повече от две-три серии. И никога не купувайте парфюм според описанието на съдържанието на аромати в него - ако например смятате, че харесвате миризмата на малина или ванилия, имайте предвид, че в композицията те имат свойството да звучат по съвсем друг начин.

Страницата подготви Алъона НЕЙКОВА

В СЪЗВУЧИЕ С НАСТРОЕНИЕТО

Специалистите разделят ароматите на няколко групи, за да има шанса тази все пак условна класификация да помогне на всеки най-добре да се ориентира в истинските си предпочитания. И ако в случая се перифразира известната мисъл за приятелството, тя би звучала горе-долу така: кажете какви аромати харесвате и ще разберете какъв сте (може и обратното).

Ако сте спортистка, водите активен начин на живот, обичате да карате ролкови кънки, ски, носите тениски и анцуг, за вас най-подходящи са леките парфюми с полъх на море, прясно окосена трева и полски цветя.

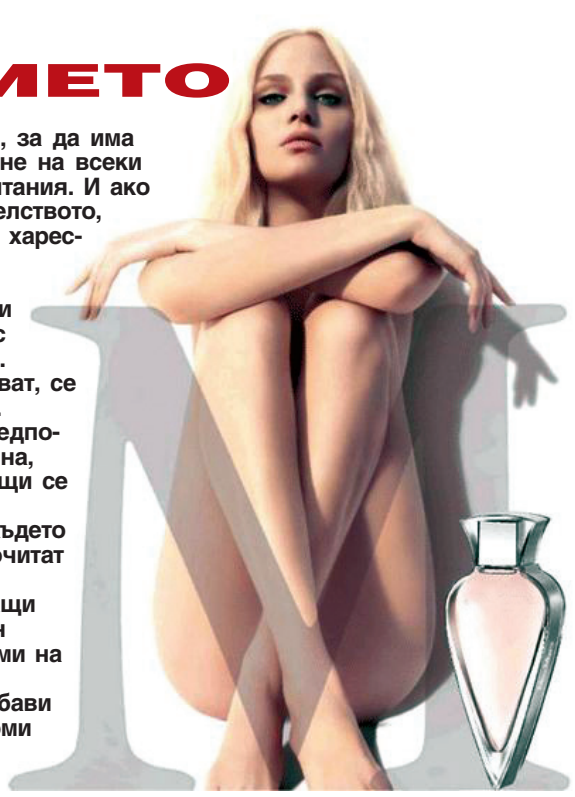
Очарователните кокетки, които обичат да се забавляват, се спират на цитрусови аромати с остра пикантна нотка.

За романтичните, непрекъснато замечтани натури, предпочитащи любовни романи и разходки на лунна светлина, специалистите препоръчват парфюми, характеризиращи се с букети от миризми на цветя, нежни като душата.

Екзотичните птички, привлечени от далечни страни, където зимата е непозната и винаги е приятно топло, предпочитат редки, непознати аромати.

Фаталните жени, качени на високи токчета, привличащи вниманието с ярко червило, силен грим и оригинален маникюр, най-често избират наситени източни миризми на дървесни смоли и цветен прашец.

Почитателките на изисканите ястия, разбиращи от хубави питиета, се спират на така наречените ядливи парфюми с нотки на шоколад, ванилия, бадеми и други екзотични кулинарни подправки.

Булевард

СРЕЩИ

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Огняна Серафимова:

Сценографите са като амазонки...

Има сериозен отлив на талантливи хора, които смятат, че няма как и къде да се изразяват в България, казва младата сценографка

ОГНЯНА СЕРАФИМОВА е на 27 години от Варна. Възпитаничка е на средно училище по изкуствата "Добри Христов" - Варна. Завършила е Националната художествена академия, специалност "Сценография", бакалавърска степен и "Сценография за куклен театър", магистърска степен. Огняна Серафимова е съоснователка на фондация "Сидея", която се занимава с проекти в сферата на културата. Идеята е изграждането на мост между поколенията и свързване на различни общности, ползвайки езика на изкуствата. Три поредни години има номинация за наградата "Икар" в категория "Сценография". Първата е за спектакъла "Макбет" на реж. Кристин Шарков на Варненския драматичен театър, втората за "Господин Колпърт" на реж. Кр. Шарков, постановка на театър "София", и тази година за "Куклен дом" на реж. Кр. Шарков на Пловдивския драматичен театър. Огняна получава номинация и специалната награда на фондация "Стоян Камбарев" за "Куклен дом" и "Посещение при бащата" на ТР "Сфумато" под режисурата на Кр. Шарков. Удостоена е с грамота от Министерството на културата за "Високи творчески резултати". Авторка е заедно с Мартин Пенев на инсталацията "Корпус" пред Руската църква в София. "Избрах сценографията, защото това е моята слабост, предпочитам картини в реално време, които живеят, като се променят на сцената", споделя в интервю за ДУМА младата сценографка.

Интервю на Надежда УШЕВА

☐ *Много сте млада, а вече ваши работи са белязани с престижни номинации и отличия. Как си обясняват този успех? Важна ли е наградата, особено за един млад творец?*

- Важно е, че институции и организации отделят внимание на младите творци в България. Това е много хубав морален стимул за техните усилия, те постигат добър резултат и правят впечатление. Защото наблюдаваме сериозен отлив на талантливи и творящи хора, които смятат, че няма как и къде да се изразяват в нашата страна. Според мен такъв тип награди действат много стимулиращо и мотивиращо ни да оставаме тук, да развиваме тези ниши в сферата на изкуството, които са специфични и не е добре да остават без ново поколение, което да твори и да влага енергия и сили в развитието си. С тези поощрения, малко по малко, ние, младите творци, придобиваме самочувствие, воля и интерес да останем и да участваме в по-значими събития за цялото общество. Надявам се да има повече награди за млади автори в България, защото те са като трамплин за следващия успех, за следващия фокус върху работата на твореца.

☐ *Как се решихте да станете сценограф? Това не е ли тежка работа, по-скоро мъжка, ако мога така да я определя?*

- Вярно е, че е по-скоро мъжка. Това е много компилативна с широк спектър от познания и сетивност работа. Изисква приспособимост, търпение - все женски качества. Усетът към детайла, към костюма, към грима се съчетават с инженерни знания, с познания върху конструкциите, върху осветлението - много различни сфери, които се комбинират. Сценографията е определено мъжка работа, в която се крие някакъв вид предизвикателство. Задкулисна професия, защото изящните художници, които рисуват картини и са посветени на кавалетното изкуство, стават известни имена, а сценографите като че ли остават в сянката на актьорите и режисьорите. Но на мен ми харесва, че прожекторите не са насочени толкова към нас. Може би сценографите са малко като амазонки - много женствени и много войнствени, за да успяват. Допада ми екипността на работата, която определя тона на цялото представление. Бих казала, че това са картини в движение. Винаги ми е било интересно нещата, които измислям, да претърпяват метаморфози. Това е вид времево изкуство, което е заключено между началото и края на спектакъла, тази мигновеност е очарователна и много ми харесва. Разбира се, че и рисувам, но има някаква магия в театъра, която предпочитам и мисля, че тя ще бъде основна за творческия ми път.

> **Наградата е трамплин за следващ успех**

в танцови представления, които бяха важна начална стъпка за мен, в куклени представления - също. Всеки един от тези жанрове притежава специфичност и е загадка сам по себе си. Например кукленият театър е предизвикателен със своята крайна стилизация на формите, актьорите се изразяват чрез това, което сценографът им подаде като художествен материал, затова е много важно естетиката и цялостното решение да са на високо художествено равнище. При танцовия театър движението и хореографията са водещи и сценографията трябва да е добре съобразена с общата атмосфера на спектакъла. Важно е при всяко представление да се усети точната материя, точната естетика, с която то най-качествено да бъде поднесено на зрителите. Още по време на обучението си в академията, започнах да работя в театър. Първите опити, които правехме с Крис Шарков в НАТФИЗ, както и в театър "Българска армия" в постановката "Последни поръчки" на режисьорката Надя Асенова, много ми помогнаха. Тези първи опити, т.нар. "Хвърляне в морето", карат човек бързо да придобие смелост, да свикне с условностите, с проблемите. Хубаво е младите сценографи, които все още учат, да се пробват, колкото се може по-рано да участват в продукции, защото това е начинът да бъдат забелязани.

☐ *Разбирам, че има работа за сценографи, но какво е положението при младите? Лесно ли си намират поръчки?*

- Да, има работа. Това е интересна и трудна професия, която обаче е търсена. Младите хора, които решават да се занимават със сценография, не трябва да се страхуват от въпроса: "Има ли перспектива"? Защото определено има перспектива, за което съдя от количеството на моите ангажименти и на моите колеги. Те са затрупани със задачи. Когато кандидатствах сценография в академията, коментарите бяха, че в театъра няма пари, че това е ниша без реализация... Оказа се обаче, че не е вярно. Защото, докато има актьори, режисьори, драматурзи, изобщо театър в България ще има и работа за сценографите - и в киното, и в телевизията, и в кукления и танцовия театър, в балета... Всички тези пространства имат нужда от своите визуални артисти.

☐ *Трудите се на свободна практика, а може ли така да се издържате?*

- Да, не съм на щат към нито един театър. Доста е особена пътеката, по която се стига до определен проект. Най-често това са екипни сформирования, които започват много отрано и случайно. Режисьорът Кристин Шарков, с когото работя от 6-7 години, още докато следвахме му помагах в правенето на учебни проекти. Сработихме се. Той се договаря с директори на различни театри из страната за това кой текст да постави, после кани мен и заедно създаваме представлението на дадено място. Обикновено режисьорът е връзката между сценографа и театъра.

☐ *Какво ви задържа вниманието извън сцената? Имате ли си любими занимания? Как "бягате" от действителността?*

- Работата ми отнема огромно количество от личното време. Общо взето, дори когато съм свободна пак продължавам да си мисля за конкретната постановка... Обичам да се разхождам сред природата, да избягам в някой по-далечен град... Обичам да се срещам с хора, които не са в същото общество. Рисувам и така се успокоявам. Занимавам се с фондация "Сидея", която създадохме заедно с куклената актриса Мануела Саркисян и Светлозара Христова, която е културолог. Фондацията има за цел да организира разнообразни събития в областта на културата както във Варна, така и в други градове. Изкуството трябва да бъде достъпно за всички хора, а не за определени слоеве. Това е основното мото на фондацията ни.

> **Докато има театър у нас, ще има работа и за визуални артисти**

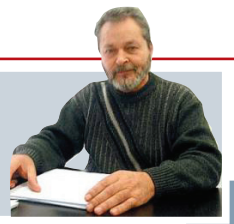
☐ *Често пътувате до Пловдив. Върху какво работите там?*

- В момента работя по спектакъла "Крал Лир" на режисьора Стайко Мурджев в Пловдивския театър. Имам ангажимент и в Кукления театър във Варна, където работя по спектакъла "Огнивото" на режисьора Георги Михалков. В екип съм със сценографката Мира Петрова.

Култура

очаквайте

„Златна лира” за хореографа на ансамбъл „Пирин” Тодор Бекирски

Висок етаж

Излезе юбилеен том с избрани стихотворения на поета Петър Караангов

Велин ГЕОРГИЕВ

Поетът Петър Караангов тихо и с достойнство, незабележимо някак, прекрачи своя 80-и рожден ден, предлагайки ни единствено това, което е сътворило талантливото му перо - “Дървото. Птицата. Градът”, внушителен том от 260 страници избрани стихотворения. Изданието на ИК “Синева” е с предговор от акад. Петър Динеков - панорамен поглед в пейзажа...

В този художествен свят са се вглеждали не един и двама ценители на Караанговото творчество и почти всички са на мнение, че тази поезия е със свои отличителни знаци, тя има своя марка и мярка, тя е своеобразна галерия, преливаща от багри и звуци. И друго нещо е май, защото тук думата поезия е в своето отечество, на истинското си място, както и поетът Петър Караангов е превърнал своето малко отечество в безгранична държава на духа, на светлината. Неговото обагрено с цветове и съзвучия слово е несъбираемо в анотации и резонанси, защото поезията е неуловимото тайнство на живота и само поет от неговото коляно е в състояние да извлече екстракта от протичащото време, да обхване с мисълта си времена и пространства, планети, галактики, кратки вселени, Космоса. И от космическия хаос да съгради храм от думи, светлинна катедрала.

Дървото... Птицата... Градът... Тези три ключови думи са триножникът на художника Петър Караангов и в неговата галерия, която е на друг етаж, по-висок от родния му дом и прозореца в южния град, в тази галерия се влиза от всяко място. Но веднъж прекрачил прага й, ти се озоваваш в друга реалност, в друг свят сред световете. В храмовите пространства цветовете, звуците, светлините са в особено триединство, където животът е с други измерения и е друг живот над люлката на живота.

На пръв поглед в стиховете на Караангов уж не се случва нищо необичайно, а необичайността започва да ни завладява с благото слово на един самороден благородник, чието слово странно как се родее с музиката на Моцарт - не можеш да разбереш откъде извира. В скоби ще кажа, че повече от половин век общувам с тази поезия. Нося в паметта си два стиха от една от първите публикации на този поет: “Денят умря зад синята верига/на някаква далечна планина...” Тези думи вещаят дълго будуване и страствания. Ето защо ще прибегна до услугата на акад. Динеков и ще го цитирам, че поетът Петър Караангов е един от малкото сред своето поколение поети, поети със собствени лица и черти. Това е поет на спечеленото доверие. Затова влезлият в неговия свят не бърза да излиза. В центъра на поетическия свят на Караангов стои един град. Поетът е избрал един лъч от небето на родната страна и го е разложил на всичките му цветове - образът на родината се отразява в тези цветове. Взрял се дълбоко в една капка от реките, езерата, морето и дъждовете, Караангов е видял цялото битие на родината, минало и настояще.

Общувайки с чудесния лиричен том, убедено ще кажа, че този поет си знае цената, щом е препотвърдил твърдението, че Градовете не със своите площади са големи, а със своите поети. Толкова обемен, с уплътненото си слово поетът е застанал в своя град, под дървото на живота и с пеещата птица в това дърво и в сърцето му, която повтаря сякаш неговите думи, че най-хубавото на живота е самият живот. Затова не ми се излиза от Караанговия хармоничен и очовечен свят, заслушан съм с благодарност в шеметните му звуци, във властта съм на озарението им.

До късно - чак до вечерта,
ще трупам думи - да се сгрея.
Ще мине вятър над света
и думите ще разпилее.

Но аз от думи ще създам
отново този свят. Отново!
Аз помня дълго, дълго знам
стиха: Началото бе слово...

И превъзмогнал своя страх,
ще върна пак назад - в живота,
реката, птицата, дървото,
градът и себе си сред тях.

Това вече се е случило. То се състоя. Бъди честит, Поете!

ПЕТЪР КАРААНГОВ е роден на 11.11.1931 г. в Сандански. Завършва гимназия в родния си град, полувисшия Библиотекарски институт и българска филология в Софийския университет. Работи като главен редактор на издателство “Български писател”, зам.-генерален директор на Българска кинематография, главен редактор на сп. “Пламък” и директор на Народната библиотека “Св. св. Кирил и Методий”. Издал е повече от 15 книги със стихотворения и поеми. В центъра на поетическия му свят стои неговият роден град, пейзажът, багрите и красотата на южната природа, историческата памет и съдбата на човека. Негови стихове са превеждани на всички европейски езици. Сатиричната му комедия “Състезанието” е играна през 1976-1978 г. в Държавния сатиричен театър. През 2007 г. написва театралната поема “Онова, което мина”. Носител е на Националната литературна награда “Иван Вазов” за цялостно творчество. През 2011 г. бе удостоен с най-високото държавно отличие - орден “Стара планина” - I степен.

Изложба „Човекът в миналото” в Кюстендил

Николая ИВАНОВА

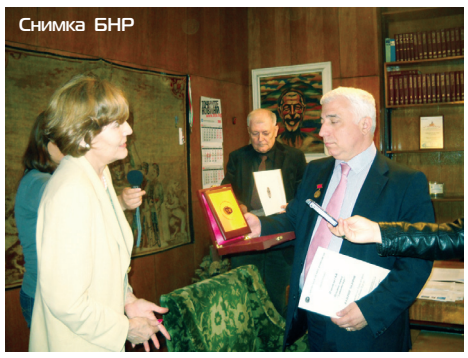
Изложбата “Човекът в миналото” на Института по експериментална морфология и антропология към БАН е подредена в зала “Ахмед бей” в Кюстендил. “Надявам се изложбата да въздейства патриотично на посетителите и те да се почувстват горди, че по нашите земи е имало население с висока материална и духовна култура”, заяви проф. Йордан Йорданов, ръководител на ИЕМА към БАН. Посетителите могат да видят в хронологичен ред как са изглеждали хората, които са населявали днешните български земи от неолита 6000 г. преди Христа, до късното Средновековие и Възраждането, където са показани образите на видни възрожденци и дейци на българската освободителна борба - Раковски, Каравелов, Бачо Киро и др.

кратки

Вечер за Ботев в Столичната библиотека

136-ата годишнина от гибелта на пламенния поет и революционер Христо Ботев ще бъде отбелязана на 1 юни от 17 ч. в пианобара на Столичната библиотека, пл. “Славейков” 4. Слово за делото и подвига на Ботев ще произнесе видният поет и писател Никола Инджов, който ще представи и двете книги на ботеведа Станислав Велчев - “Ботев в бронз и гранит” и “Христо Ботев не оставя кръвни наследници”, с което ще бъде отбелязана и 90-годишнината от рождението на този изтъкнат журналист и публицист.

Валери Тодоров със „Златно перо” от СБЖ

Генералният директор на Българското национално радио Валери Тодоров получи наградата на Съюза на българските журналисти - плакет и “Златно перо”, съобщи за ДУМА Виолета Лалошева. Отличието се присъжда за създаването на трите регионални радиостанции на БНР - първото българско национално радио на брега на Дунав - Радио Видин, второто българско национално радио на Черноморското ни крайбрежие - Радио Бургас, и специалното радио за столицата - Радио София. В. Тодоров подчерта, че след 40 години БНР открива трета регионална радиостанция, две от които във важни крайгранични райони, създадени в условия на криза, в една много силна конкурентна среда. Официалното откриване на Радио Бургас е на 31 май.

Архитектка спечели конкурса за Телефонната палата

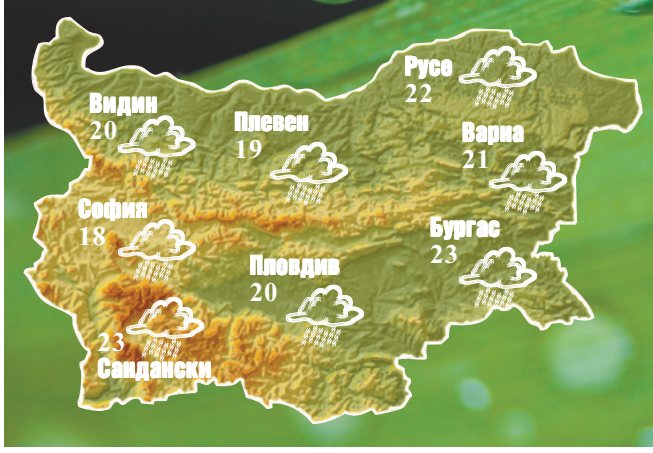
Снимка VIVACOM

Проектът “Нека клавишите говорят така, че думите ни да светят” на Бранимира Славова-Колева спечели първо място в конкурса за художествена трансформация на фасадата на Телефонната палата на VIVACOM Art Hall и Sofia Design Week, в който взеха участие 97 проекта на архитекти, артисти, художници, дизайнери, урбанисти и различни граждани с отношение към обществените пространства. Младата архитектка спечели 3000 лева и възможност и бюджет за реализация на проекта й, който ще бъде изложен на огромното платно в центъра на столицата за поне три месеца. Проектът на Бранимира събра най-много гласове от журито с оригиналната идея да трансформира фасадата на Телефонната палата в компютърна клавиатура, като превърне всеки прозорец в клавиш. Бранимира Славова-Колева е на 34 години и е омъжена, с две малки деца.

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Днес отново ще има валежи от дъжд - главно в следобедните часове. Очакват се и гръмотевици. Повече слънце ще има преди обяд, но в отделни райони не са изключени и превалявания. Максимални температури между 18° и 23°, в София 18-19°. През нощта срещу петък от север ще започне да вали и след полунощ в Северна България се очакват по-значителни количества. Ще се усили и вятърът от север. Атмосферното налягане ще бъде по-ниско от средното за май и през деня слабо ще се понижи. Над планините ще бъде предимно облачно и ще има валежи. Очакват се и гръмотевици. Ще духа до умерен североизточен вятър. Максимална температура на 1200 метра 13°, на 2000 метра 6°. Над Черноморието преди обяд ще бъде предимно слънчево, след обяд с купеста облачност. На отделни места ще превали. Максимални температури 19-22°. Температура на морската вода е 18-19°. Вълнението на морето ще бъде 1-2 бала.

Изгледи за

25 максимални **16°/21°**

26 максимални **19°/24°**

В петък на много места из цялата страна ще има валежи, по-интензивни и с гръмотевици ще бъдат в северозападните райони. В Източна България ще духа умерен северен вятър. Максимални температури предимно между 16 и 21°. В събота ще има повече слънце, превалявания се очакват след обяд в Централна България и планинските райони. Температурите ще бъдат с 3-4° по-високи.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008" ЕООД **Николай Малинов**

Русия и България — Монд дипломатик — СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

КОМЕНТАТОРИ: Васил Попов - 248; Петър Бочуков - 219

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева, Искра Милева - 251; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на "Пегас" - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марието Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе" 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Слави Йорданов - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; **"Национална агенция разпространение - АД"** - 02/962-23-23; **"Национална дистрибуция" ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова, Катерина Димитрова, Ива Костадинова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА" Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ", „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК" И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО"

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

07.00 Колобър - тв филм /България, 2001г./
08.00 От А до Я - празнична програма
12.00 По света и у нас
12.30 Кристина Димитрова и Орлин Горанов - концерт по случай 30 години на сцената
14.20 Борис I: Покръстването - двусериен игрален филм / България, 1984г./, 1 част
16.30 Звездите на българския балет /концерт-спектакъл/
18.05 Чия е тази песен - документален филм /България, Белгия, 2003г./, режисьор Адела Пеева
19.20 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
19.40 Лека нощ, деца!: Пипи дългото чорапче
20.00 По света и у нас- информационна емисия
20.35 БНТ такси - ток шоу с водещи Боряна Каменова и Спас Кьосев
20.45 Спортни новини
20.55 БНТ представя: „Виолета, Жоро и аз" - тв филм / България, 2012г./
22.00 Песенен конкурс „Евровизия 2012" - втора полуфинална вечер, пряко предаване от Баку.
00.00 Пътят - филм на Драгомир Драганов и операторът Васко Йотов за промотурнето на Софи Маринова
00.15 Песенен конкурс „Евровизия 2012" - втора полуфинална вечер, пряко предаване от Баку

bTV

06.00 „Опасни улици" - сериал, еп. 199
07.30 „Тази сутрин" - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед" - дневно токшоу
10.30 „Големият студ" - анимационен филм, Анимация, САЩ, 2000г.
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 Концерт на Силвия Кацарова
14.00 „Усмивката на Мона Лиза" - Комедия, Романтичен, САЩ, 2003 г., Режисьор: Майк Нюъл, В ролите: Джулия Робъртс, Марша Гей Хардън, Кристен Дънст, Джулия Стайлс, Маги Гилинхаал
16.30 „Двама мъже и половина" - с.7, еп. 17
17.00 bTV Новините
17.30 „Изборът на Лара" - сериал, еп. 42
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Шоуто на Слави" - вечерно токшоу
21.00 „България търси талант" - резултати от гласуването
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Два милиона бакшиш" - Комедия, Романтичен, Драма, САЩ, 1994 г.
00.30 „Отчаяни съпруги" - сериал, сезон 6, еп. 23

NOVA TELEVISION

05.40 „Часът на Милен Цветков" - предаване на НТВ /п/
07.00 „Здравей, България" - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе" - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз" - светски новини
11.30 „Бон Апети" - предаване на НТВ
12.00 „Щастливи заедно" - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „30 златни" - юбилеен концерт на Георги Христов
15.00 „Моята супер бивша" - с уч. на Ума Търман, Люк Уилсън, Ана Фарис, Рейн Уилсън, Еди Изард и др.
17.00 „Часът на Милен Цветков" - предаване на НТВ
18.00 „Сделка или не" - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 „Черешката на тортата" - тв шоу
21.00 „Етажна собственост" - сериен филм, 2 сезон
22.00 Новините на Нова
22.30 „От местопрестъплението" - сериен филм, 12 сезон
23.30 „24" - сериен филм, 8 сезон
00.30 „Сделка или не" - телевизионна игра /п/
01.30 „Ева Луна"- сериен филм

bTV ACTION

06.00 „Кодово име: Съседски деца" - детски сериал
08.00 „Беглецът"/п./- сериал, еп. 7
09.00 „Забравените" /п./- сериал, еп. 8
10.00 „Вавилон 5" /п./ - сериал, с.4, еп. 17
11.00 „Диаграма на престъплението"/п./ - сериал, еп. 5
12.00 „Бандитският Петербург"/п./ - сериал, еп. 1
13.00 bTV Документите
14.00 „Войник" /п./- Фантастика, Екшън, Драма, САЩ, 1998 г., Режисьор: Пол Андерсън, В ролите: Кърт Ръсел, Джейсън Скот Ли, Гари Бъзи и др.
16.00 „Гласът на България" - музикално шоу, еп. 18
18.00 „Беглецът" - сериал, еп. 8
19.00 „Бандитският Петербург"- сериал, еп. 2
20.00 bTV Документите
21.00 „Забравените"- сериал, еп. 9
22.00 „Маверик"- Уестърн, САЩ, 1994 г., Режисьор: Ричард Донър, В ролите: Мел Гибсън, Джоди Фостър, Джеймс Гарнър, Алфред Молина
00.30 „Най-добрият ниндза" - риалити шоу
01.00 „Бандитският Петербург"/п./ - сериал, еп. 2

ОВЕН

Днешният ден ще е успешен, ако станете много рано. Не се захващайте с нищо ново, ако ви липсва пълна увереност в успеха.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Успех ви очаква днес в обществената работа. За бизнесмените се очертаят нови сделки, които ще донесат добри постъпления.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Денят е благоприятен за съвместни дългосрочни планове. Дори да не стигнете до нищо рационално, поне си помечтайте.

22 май - 21 юни

РАК

Очаква ви среща с ваш отдавнашен поклонник. Дори и да не сте очаровани да го видите, съберете търпение и се усмихнете.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Внимавайте при срещите с противоположния пол, дори с онези, които харесвате. Не всичко е това, което изглежда.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Ако днес водите спор по глобални въпроси, най-добре е да изоставите дреболиите, за да не се скарате.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Най-накрая ще намерите отговор на въпрос, който ви е мъчил от дълго време. Но ще се наложи доста да се постараете.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Постарайте се да избегнете импулсивното и арогантно поведение. Времето не е подходящо за решаване на парични проблеми.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Обичате любовта, заедно с всички изненади и емоции, които вървят с нея. Пригответе се за още един подобен ден.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Днес е подходящ ден да сложите край на изчерпващите ви отношения и да започнете да развивате нови, интересни и перспективни.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Вашият любим ще се окаже много надежден човек. С него ще бъдете твърдо уверени, че нищо лошо няма да ви се случи.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Днес, в почивния ден, имате настроение за работа - върнете се към изоставени идеи и проекти. Това ще ви донесе успех.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.95583	1,53398	2,42208	1,62837

Европейките пак са еталон за красота

Вече не са модерни големите устни, както и всичко, което изглежда изкуствено или „направено”

Алъона НЕЙКОВА

Последните новини от Световния конгрес по антиейджинг медицина в Монако сочат, че еталон за красота си остават европейките. Азиатките се стремят да приличат на тях, затова си поставят филъри на скулите и брадичката. По този начин искат да прескулптурират лицето си, понеже тяхното е плоско.

Тазгодишният конкрес бе посветен на достиженията на японската естетична медицина и нанотехнологиите, които все повече навлизат при кремовете, иглите и разреждането на плацентата. Интересен факт е, че събитието се провежда за 10-и пореден път, като през 2012 г. в него участваха 32 държави, уточни за ДУМА българската представителка на световното събитие д-р Слава Божинова, дерматолог в Jewel skin clinic. Тя съобщи, че е открит тест за изследване на антитела срещу ботокса, което има пряка връзка с факта, че ботулиновият токсин не действа на някои пациенти. Специалисти по антиейджинг медицина от цял свят се обединиха около тезата, че вече не са модерни големите устни, както и всичко, което изглежда изкуствено или “направено”. Актуално е придържането към естествения вид. В тази връзка се налага така наречения векторен лифтинг на лицето, приложен при една от двете едноядрени близначки, която вече изглежда с 10 години по-млада.

От Китай пък дойде следното откритие: определени бръчки насочват към заболяване на даден орган, но изкуствената корекция на бръчката не води до лечение на заболяването. В Америка ботоксът е на първо място, а в Европа превес имат филърите, стана ясно още на конгреса. При разкрасяване на лицето във Виетнам за идеална красота се приема тази на порцелановата кукла, с по-малко ориенталски черти и по-европеизирана. В Австралия залагат на младостта, тоест на борбата с признаците на стареене, както е в Западна Европа.

Израелски топ фотограф провокира в Благоевград

Един от най-известните фотографи на Израел - Пини Силук, е специален гост на Месеца на съвременната култура в Благоевград. Изложбата му от провокативни снимки ще бъде показана в центъра на града, където ще остане до края на май.

Пред фотообектива на Пини Силук са заставали както звезди от музикалната сцена, така и политици. Той е автор на обложката на рапъра Ja Rule и албума му “PIL2”. На фотографа е позирал доли израелският президент Шимон Перес и много други видни политици.

Пини Силук често показва през обектива си нощния живот по света, от Love Parade до Gay Parade, от големите събития на арената на нощните клубове. Роден в Нетаня, Израел, но от години живее и работи в Тел Авив. Завършва School of Media Studies, College of Management (Tel Aviv). Специализира фотография и обработка на изображения и работи за водещи рекламни агенции в Израел като “Gitam BBDO”, “Yehoshua TBWA”, “Euro Tel Aviv”,”Glikman-Netler-Semansov”, “Shalmor-Avnon-Amihai” и др. Реализира и усъвършенства проекти, вдъхновени от нощния живот, музикалната индустрия и връзката между тях. Ръководи и проектира създаването на кориците на водещи издания в Израел, сред които са “7 Nights magazine”, “Musaf Haaretz Weekend magazine”, “Ma`ariv Sofshavua weekend magazine”, “Time Out TLV” и др. Зад гърба си има десетки изложби, сред които “Грехът”, “Тайното изкуство”, “Тела”, представени в Берлин, Мюнхен и Париж.

Вицът

Из ученическо съчинение

Кирил и Методий били първите печатари. Крили се в землянка и правели мастило от бъз...

ИРД

24. 05. 2012

ИВЕТА СТАНКОВА-ПЕТКОВА, член на НС на БСП
МИГЛЕНА ТАЧЕВА, юрист
НИНА СЕЛВЕЛИЕВА, журналистка
РУСИ СТАТКОВ, икономист, член на Надзорния съвет на АПСК
ТОМА ЗДРАВКОВ, рок певец
ЦЕЦКА ЦАЧЕВА, председател на 41-ото Народно събрание
ЯСЕН ВЪЛЧАНОВ, балетист и педагог
ЯНА ЦАНКОВА, режисьорка

25. 05. 2012

ВЛАДИМИР ПОПОВ, поет
ГЕНОВЕВА ДИМИТРОВА, кинокритичка
Проф. ЕЛКА КОНСТАНТИНОВА, литературоведка
ИГОР МАРКОВСКИ, журналист
МЕТОДИ САВОВ, алпинист
НАЙДЕН НАЙДЕНОВ, треньор по волейбол
ПЕТЪР СТОЯНОВ, юрист, президент на Република България (1997-2002)
ТОДОР ВЕЛЕВ, историк

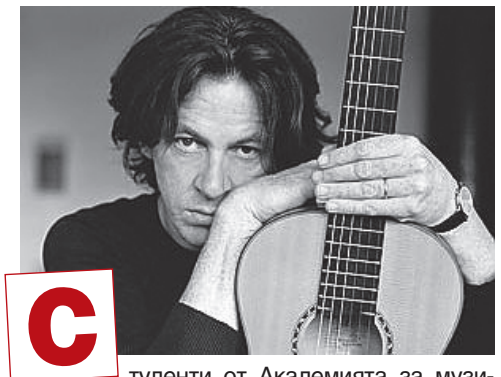
26. 05. 2012

ГРИГОР ГРИГОРОВ, шахматист
ЖАНА КОСТУРКОВА, художничка
ЖИВКО ЖИВКОВ, директор на „Охранителна полиция”
КОСТАДИН СТОЯНОВ, футболист
НЕБОЙША ЙЕЛЕНКОВИЧ, футболист
НЕШКА РОБЕВА, гимнастичка, треньорка

27. 05. 2012

Акад. АЛЕКСАНДЪР ПЕТРОВ, физик
БИАНКА ПАНОВА, гимнастичка
Доц. БИСЕР ЦОЛОВ, спортен деятел
ВЛАДИМИР КАБАИВАНОВ, химик
ВЕНЦИСЛАВ РАНГЕЛОВ, треньор
ГЕНА ТРАЙКОВА, журналистка
ДИМИТЪР МИТОВ-КОМШИН, художник
ЖОРЕТА НИКОЛОВА, актриса
Ген. ЙОРДАН ДИМИТРОВ, офицер, футболен деятел
ЕЛЕНА ЙОНЧЕВА, журналистка
ИВАН ЮРУКОВ, актьор
ЛИЛИ МАРИНКОВА, журналистка
Доц. РУМЕН ПЕНИН, географ
ФИЛИП ТЕОФООЛУ, футболист

СТУДЕНТИ УЧАТ ДОМИНИК МИЛЪР НА ТАКТ 7/8

Студенти от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив ще изнесат открит урок пред световноизвестния китарист Доминик Милър. Младите артисти ще представят автентични български фолклорни изпълнения, както и характерния за географските ни ширини неравноделен такт - 7/8, към който китаристът проявява специален интерес. “Дясната ръка” на Стинг, както наричат Милър, ще проведе безплатен музикален уъркшоп за всички фенове на китарата на 28 май (понеделник) от 18 ч. в сградата на АМТИИ (ул. “Съборна” 10) в Пловдив. Уъркшопът ще е разделен на три части. В първата Милър ще представи свои композиции, във втората ще говори за музикалната си философия, а на финала ще отговаря на въпроси от публиката. Доминик Милър пристига у нас за премиерата на новия си албум “5th House”, както ДУМА писа. Музикантът ще излезе на сцената на Античен театър на 29 май от 20.30 ч.

Невероятни стоки се предлагат в eBay

Сайтът за интернет търгове eBay се е превърнал в неизбежен източник за покупко-продажби и в истински феномен в обществото, но понякога предложенията надхвърлят рамките на търговските сделки и прескачат в рубриката “Любопитно”. От момента на създаването си през 1995 г. от Пиер Омидяр американската компания за търговия в дигиталното пространство регистрира забележителен успех и наравно с най-разнообразните оферти се извършват сделки с предмети, които нормално човек не може да си представи да купи или продаде.

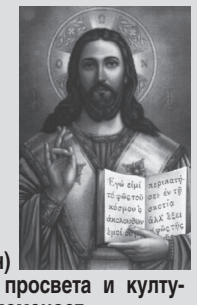
Най-актуалното предложение прави британец, който излага на търг факел от пренасянето на олимпийския огън до Лондон. Многобройни са стоките, надхвърлящи човешкото въображение като обект на търговия. Такъв е случаят с частен остров от 48 декара в Карибско море: който мечтае за слънчев плаж в този дъждовен сезон, трябва само да прежали 2,65 млн. долара. Чудак от Австралия пък дава под наем... челото си за татуиране на реклама, като срокът на ползване може да бъде договорен между “наемодателя” и клиента. Ябълка с формата на сърце е била обявена за продажба в началото на 2009 г. Но и до днес не се знае дали някой я е купил, за да прибави нещо материално към обяснението си в любов.

ИЗЛОЖЕНИЕ ЗА ОБЛЕКЛА СЪБИРА МЛАДИ БЪЛГАРСКИ ДИЗАЙНЕРИ

Някои от идеите на млади български артисти, работещи в областта на модния дизайн и аксесоарите у нас, ще бъдат представени на изложението за облекла “Простор”. Експонатите ще може да се видят на 26 и 27 май, от 12 до 20 ч. в пространството за съвременна култура и изкуство Vivacom Art Hall в София (Телефонната палата, ул. “Гурко” 4). Организаторите на събитието от Ham&Eggs са селектирали над 32 от най-интересните млади дизайнери у нас. На изложението ще бъдат представени последните им концептуални колекции с тенденции и ще могат и директно да се купуват дрехи от щандовете на марките-изложители. Инициативата “Простор. Пролет 2012” е посветена на хората, търсещи хармонията между природата и градската среда, в която живеят. От тази тема ще бъде вдъхновена и специалната декорация на залата, за която ще се използват естествени материали, подлежащи на рециклиране. Експозицията ще пресъздава градската среда чрез акценти от улицата, които срещаме и подминаваме всекидневно, но, поставени в различен контекст, няма да останат незабелязани.

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

24

† Възнесение Господне (Спасовден)

Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост

25

Трето намиране честната глава на св. Йоан Кръстител. Св. Лука Войно-Ясенецкий († 1961)

26

Св. апостол Карп от Седемдесетте апостоли (I). Св. апостол Алфей от Седемдесетте апостоли (I)

27

† Неделя на св. Отци от I Вселенски събор

Възпоминание на I Вселенски събор - Седма неделя след Пасха

Лов и риболов

Клопки и капани

Размисли пред сезона на... пъдпъдъците

Йото ПАЦОВ

На един ловен излет преди години, много преди да стигнем уреченото място, наредени в индийска нишка по пътеката, стигнахме широко разпростърял клониte си столетен дъб. Поспряхме да починем и в този миг из камънака и шумата току-до нас прошумоля змия. Медянка. Зарадвах се, защото това беше добра възможност да разкажа на колегите си за това рядко и безвредно създание, и в мига, в който понечих да го направя, млад ловец до мен вдигна пушката и изпразни и двете цеви в животинчето и го направи на парцал. Сепнахме се, вдигна се прах, другите започнаха да се карат на младока, че стреля без нужда, и то в краката ни, а той се оправдаваше с упорството на тъпанар:

Змия ли е, требва да се гръмне, така знам аз!

Сещам се за този случай не толкова да припомня, че в гората няма място за невежество и жестокост, колкото да спомена, че капаните през ловния сезон ни дебнат навсякъде. И ако моят млад колега бе тогава в капана на простията, то много други клопки, които ние дори често не забелязваме, ни дебнат отвсякъде. Най-разпространен може би у нас е капанът на лакомията, който пишман ловци пълнят с дивечово месо всеки сезон, без оглед на закон, морал и съвест; много често, за да не кажа почти винаги, преминаващи без колебание и без наказание в сивата зона на бракониерството. Капанът на безнаказаността също е страшен и също нанася огромни вреди на дивечовите популации - виждали сте как се стреля безразборно по време на пъдпъдъчи лов по дърдавци, ястреби, соколи, дори кукувици, папуняци и авлиги. Интересен е фактът, че първобитните си страсти с катерички и кълвачи задоволяват хора, които смятат себе си за по-първи благодарение единствено на добитото си често по странен начин, да го кажа по-меко, материално благополучие и право на лов.

Или капанът на фукнята - легенди се разказват за големци, грумнали за един излет по трийсет-четирийсет или повече прасета, за новобогаташи, снимали се насред цяла поляна, покрита с окървавени глигански трупове? Единственият извод от този им касаплък ние си го знаем - това е доказателство, че случайно са попаднали на престижните си длъжности, че като политици лъжат, че като бизнесмени крадът, а като мъже и ловци хич ги няма. Да не говорим за това, че в живота и в дейността си подобни хора се ръководят единствено от принципа “След мен и потоп”, съчетан с редактираната от тях фраза на Левски: “Ако печеля - печеля за мене си, ако губя - губи само народа”?

Така че сега, когато до откриването на пъдпъдъчия лов остават малко повече от два месеца, нека се замислим за тези клопки и капани, които ни дебнат - лакомията, простотията, бабаитлъка, хитруването на дребно и на едро, фукнята и много други. И да не забравяме, че тези, които ги проявяват, сигурно са болни хора, които избиват комплексите си, като избиват дивеча.

А кого ще пазим - дивеча от тях или тях от закона, е въпрос на личен избор за всеки. В първия ще сме ловци, мъже, граждани. Във втория ще им скубем пъдпъдъците, ще им дерем прасетата и ще чакаме да ни викнат:

- Ей, цървул, я тичай до селото да ми купиш цигари!

Злободневно

Дивечът и автомобилите

Милчо АНДРЕЕВ

Преди време станах неволен свидетел на един инцидент: на междуградско шосе шофьор сгази сърне, изскочило в здрачевината ненадейно от съседната гора. Някой може би ще каже: голяма работа - и хора загиват под колелата на автомобилите, но това не значи, че трябва да ги спрем. Този случай ми припомни една снимка на немския фотограф Фридс-Мирке Конрад, спечелила златен медал на международна ловна фотоизложба. Беше хванал доста мил момент - гъска с малките си пресича шосето, а лека кола е спряла, давайки път на животните. Какво да се прави - “разни хора, разни идеали”!

Днес у нас броят на моторните превозни средства се увеличава с огромна бързина. Дивите животни също не са малко. Конфликтът е като че ли неизбежен, но нали се досещате от кого се очаква да прояви разум, търпение, внимание...

Основната причина да излизат дивите животни на автомобилните шосета е търсенето на храна (особено зиме). А там за ядене винаги може да се намери нещо. Някои птици правят прашни бани. Не са без значение и локалните миграции (например преминаването от една в друга горска местност, разделени от шосе). Да не говорим пък за сезонните премествания на дивеча.

В много европейски държави отдавна вече се вземат сериозни мерки срещу този род инциденти. Освен съответния

знак в Русия например се поставят чучела на някои дивечови видове; другаде използват прибори, възпроизвеждащи тревожни птичи крясъци, лисичи лай. На някои места в Германия слагат огради, по които тече слаб електрически ток.

Крайпътните дър-вета в Швейцария отдавна вече се облепват със светлоотразяващо фолио, чиито отблясъци при осветяване от автомобилните фарове прогонват дивеча от шосето. Там могат да се видят и знаци: “Внимание, зайци!” По австрийските автомагистрали се поставят специални рефлектори - при осветяването те отразяват червена светлина встрани от пътя. И по този начин дивечът се пропъжда. Там, където има такива отражатели, произшествията с диви животни са намалели с 80 на сто. Сред дивите животни, изобразявани върху пътните знаци по световните шосета, първенство държат елените, зайците и таралежите. Даже някъде могат да се видят допълнителни табели с надпис: “Молим, не ни мачкайте!” По пътищата на Германия има изображения и на разперили огромни криле орли, на жаби и гущери. По афганистанските и пакистанските шосета се поставят знаци, на които са изобразени магарета и камили. Това са предупреждения за водачите на моторни превозни средства, че са възможни опасни срещи с тези животни. Подобни знаци, но с изображения на слонове, се поставят по някои африкански пътища. Ако шофьорът не вземе мерки, това може да му струва твърде скъпо.

Има подобни знаци и в България, но дали сме дорасли да ги забележим и да съхраним дивия живот, излязъл на пътя? Или ще продължаваме безсмислените убийства на таралежи, язовци, лалугери, зайци, невестулки и какво ли не още - кървав данък, който простотията ни взема от беззащитната природа.

Кулинар

ЛЕТЕН ГЮВЕЧ С РИБА

Продукти за 2 порции: две по-големи речни риби, 4 средно големи глави лук, четири домата, 200 г гъби, магданоз, копър, масло, сол, черен пипер, дафинов лист

Приготвяне: Вземат се рибите. Обезкостяват се, осоляват се и се оставят да престоят 1 час. През това време се обелва лукът. Изпържва се до омекване. Към него се прибавят нарязаните гъби и домати да поврят 10 минути. Рибата се измива и се нарежда в тава или пръстен гювеч. Залива се със запръжката. Слага се магданоз, копър, черен пипер. Пече се, докато остане на масло.

Ловджийски хумор

ЕДИН МЪЖ, ЕДНА ЖЕНА

Мъжът се връща от риболов с празни ръце.

- Никакъв късмет! - оплаква се той на жена си. - Тъкмо хванах една голяма и хубава риба и червеят взе, че я изяде!

СМЕТКАДЖИЯ И МЕЧТАТЕЛ

Двама приятели отиват на риба. Купуват си въдици, столчета, лодка, непромокаеми облекла, та дори и каравана. За тяхно най-голямо съжаление, успяват да хванат само една малка рибка. Ядосан, единият се развиква:

- Тая рибка ни излезе петнайсет хиляди лева!

Другият се опитва да го успокои:

- А представяш ли си, ако бяхме хванали още една!

Анатолий СТАНКУЛОВ

Уроци за майстори

СЕЛЕКЦИОНЕН И ТРОФЕЕН ЛОВ НА СРЪНДАЦИ

Васил СЕРДАРОВ

Активният ловен сезон е още далече. Но нека припомним на ловците, че от началото на май до края на октомври се разрешава селекционният и трофейният лов на сърндаци. Трябва много добре да се познава биологията на дивеча. Въобще този начин все повече ще се внедрява у нас, както във всички страни с интензивно ловно стопанство. Специалистите отдавна са доказали, че при него дивечът най-малко се тревожи. Освен това може да се направи сравнително най-точна преценка за състоянието на вида.

Рогата на мъжките сърнета се показват още през лятото като малки подутини на челната кост. До

7-8-месечна възраст те достигат 4-5 сантиметра заедно с пънчето. Върховете им се втвърдяват и в края на декември се обелват. Рогчетата са продължение на пънчето. Те нямат никакви розетки, набраздени са надлъжно и са извити навън. През януари-февруари се отчупват, кожата покрива пънчето и започва растежът на вторите рога.

Младият сърндак носи вторите си рога, когато навърши една година. Най-често те са шиловидни и неразклонени. В по-богати с храна местообитания и при мека зима годинаците може да имат и по-добре развити рога, достигащи до 20 сантиметра на дължина, с оформени розетки и предно разклонение, а по изключение - и с три шипа.

От две-тригодишна възраст нагоре сърндаците обикновено имат рога с по три шипа на едно стъбло - преден, заден и горен - те са шестаци. Рядко у нас могат да се срещнат и осмаци с по четири шипа на всяко стъбло или непълни осмаци.

Най-добре се развиват рогата на сърндаците от 4-5- до 8-годишна възраст. Тогава могат да достигнат до 30 сантиметра дължина, 400-500 грама тегло, с широка розетка и много перли.

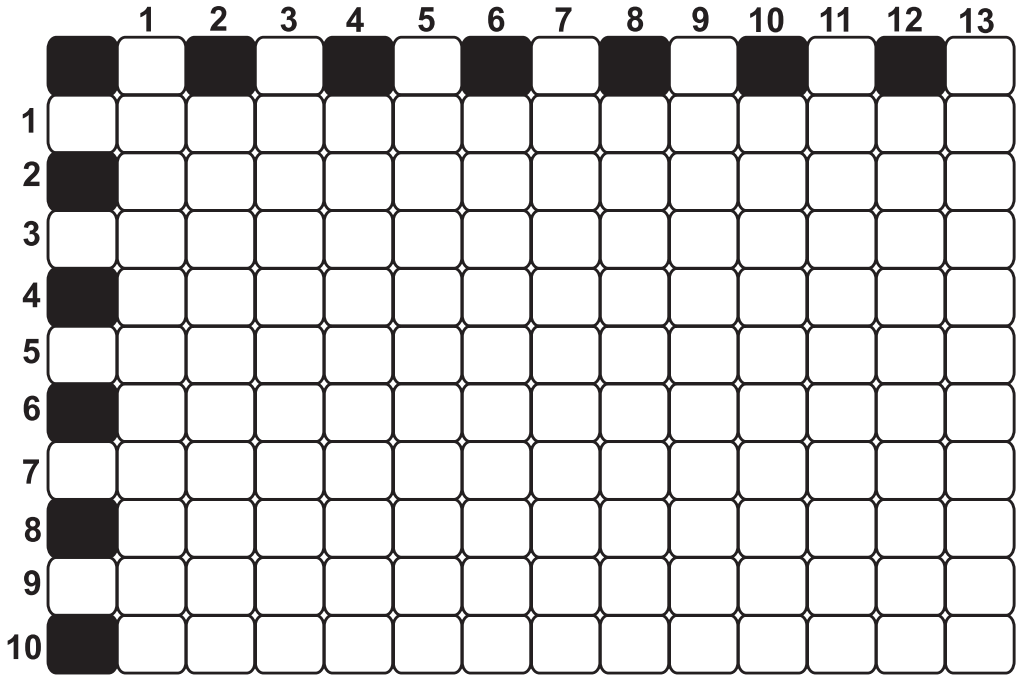
Големината и формата на рогата са наследствен белег на индивида, но се влияят силно от външните условия - от качеството и количеството на храната през зимата, от здравословното състояние на сърндака.

В равнините и в предпланините у нас, още в Странджа, Боровец и другаде възрастните сърндаци се освобождават от рогата си през втората половина на октомври, а в по-високите места - до средата на ноември. Младите сърндаци се забавят с две седмици и хвърлят рогата си към края на ноември и началото на декември. Годинаците носят рога обикновено и през декември и към края на същия месец ги хвърлят.

Ако бъдат наранени, докато са меки, рогчетата се развиват неправилно, появяват се повече разклонения, добиват понякога чудновата, неправилна форма. От големите студове върховете измръзват и престават да растат. Когато сърндакът прекара през зимата тежко заболяване, рогата му, освен че са слабо развити, не се обелват от ликото.

Губиврeме

АМЕРИКАНСКА КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО:

1. Жп спирка-Работна дреха-Хърватски остров/2/.
2. Лятна обувка-Стара груба-Нота/2/.
3. Погача-Майстор на дървени корита /ост./-/2/.
4. Имената на наша поппевица/1/.
5. Бивш президент на Русия-Нота-Древноруски доблестен воин/2/.
6. Предградие на Париж-Кривица, неправда-Древно племе на о.Огнена Земя/2/.
7. Мъжка овца-Френски геолог/7/.
8. Силов трансформатор /съкр./-Имената на английски писател /"Робинзон Крузо"/-/1/.
9. Португалски футболен тим-Руска компония за офис оборудване/1/.
10. Тънка подигравка-Пустинно животно/1/.

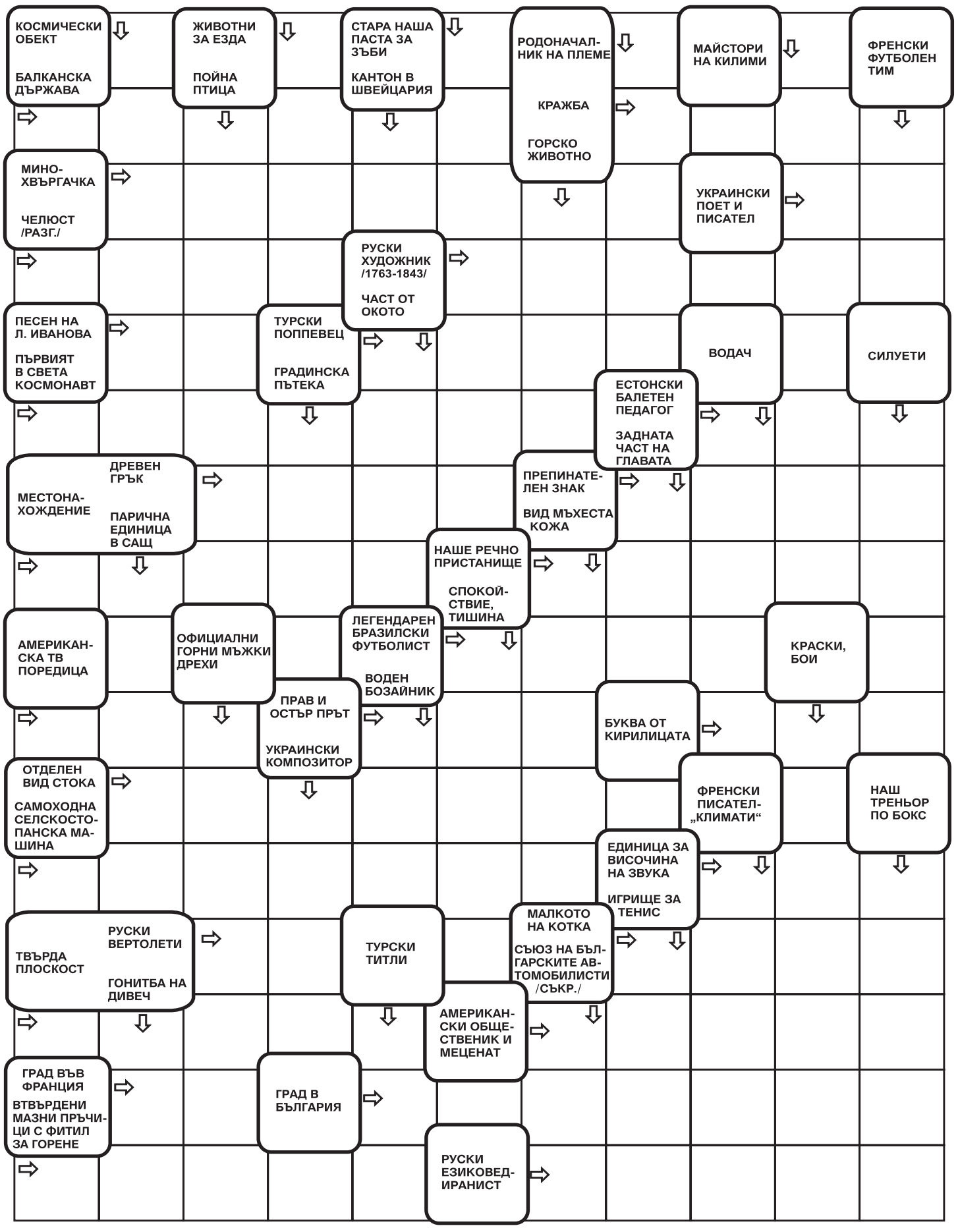
Думите се попълват последователно, като се разделят от тъмни квадратчета, които вие трябва да поставите. Цифрите в скоби показват техния брой:

ОТВЕСНО:

1. Стадион в София/0/.
2. Война /старинослав./-Продавач на цветя/1/.
3. Напоителни съоръжения-Нота/2/.
4. Град в Габон-Период от време/3/.
5. Вещество, с което са обвити зъбите-Героиня в едноименна пиеса от Ив. Остриков/2/.
6. Наше издателство-Град в Южна Корея-Героиня в романа "Железният светилник" от Д.Талев/2/.
7. Руски самолети-Столицата на Украйна-Приток на р.Кама/3/.
8. Руски джудист-Син на бог Зевс /гръц. мит./-/2/.
9. Забравяне/2/.
10. Град в Турция -Съпругът на Ева /Библ./-/2/.
11. Число, равно на 3,14-Иглолистни дървета/2/.
12. Човек, привързан към славянството/0/.
13. Град в България/0/.

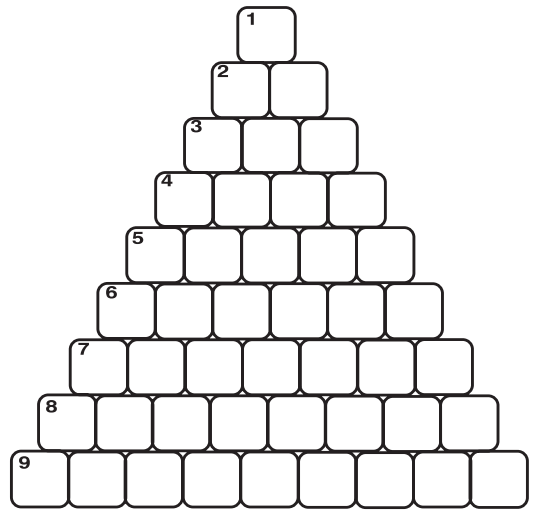
РЕЧНИК: "Алир", Еак.

СКАНДИ

РЕЧНИК: Ирем, Мел, Оленин.

ПИРАМИДА

1. Съгласна буква.
2. Частица за отрицание.
3. Герой в американския филм "Матрицата".
4. Мъжкият на овца.
5. Наскоро прекратил кариерата си футболен съдия №1 у нас.
6. Наша поппевица - "На инат".
7. Български състезател по класическа борба.
8. Журналист-новинар от програма "Хоризонт" на БНР.
9. Футбоилст от "Динамо" /Москва/..

РЕЧНИК: Генералов.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ЛОВИКО - ГАБАРИТИ - СИРОП - РИА - ЯСЛА - ТТТ - ТРИАС - АСЛЕР - КЛИНЧ - ПАТЕТА - ОСТРОВИ - ПЕРОН - ИРИНА - КОТЕВ - ПО - КРАВИ - КУЛИ - ЕПИК - АКА - РАЛИТА - ЕСО - АКТ - КОМАТ - РИГА - КУРАТ - КЕНАРИ - СВИРКИ - АБАНОС - ПОЛША - ЕНДЕ - ЛА - АПАШИ - ВЛАГА - ПИН - ЕПЕ - БЛАТО - ХАСЕ - АСО - КАИСА - МАРТ - КОНГО - КИАНИД - МИЛИНКА - МИКСИ - АЛЕИ - ДИОР - КАР - МАСИВ - БАРТОК - РВ - ВАМ - КАРНОБАТКИ - ПОЛИЦАЙКИ - ИЛИОН.

ОТВЕСНО: ТОСТ - СИРАКОВ - ПЕСНИ - АВО - ВИТ - ТРАКТ - ИПАПО - ЛА САЛ - ПИР - КРИВАКРОШЕ - КИЛИМИ - КОТЛОНИ - КУКЛИ - КОНЕВ - КОПРИВА - РОРИШ - БАНКИ - КА - ИНИ - КАМА - АВЛИГА - БАЙ - ИГРАЧ - КУЛАТА - ЛАСО - ДАРК - АИС - ПОЛИТ - БЕАТА - МИРНИ - АБА - ПЕТИТ - КАНГО - КИОТО - ААРЕ - АРЕНДА - МИКРОБИ - БРЯСТОВЕ - ИНОЕ - ХААС - КАЛ - ИСЛЕН - ПЕГАС - ПАРНИК - ТИ - АТЛЕТ - ПИСАР - ЛИСТИ - АРКО - ИАРА - ОКО - ИМАНЕ - ДАРВИН.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Шахмат

Ананд изравни след рекордна миниатюра

След 8 партии лицата на съперниците излъчват умора, каквато лъха и от играта им

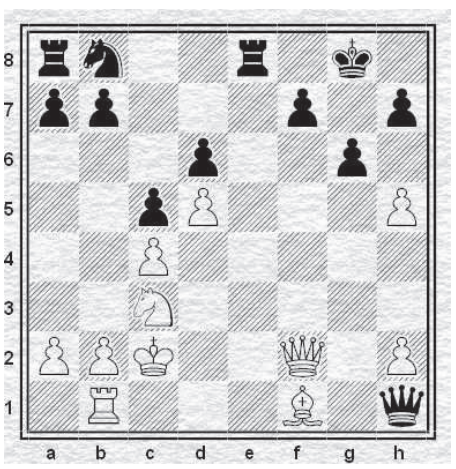
Борис Гелфанд не успя да се справи с вълнението и това стана причина за поражението му в осмата партия. Това е авторитетното мнение на главния треньор на националния отбор на Русия Евгений Бареев за развоя на събитията в Третяковската галерия, където се играе мачът за световната титла. След като поведе в резултата с победа в седмата партия, претендентът допусна груба грешка още в следващата среща и позволи на световния шампион Вишванатан Ананд да изравни. Така след 6 ремита и по една разменена победа точките на съперниците отново са равни 4:4. "По-скоро Гелфанд не е очаквал, че ще се получи толкова комфортна за него ситуация в мача и 5 партии преди края ще води с точка. При това срещу противник, който не може да намери играта си и действа на дъската просто слабо, както се представя Ананд", довърши Бареев. Мнозина шахматни специалисти също са на мнение, че нервите на претендента не са издържали и той не е могъл да взема адекватни решения по време на осмата партия. Това до голяма степен допринесе за поставянето на нов рекорд в мачовете за световната титла - за най-кратка резултатна партия. Но въпреки че резултатните партии най-сетне се случиха, качеството им не удовлетвори нито експертите, нито зрителите, тъй като и двете победи бяха постигнати в резултат на груби грешки първо на шампиона, а после на претендента.

Нервите на претендента Гелфанд не издържаха

Ето я и рекордната миниатюра

В. АНАНД - Б. ГЕЛФАНД, 8 ПАРТИЯ

1.d4 Kf6 2.c4 g6 3.f3 c5 4.d5 d6 5.e4 Og7 6.Ke2 0-0 7.Kec3 Kh5 8.Og5 Of6 9.Of6 ef6 10.Дd2 f5 11.ef5 Of5 12.g4 Te8 13.Цd1 Ob1 14.Tb1 Дf6 15.gh5 Дf3 16.Цc2 Дh1 17.Дf2 1:0.

След почивния вторник късно снощи завърши деветата партия от мача, в която претендентът Гелфанд имаше белите фигури.

Руски робот мачка германски „колега"

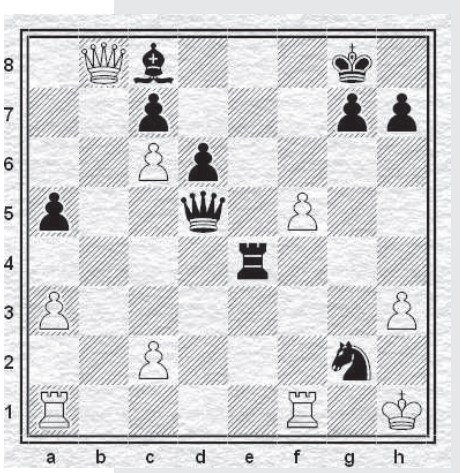
Компютърните баталии между двете машини предизвикаха голям интерес

Покрай мача за световната титла в Москва се случват редица други интересни шахматни събития, сред които и два исторически двубоя с участието на роботи. Пръв да изпита силите си в мач от 6 блиц партии срещу германската машина KUKA Monstr седна двукратният олимпийски шампион Александър Гришчук. В първите 3 партии руският гросмайстор имаше белите фигури и владееше инициативата, но не успя да постигне победа. Нещо повече - в третата среща Гришчук трябваше да показва майсторството си, за да се спаси в топовен ендшпил без пешка. Когато обаче дойде ред на KUKA да бъде с белите, предимството на електронния разум стана очевиден. Машината спечели и трите партии, а с това и мача с 4,5:1,5.

След кратка пауза, по време на която на сцената бе инсталиран следващият участник, стартира историческият мач за званието абсолютен световен шампион по шахмат сред компютърните роботи. KUKA Monstr предприе опит да отнеме титлата от притежателя й - руският CHESSka. Както и в предходния двубой, и тук не се получи истинска битка - руската машина действа по-бързо и по-точно от съперника си, което е решаващо за кратките контроли. С резултат 3,5:0,5 CHESSka запази световната си титла. По думите на идейния вдъхновител и изобретател на шахматни роботи Константин Костенюк, подобно шоу ще стане ежегодно. Неговото творение CHESSka е първият шахматен робот, успял да победи на блиц гросмайстори. В списъка му с гросмайсторски "скалпове" са бившите световни шампиони Владимир Крамник и Александра Костенюк (дъщеря на изобретателя), както и Сергей Карякин. За разлика от него KUKA Monstr е доста по-млад - създаден е едва преди няколко месеца. За сметка на това негови "родители" са инженерите на един на най-големите световни производители на промишлени роботи от германската корпорация KUKA Robotics.

KUKA MONSTR - CHESSKA

31.Дc8+ Цf7 32.Дb7 Ke3 33.Tf3 Te5 34.Дb3 Kc4 35.Дd3 Дc6 36.Цg1 Дc5+ 37.Цh1 Цf6 38.Taf1 Te3 39.Te3 Ke3 40.Tf3 Kf5 41.Цg2 Цg5 42.Дd2+ Цg6 43.Tc3 0-1.

Карпов открива турнира в Албена

Бившият световен шампион по шахмат Анатолий Карпов ще направи първия ход на международния турнир по шахмат в Албена с награден фонд 40 000 евро. Официалният старт на състезанието е в събота, 26 март, от 16 ч. Партиите от надпреварата, която се провежда за четвърти път, ще се състоят в спортна зала "Албена". Заявка за участие са направили над 250 участници.

Черно-белите фигури в курорта ще местят едни от най-добрите шахматисти на Русия, Китай, България, Индия, Турция, Грузия, Молдова, Грузия и др. В турнира ще участва и миналогодишният победител Иван Чепаринов, а призовите места и големите премии ще преследват близо 50 гросмайстори.

Гарантираният награден фонд е обвързан с броя на участниците, като до момента той е 28 000 евро. Победителят ще си тръгне с премия от над 4000 евро. По време на състезанието ще се състоят общо три турнира - Оупън, до 16 г. и до 12-годишна възраст.

Анатолий Евгениевич Карпов навърши 51 години вчера. Той е 12-ият световен шампион по шахмат от 1975 до 1985 г. и световен шампион на ФИДЕ от 1993 до 1999 г.

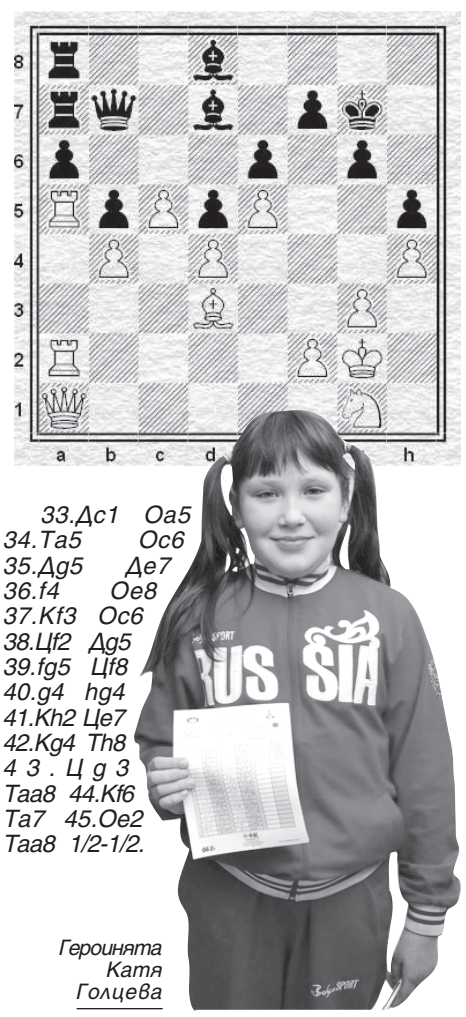
Страница на Лейла ДИМИТРОВА

кратки

ВИЗИТАТА НА ГАРИ КАСПАРОВ В ТРЕТЯКОВСКАТА ГАЛЕРИЯ ПО ВРЕМЕ НА МАЧА ЗА СВЕТОВНАТА ТИТЛА СЕ ПРЕВЪРНА В ИСТИНСКО ШОУ, *както повечето му обществени изяви. Тринадесетият световен шампион за пореден път разбуни духовете с нетърпящите възражение констатации от типа на: "По съдържание този мач отстъпва на всички, играни през последните 10 години... Двубоят няма никакво отношение към определянето на най-силния шахматист в света... Ананд е загубил интерес към играта, което бе една от отличителните му черти преди." Големият шампион не спести и мнението си за президента на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов: "Дори да оставим настрана бълнуванията му за извънземни, само снимките му с Кадафи са достатъчни да отблъснат моментално всеки потенциален спонсор." Спортното майсторство и психична устойчивост на самия Каспаров обаче бяха поставени на сериозно изпитание по време на сеанса на едновременна игра, който гросмайсторът изнесе на 15 дъски. Този път Каспаров, който няма навика да дава бонуси, бе принуден да направи две ремита, като едното бе сензационно - срещу 9-годишната Екатерина Голцева от Нижни Новгород. Въпреки че е изненадващ, резултатът на Екатерина има своите предпоставки - през тази година тя стана шампионка на Русия за момичета до 10 г., а през 2010 г. е печелила същата надпревара и при 8-годишните. През същата година тя става и европейска вицешампионка в тази категория, а вече е член на руския национален отбор за юноши. Ето и нейният кратък коментар за партията: "Той започна да води срещу мен атака на пешечното малцинство. След това обаче не разбрах - дали просто не видя, че заплашвам да му взема качество, или си пожертва умишлено топа за моя чернопол офицер. Постепенно той съумя да затвори позицията и когато възникна ендшпил, аз не успях да пробия, въпреки качеството в повече. Той ми предложи реми и аз се съгласих."*

Г. КАСПАРОВ - Е. ГОЛЦЕВА

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 Ka6 4.c3 Kc7 5.Od3 g6 6.Ke2 h5 7.0-0 Kh6 8.Oh6 Oh6 9.Kd2 Ke6 10.Kf3 Kf4 11.Kf4 Of4 12.Te1 e6 13.c4 Od7 14.Дb3 Дb6 15.Да3 Oh6 16.c5 Дd8 17.Дc3 b6 18.b4 0-0 19.a4 a6 20.Kd2 b5 21.Kf3 Дc7 22.Ta3 Ta7 23.Tea1 Tfa8 24.g3 Цg7 25.Цg2 Дb7 26.Дb2 Oc8 27.T1a2 Дd7 28.Да1 Дb7 29.ab5 cb5 30.Ta5 Od7 31.Kg1 Og5 32.h4 Od8

33.Дc1 Oa5 34.Ta5 Oc6 35.Дg5 Де7 36.f4 Oe8 37.Kf3 Oc6 38.Цf2 Дg5 39.fg5 Цf8 40.g4 hg4 41.Kh2 Це7 42.Kg4 Th8 4 3 . Ц g 3 Taa8 44.Kf6 Ta7 45.Oe2 Taa8 1/2-1/2.

Героинята Катя Голцева

Спорт

Жеков пропуска турнира в Германия

Няма индикации инж. Лазаров да подаде оставка, обяви селекционерът Стойчев

Марин МИЛАШКИ

Титулярният разпределител на националния отбор по волейбол Андрей Жеков ще пропусне мачовете от първия турнир на групите в Световната лига. Той още не е напълно възстановен от контузията, която го извади от олимпийската квалификация в София и не замина с тима за Франкфурт, където ще се играят мачовете от група D на Световната лига от утре до неделя. Извън състава остана и Николай Николов, който е контузен и е на преглед в Париж.

Селекционерът Радостин Стойчев отведе група от 14 волейболисти във Франкфурт. В турнира участват още отборите на Аржентина и Португалия. България за първи път в 23-годишната история на състезанието ще бъде домакин на финалите и националите ни ще участват по право в тях, независимо от класирането си в група D.

Върнатият на поста селекционер Радостин Стойчев заяви на аерогарата, че няма индикации, че Данчо Лазаров ще си подаде оставката.

"Турнирът в Германия от Световната лига с оглед на това, че ще бъдем домакин на финалите, не е от изключителна важност като резултат. По-важното е да сработим отбора и да направим някои нови аспекти на играта ни, които ни интересуват. За съжаление отново няма да мога да разчитам на Андрей Жеков и това ще бъде една спънка за подготовката ни за олимпийската квалификация. Ще бъде важно срещу силни противници в добър ритъм да направим някои неща. Германия е фаворит в нашата група от Световната лига. Надявам се Андрей да се възстанови до квалификацията. Николай Николов е на преглед в Париж при проф. Дюпон и следобед ще има повече яснота относно състоянието му", заяви най-успешният наш клубен треньор по волейбол, 3-кратен световен и европейски шампион с италианския Тренто.

Снимка ГОНГ.БГ

Макар и угрижен от контузии на основни състезатели и ситуацията около отбора, селекционерът на волейболистите Радостин Стойчев замина в добро настроение с 14 играчи за Франкфурт за първия турнир от Световната лига

ГРУПАТА: Георги Братоев, Добромир Димитров, Владислав Иванов, Теодор Салпаров, Цветан Соколов, Владимир Николов, Виктор Йосифов, Теодор Тодоров, Светослав Гоцев, Костадин Гаджанов, Матей Казийски, Тодор Алексиев, Николай Пенчев, Тодор Скримов.

ПРОГРАМАТА НА НАШИТЕ:

25 май, 18.00 ч.: България - Аржентина
26 май, 18.00 ч.: Португалия - България
27 май, 16.00 ч.: Германия - България

Аврамова с 6-о време, Желев с нов рекорд в Дебрецен

Екатерина Аврамова се класира за полуфиналите на 100 м гръб (жени) на Европейското първенство по плуване в Дебрецен. Българката, която живее и тренира в Лондон, постигна шести резултат в сериите - 1:01,38 мин. и плува на полуфиналите късно вчера.

Мартин Желев постави нов национален рекорд на 50 м гръб (мъже). 24-годишният плувец финишира в сериите с време 26,26 сек. и подобри собственото си върхово постижение от 26,40 сек., поставено в Солун преди месец и половина. Въпреки рекорда, Желев не успя да се класира за полуфиналите и остана 22-и в дисциплината.

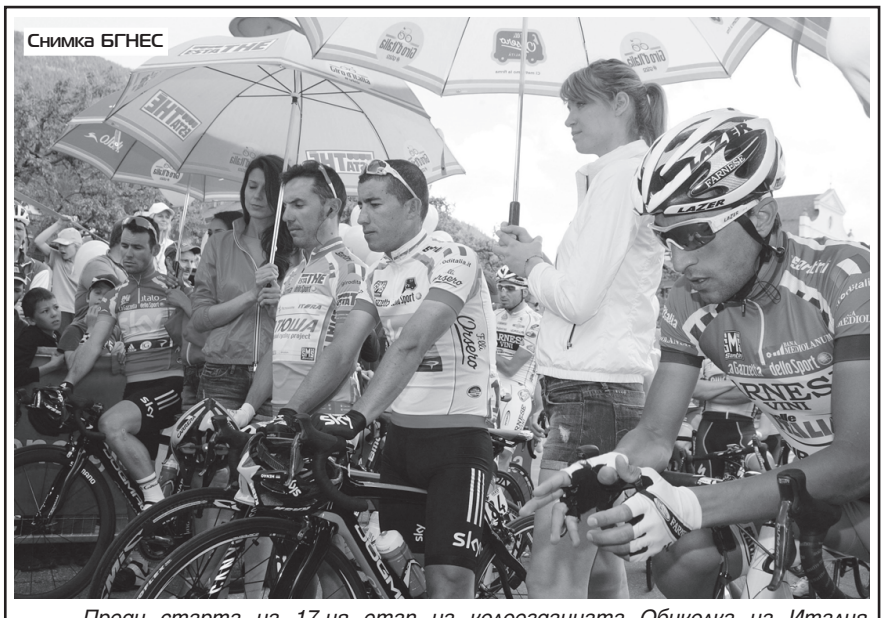
На 200 м бруст Лъчезар Шумков остана 34-и с време 2:21,51 мин.

ЦВЕТИ С ПЪРВИ 1/4-ФИНАЛ ЗА СЕЗОНА

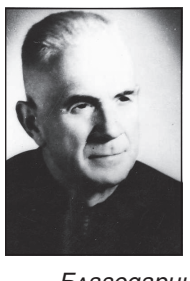
Най-добрата българска тенисистка Цветана Пиронкова се класира за четвъртфиналите на турнира по тенис в белгийската столица Брюксел (награден фонд $637 000). 24-годишната Пиронкова разби поставената под №10 Надя Петрова (Рус) с 6:3, 6:2 за 77 минути. Така 46-ата в света пловдивчанка се класира за първи път за четвъртфинал в турнир на УТА през сезона, за което заработи 120 т. за световната ранглиста и $16 375. Срещу 29-ата в класацията на УТА и бивша №3 в света Цвети постигна 3 пробива. Така първата ракета на България се класира за първи път на четвъртфинал след турнира в Палермо през юли 2011 г.

КУБРАТ ПУЛЕВ С ПРИЗА „ВЕЛИК БЪЛГАРИН"

Български учени и патриоти ще връчат почетния приз "Велик българин" на европейския шампион по бокс за професионалисти в тежка категория Кубрат Пулев на 5 юни в галерия артцентър Jenny (комплекс Макси). Наградата е инициирана от първия вестник за великия български дух "Велика БОЛГАРИА". "Избрахме Кубрат Пулев за тази награда не само защото носи името на създателя на Велика БОЛГАРИА, но и заради силния български дух, с който побеждава на световния ринг, както и заради патриотизма, с който дава пример на всички българи", мотивират избора си учредителите на сдружението.

Снимка БГНЕС

Преди старта на 17-ия етап на колоездачната Обиколка на Италия (Фалзес - Кортина д'Ампецо, 186 км) състезателите почитат с едноминутно мълчание паметта на нелепо загиналия вчера свой колега Хавиер Тондо. Испанецът почина притиснат от колата си до вратата на гаража в блока си в Сиера Невада, Южна Испания. В средата е носителят на розовата фланелка на лидер в генералното класиране Хоакин Родригес (Исп) от руския тим Катюша. 95-ото Джиро д'Италия завършва в неделя с критериум в Милано

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 23 май се навършват 30 години откакто не е между нас

проф. АЛБЕРТ ЛУКАНОВ
НАРОДЕН ЛЕКАР

Един от основателите на болница „Пирогов", главен хирург в периода от 1951 до 1975 г.

Благодарните българи винаги ще го помнят. Поклон пред светлата памет на достойния човек!

От семейството

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 24 май 2012 г. се навършват 10 години без непрежалимия ни съпруг, баща, дядо и брат

о.з.полк. ДИМИТЪР АСЕНОВ БАБАНСКИ

Липсваш ни много!

Живеем със скъпите спомени, които ни остави!

От семейството

www.duma.bg

гледайте

ПО БТВ СВЯТ И БТВ2
БАСКЕТБОЛ
15.25 ЛУКойл Академик - Левски, II финален мач в НБЛ

ПО ЕВРОСПОРТ
ПЛУВАНЕ
9.45, 10.30, 18.30 ЕП в Дебрецен
ТЕНИС
12.30, 20.00 Турнир в Брюксел (жени)
КОЛОЕЗДЕНЕ
14.45 Джиро д'Италия: Фалзес - Кортина д'Ампецо (XVII етап);
15.30 Сан Вито - Веделаго (XVIII етап)

ПО ФИЛМ+
ФОРМУЛА 1
10.55, 14.00 Свободни тренировки за ГП на Монако
БОКС
22.45 Одланиер Солис (Куба) - Константин Айрич (Гер)

УТРЕ

ФОРМУЛА 2
11.25 ГП Серии Монако, първо състезание
ТЕНИС
12.45 Мадрид Оупън мъже (ATP Masters 1000)
МОТО ГП
16.15 ГП на Франция
НБА
23.10 ЛА Клипърс - Сан Антонио

СЪБОТА

ФОРМУЛА 1
11.55 Трета тренировка
14.55 Квалификация за ГП на Монако
ФОРМУЛА 2
17.00 ГП Серии Монако (второ състезание)

НЕДЕЛЯ

ФОРМУЛА 1
14.55 Старт за ГП на Монако

ПО БТВ СВЯТ И БТВ2
БАСКЕТБОЛ
17.55 Левски - ЛУКойл Академик, III финален мач в НБЛ

ПО РИНГ
МОДЕРЕН ПЕТОБОЙ
11.30 Финал за СК в Китай

кратки

Костова отпада за „Ролан Гарос"

Втората ракета на България Елица Костова отпадна в I кръг на квалификациите на Откритото първенство на Франция по тенис. Тя загуби от Мадалина Гойня (Рум) с 6:1, 1:6, 1:6 за 1.30 ч. В първия сет 154-ата в световната ранглиста Костова даде само гейм на румънката, №208 в класацията на УТА, но после настъпи срив в играта ѝ. Така тя отпадна на старта на квалификациите на "Ролан Гарос" за втора поредна година и не успя да вземе реванш от Гойня за загубата с 6:1, 4:6, 4:6 на турнира "Алианц къп" в София през 2010 г. Костова заработи 2 т. за световната ранглиста и 2500 евро. Третата ни ракета Диа Евтимова игра в I кръг на квалификациите късно вчера срещу поставената под №11 в предварителната схема Каролина Плишкова (Чех).

Номинират шефа на бокса за член на ИК на МОК

Президентът на Международната федерация по бокс за аматьори (АИБА) Чън Ко У (Тайван) бе номиниран за член на Изпълкома на МОК. Решението бе взето при гласуване на Асоциацията на федерациите на летните олимпийски спортове (ASOIF) по време на Генералната асамблея в Квебек, Канада. В тайния вот У спечели в конкуренцията на президента на Международния колоездачен съюз (UCI) Пат Маккуейд.

Спорт

БФС пас за скандала с предаването на дербито

Фенове на Лудогорец напират да влизат на стадиона 4 часа преди мача

Георги Кабаков бе определен за главен арбитър на мача. Той беше изтеглен след жребий измежду трима съдии 2 часа преди началото на сблъсъка. Случаят с определянето на съдията беше безпрецедентно решение на БФС. Съдийската комисия към БФС реши да прибегне до този вариант, за да няма никакви съмнения в корупция преди мача. За помощници на Кабаков бяха определени Станимир Илков и Деян Вълков. Четвърти съдия беше Георги Йорданов, а от трибуните изгледа мача Ахмед Ахмед, който беше третият вариант за арбитър на двубоя.

Българският футболен съюз обяви, че няма отношение по това коя телевизия ще предава решителния мач за титлата Лудогорец - ЦСКА, който късно снощи определи новия шампион на България. Във връзка с възникналия през последните дни казус около телевизионното излъчване на мача от 30-ия кръг на "А" група между Лудогорец и ЦСКА, както и относно промяната в началния час на двубоя, БФС обяви следното:

"Българският футболен съюз НЯМА ОТНОШЕНИЕ по това коя телевизия ще предава мача директно в ефира си, тъй като това се определя на базата на търговски договори между страните", обявиха от централата на ул. "Иван Асен II" 26.

Промяната на часа на мача обаче е извършена от Спортно-техническата комисия на БФС по настояване на ТВ7, която няма право на първи избор за излъчване на срещите от "Виктория футболно първенство". Това право има БНТ, но националната медия дължи над 1,8 млн. лв. на фирмата на Валентин Михов "С.В.-РСА", която държи правата за тв излъчване на срещите. Екипът на БНТ не бе допуснат обаче да излъчва мача от Разград заради задълженията на централата на "Сан Стефано" 29. От БНТ не оспорват задълженията, но се заканиха да съдят Михов за неустойка от няколкостотин хиляди лв. за едностранното прекратяване на договора.

Нетърпеливи фенове на Лудогорец направиха опашка пред входовете на стадион "Лудогорец Арена" 4 часа преди мача с ЦСКА. В 16 часа пред входовете вече се събираха запалянковци, желаещи да бъдат първите, които ще стъпят на стадиона.

Билети за срещата бяха изчерпани още ден преди мача. В часовете преди дербито фенове на Лудогорец наизлязоха по централните улици и около стадиона в очакване на срещата.

Групички от по десетина човека запалянковци на ЦСКА също се разхождаха по централната част на града, без да създават проблеми. Имаше солидно полицейско присъствие, най-вече в централната част на Разград и около стадиона, но нямаше инциденти.

Левски изпрати Светкавица със 7:0

Снимки ПРЕСФОТО/БТА

Португалецът Кристовао Рамос вкарва на празна врата за 4:0 въпреки опита на защитник на Светкавица да му попречи. Левски разби изпадащия Светкавица със 7:0 в мач от последния XXX кръг в "А" група

Марин МИЛАШКИ

Левски разгроми опашкаря Светкавица със 7:0 в мач от последния 30-и кръг и подпечата визите си за Европа. Иван Цветков (44, 74 и 84) реализира хеттрик и изработи един гол. Бразилецът Жозе Жуниор пък вкара 1 и се отличи с 3 асистенции за успеха на столичани. Така възпитаниците на Ясен Петров събраха 62 точки и завършиха на трето място в класирането, с което си гарантираха участие в Лига Европа наесен. Тимът от Търговище пък остана на последната 16-а позиция с 8 точки, след като в дебютния си сезон в "А" група успя да постигне само една победа.

В 57-ата мин. прощално в игра влезе резервният вратар Божидар Митрев, който взе и капитанската лента от титуляра Пламен Илиев.

Митрев, който е юноша на клуба, записа последни минути със синята фланелка, тъй като договорът му изтича и той се надява да продължи кариерата си в чужбина.

Хазуров подписа с белгийския Лиерс

Нападателят Костадин Хазуров подписа 2-годишен договор с белгийския първодивизионен Лиерс, съобщи местната преса. 26-годишният Хазуров премина успешно медицинските изследвания, след което парафира контракта си. Той подсилва Лиерс като свободен агент от елитния израелски Бней Сахнин, за който през миналия сезон реализира 14 гола в 36 мача.

Лиерс завърши на 12-о място в белгийското първенство. Хазуров е вторият български футболист, който ще играе в клуба от Антверп, след Милен Георгиев през сезон 2004/2005.

ВИЯ ПРОПУСКА ЕВРО 2012

Нападателят на Барселона - Давид Вия, няма да се възстанови навреме и ще пропусне мачовете на Испания от европейското първенство това лято. Вия е уведомил селекционера на испанците Висенте дел Боске да не разчита на него за предстоящите мачове в Полша и Украйна, тъй като не се чувства добре физически.

Нападателят е рекордьор по голове за испанския национален отбор, но счупи крак по време на световното клубно първенство през декември 2011 и оттогава не е играл. Испания започва защитата на европейската си титла срещу Италия на 10 юни.

Гриша Ганчев напуска Литекс

Отборът на Литекс ще участва в следващото първенство на "А" група предимно с юноши и млади футболисти. Това съобщи финансовият директор на Литекс Величко Дихонов, като причината за това е случващото се с почетния президент на "оранжевите" Гриша Ганчев в последно време.

"Обмисляме може би следващите дни ще излезем с решение, няма да е чудно, ако Литекс продължи участието си на по-ниско ниво. Засега отборът остава в "А" група, а инвестициите, които господин Ганчев е направил като стадион и база, ще бъдат подарени на общината", заяви Дихонов.

Преди това Литекс разби с 6:2 Локомотив Пловдив в последния кръг от "А" група и взе реванш за загубата си от "смърфовете" на полуфинала за Купата на България пак в Ловеч.

Така за първи път от 12 години "оранжевите" няма да играят в Европа. Те не можаха да защитат за 3-а поредна година титлата и завършиха сезона на пето място с 59 т., като изпреварихa Локо Пд, който остана шести с 57.

Галин Иванов (15) откри след комбинация между Светослав Тодоров и Петър Занев. Христо Златински (27) изравни след пас от Даксон. Сандриньо (17) отново изведе домакините, след като Светльо Тодоров му свали с гърди топката. Даксон (39) отново изравни от фаул от около 30 м. Топката тупна лошо пред Пиргов и влетя във вратата му за 2:2.

Светослав Тодоров е спечелил борба за топката срещу паднал защитник на Локо Пд в мача от XXX кръг на "А" група, спечелен от Литекс с 6:2 в Ловеч

Второто полувреме бе тотално в полза на Литекс. След центрирания от дясно на Георги Миланов и отляво на Момчил Цветанов ветеранът Светослав Тодоров (53 и 55) наниза голове-близнаци. Уникален гол отбеляза Галин Иванов (72) като от аутлинията фалцира топката така, че тя мина между Иван Караджов и вратата му, и влетя към далечната греда. Петър Занев (85) оформи крайното 6:2 след двойно подаване през центъра на защитата на Локо Пд.

гледайте

ФУТБОЛ

ДНЕС
ПО ФИЛМ +
13.00 Витес - Валвийк, Ередивизи, плейофи за Лига Европа
ПО ЕВРОСПОРТ
21.00 Младежки фестивал Тулон, Беларус - Франция
22.5 Евро 2012: Обратно броене
НЕДЕЛЯ
18.00 обзор на сезон 2011/2012 в холандската Ередивизи
19.00 Холандия - България

резултати

„А" ГРУПА, ХХХ КРЪГ

Монтана - Черноморец 2:4 0:1 Йорданов (2) 0:2 Шаешу (21) 1:2 Воденичаров (55) 1:3 Николов (65) 1:4 Христов (85) 2:4 Д. К. Илиев (90+2); **Черно море - Славия 2:0** 1:0 Р. Колев (59) 2:0 Николов (80); **Левски - Светкавица 7:0** 1:0 Гаджев (18) 2:0 Калво (41) 3:0 Цветков (44) 4:0 Рамос (62) 5:0 Диамутен (64) 7:0 Цветков (74, 84); **Ботев Вр - Видима 2:2** 0:1 Минков (16) 0:2 Русев (30-д) 1:2 Балтанов (48) 2:2 Владимов (55); **Миньор - Берое 1:1** 0:1 Христозов (55-авт) 1:1 Михов (87); **Литекс - Локо Пд 6:2** 1:0 Г. Иванов (15) 1:1 Златински (27) 2:1 Сандриньо (29) 2:2 Даксон (39) 4:2 Тодоров (53, 55) 5:2 Г. Иванов (72) 6:2 Занев (85); **Локо Сф - Калиакра 3:2** 0:1 Заков (4) 0:2 Яшар (58) 1:2 Д. Пеев (68-д) 2:2 Манчев (70) 3:2 Събев (90+3-авт); **Лудогорец - ЦСКА (късно снощи).**

КЛАСИРАНЕ

1. ЦСКА	29	22	3	4	60:18	69
2. ЛУДОГОРЕЦ	29	21	4	4	72:16	67
3. ЛЕВСКИ	30	20	2	8	61:28	62
4. Черноморец	30	17	9	4	57:23	60
5. Литекс	30	17	8	5	57:28	59
6. Локо Пд	30	17	6	7	44:39	57
7. Черно море	30	16	4	10	46:25	52
8. Славия	30	15	6	9	42:36	51
9. Миньор	30	8	12	10	35:40	36
10. Берое	30	9	8	13	30:37	35
11. Монтана	30	8	7	15	29:51	31
12. Ботев Вр	30	7	8	15	30:44	29
13. Локо Сф	30	5	9	16	26:50	24
14. Видима	30	3	6	21	19:59	14
15. Калиакра	30	2	5	23	26:77	11
16. Светкавица	30	1	5	24	8:71	8

кратки

„Сините" в Кюстендил, ЦСКА в Благоевград в шампионата за деца

Левски ще гостува на Бузлуджа в Кюстендил, а ЦСКА на Пирин 2001 в Благоевград в зоналните квалификации за място на Републиканското първенство за деца (родени 1997 г.). В жребия в Зоналния съвет на БФС в София се включиха първите 5 отбора от Софийската група, по 2 от регионите Перник и Благоевград и 1 от Кюстендил. Победителите от 5-те двойки отиват на държавното първенство. Останалите съперници Миньор Пк - Чавдар Етр, Локомотив Сф - Миньор 1919 Пк. Срещите са на 26 и 29 май. Само Септември и ОФК Пирин Бл ще играят на 31 май и на 2 юни.

За Блатер във ФИФА вече е спокойно

ФИФА вече плува в по-спокойни води след серията от корупционни скандали през последните две години, каза президентът й Сеп Блатер. "Аз съм оптимист. Ще видите на конгреса, че сме се върнали в пристанището. Все още не сме на небето, но взехме още хора на борда и се движим в спокойни, по-чисти води", каза Блатер пред репортери преди годишния конгрес на ФИФА утре в Будапеща. "Промените започнаха миналата година, когато комисията по етика започна работа. 5 души напуснаха Изпълкома, дойдоха нови хора", каза още Блатер.

Плакат Велиана ХРИСТОВА и Валентин АРГИРОВ